

HİKÂYELERLE HADİS DERSLERİ

İMAM HATİP ORTAOKUL DERS KİTABI

NURULLAH YALÇIN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
BİRİNCİ DERS.....	8
Hadis Ne Demektir?.....	8
Sünnet Ne Demektir?	9
Sahabi Ne Demektir?.....	9
İKİNCİ DERS	11
Hikâye (Yoldan Güzel Geçmek)	11
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	12
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	12
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	12
Sözün Özü	13
ÜÇÜNCÜ DERS.....	14
Hikâye (Zamanın Kıymetini Bilmeyen Çocuk)	14
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	16
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	16
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	16
Sözün Özü	17
DÖRDÜNCÜ DERS.....	18
Hikâye (Kimseyi Küçümseme!).....	18
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	19
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	20
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	20
Sözün Özü	20
BEŞİNCİ DERS	21
Hikâye (Gerçek Kuvvet)	21
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	22
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	23
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	23
Sözün Özü	23
ALTINCI DERS	24
Hikâye (Baba Sevgisi).....	24
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	25
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	25
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	26
Sözün Özü	26

YEDİNCİ DERS.....	28
Hikâye (Cennet'teki Komşu).....	28
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	29
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	30
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	30
Sözün Özü	31
SEKİZİNCİ DERS.....	32
Hikâye (En Güzel kardeşlik).....	32
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	33
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	33
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	33
Sözün Özü	34
DOKUZUNCU DERS.....	35
Hikâye (Birinci Vazifen).....	35
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	37
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	37
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	37
Sözün Özü	38
ONUNCU DERS.....	39
Hikâye (Kazandıran Çalışma).....	39
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	41
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	41
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	41
Sözün Özü	42
ON BİRİNCİ DERS	43
Meşhur Hadis Kitapları Nelerdir?.....	43
Hadisleri Bilmek Bize Neler Kazandırır?.....	43
Hz. Muhammed ve Hadislerinin İslâm Dinindeki Önemi	44
ON İKİNCİ DERS	46
Hikâye (Engel Olma Köprü Ol).....	46
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	47
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	47
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	48
Sözün Özü	49
ON ÜÇÜNCÜ DERS.....	50
Hikâye (En Lezzetli Ekmek)	50

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	51
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	52
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	52
Sözün Özü	53
ON DÖRDÜNCÜ DERS.....	54
Hikâye (Vardır Bir Hayır)	54
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	55
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	56
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	56
Sözün Özü	57
ON BEŞİNCİ DERS	58
Hikâye (En Kötü Arkadaş)	58
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	60
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	61
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	61
Sözün Özü	62
ON ALTINCI DERS	63
Hikâye (Doğru Sözün Gücü)	63
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	64
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	64
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	65
Sözün Özü	65
ON YEDİNCİ DERS.....	66
Hikâye (Çabuk Meyve Veren Ağaç)	66
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	67
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	67
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	67
Hadîs-i Şerîf'ten Öğrendiklerimiz	68
ON SEKİZİNCİ DERS.....	69
Hikâye (Hizmet Eden Hizmet Bulur)	69
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	70
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	70
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	71
Sözün Özü	71
ON DOKUZUNCU DERS.....	72
Hikâye (Rabbim Sana Hamdolsun)	72

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	73
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	73
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	74
Sözün Özü	74
YİRMİNCİ DERS.....	75
Hikâye (Adam Olmak).....	75
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	77
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	77
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	77
Sözün Özü	78
YİRMİ BİRİNCİ DERS.....	79
Hikâye (En Tatlı Şey)	79
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	80
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	81
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	81
Sözün Özü	81
YİRMİ İKİNCİ DERS	82
Hikâye (Affedebilmek)	82
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	83
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	83
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	83
Sözün Özü	84
YİRMİ ÜÇÜNCÜ DERS.....	85
Râvî Ne Demektir?.....	85
Çok Hadis Rivayet Eden Sahabiler Kimlerdir?	85
Hadisler Günümüze Kadar Nasıl Ulaşmıştır?.....	86
YİRMİ DÖRDÜNCÜ DERS.....	87
Hikâye (Kralın Serveti)	87
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	88
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	88
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	88
Sözün Özü	89
YİRMİ BEŞİNCİ DERS	90
Hikâye (Kötü Sözün Sahibi)	90
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	91
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	91

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	92
Sözün Özü	92
YİRMİ ALTINCI DERS	93
Hikâye (Daha Güzel Bir hayat).....	93
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	94
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	94
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	95
Sözün Özü	95
YİRMİ YEDİNCİ DERS.....	96
Hikâye (Dürüstlük Hep Kazandırır)	96
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	97
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	98
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	98
Sözün Özü	98
YİRMİ SEKİZİNCİ DERS.....	100
Hikâye (Çocuk)	100
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	101
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	101
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	101
Sözün Özü	102
YİRMİ DOKUZUNCU DERS.....	103
Hikâye (Zehirli Ekmek)	103
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	104
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	104
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	104
Sözün Özü	105
OTUZUNCU DERS	106
Hikâye (Geleceğini Biliyordum).....	106
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	107
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	107
Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	107
Sözün Özü	107
OTUZ BİRİNCİ DERS	108
Hikâye (Doğru Sözün Gücü)	108
Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni	108
Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni.....	108

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması.....	108
Sözün Özü	109

ÖNSÖZ

İmam hatip orta okul düzeyi için hazırlamış olduğumuz bu eserde temel bazı usul ve hedeflerimiz;

- İlk olarak klasik bir ders formatında öte konulara bir hikaye ile başlanmakta ve ders sıkıcı bir hale gelmekten çıkarılmaktadır.
- Hikayeler arasında yer alan sorularla öğrencinin ilgisi ve dikkati daima canlı tutulmaya çalışılmıştır.
- Hikaye ve sorularla öğrenci dersi anlamaya hazır hale getirildikten sonra asıl konuya geçiş yapılmıştır.
- Burada ilk olarak işlenecek olan hadisi şerifin arapçası renkli kelime manaları ile verilmiştir. Bu şekilde yapılmasının amacı İmam Hatipte okuyan bir öğrencinin öğrenmiş olduğu arapçayı pratiğe taşımaktır. Bu vesile ile öğrenci bir yönüyle hem arapça kelime öğrenecek hem de okulda öğrendiği Arapçanın işe yaradığını fark edecektir. Bu da öğrencinin Arapça öğrenme hususundaki heyecanını ve gayretini artıracaktır.
- Daha sonra hadisi şerifin manası toplu olarak verilmiş böylece öğrenci tekrar hadisi şerifin manasına yönlendirilmiştir.
- Sonraki kısımda ise hadisi şerifin açıklaması ve netice olarak da ‘Sözün Özü’ başlığı altında dersin genel özeti yapılmıştır.
- Kitapta yer alan derslerin üç saatlik (derslik) kısmı Hadis nedir? Sünnet Nedir? Hadisleri Bilmek Bize Ne Kazandırır? gibi temel usul bilgilerine ayrılmıştır.
- Anlaşılabileceği üzere bu eseri hazırlamaktaki temel iki hedefimiz vardır. Birincisi Arapça hususunda destek sağlamak ikincisi de hadisleri daha iyi anlamaya çalışmaktır.

Bu eserin hazırlanmasında büyük ölçüde Harun Kırkıl Bey’in Hikayelerle Kırk Hadis ve Erkam Yayınlarından çıkan Riyazü’s-Salihin isimli eserlerden istifade edilmiştir. Ayrıca muhtelif lügat ve kaynaklara da müracaat edilerek özgün bir çalışma oluşturulmaya çalışılmıştır.

Gayret bizden Tenvîk Yüce Mevlamızdandır.

Nurullah YALÇIN

24.02.2016

ÜMRANİYE/İSTANBUL

BİRİNCİ DERS

Hadis Ne Demektir?

Sözlükte hadis, “söz, haber, hikâye” manalarına gelir.

Hadis kelimesinin dinî anlamı ise şöyledir:

Sevgili Peygamberimiz’in (s.a.v.) sözleri ve davranışlardır. Hadisler şu şekilde sınıflandırılmıştır.

Sözlü Hadis:

Peygamber Efendimiz’in söylemiş olduğu sözleridir.

Örnek:

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurur: “Kardeşine karşı tebessüm göstermen bir sadakadır. Yolunu kaybeden kimseye yol tarif edivermen sadakadır.” (Tirmizi, Birr, 36 / 1956)

Fiilî Hadis:

Peygamber Efendimiz’in değişik zamanlarda yapmış olduğu işler, davranışlardır.

Örnek:

Efendimiz, sevindiğinde veya sevindirici bir haber aldığıında, Allah’ın bu ihsanına şükretmek için secdeye kapanır ve namaz kılar. (İbn-i Mâce, Salât, 192)

Not:

Eğer Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir arkadaşının davranışını hoş görmüş, bunu doğru bulmuşsa o davranış da bizim için hadis olur. Çünkü Peygamberimiz bu davranışı reddetmemiş, güzel bulmuş demektir.

Örnek:

Sevgili Peygamberimiz, müezzini Bilâl Habeşî’yi çağırdı ve ona,

– “Bilâl! Hangi ameli yaparak Ben’den önce Cennet’e girdin? Dün gece Cennet’te, senin ayak seslerini duydum.” diye sordu.

Hazret-i Bilâl de,

– “Ya Resulallah, ne zaman bir günah işlesem arkasından hemen kalkıp iki rekat namaz kılarım.” dedi. Bunun üzerine Resul-i Ekrem Efendimiz,

– “İşte bunun sayesinde!” buyurdular. (İbn-i Huzeyme, Sahih, II, 213)

Sünnet Ne Demektir?

Hadis âlimleri genellikle “hadis” ve “sünnet” kelimelerini birbiriyle eşanlamlı olarak kullanmışlardır.

Sünnet kelimesi sözlükte “yol ve gidişat” demektir.

Dinimize göre ise, sünnet:

Peygamber Efendimiz’in sözleri, fiilleri veya gördüğü, duyduğu bir olayı onaylayarak kabul etmesini anlatan bir kelimedir.

Sevgili arkadaşlar! Kısaca söylemek gerekirse sünnet, sevgili Peygamberimiz’in hayat tarzı demektir. Sünnete göre yaşamak demek de, sevgili Peygamberimiz gibi yaşamak demektir.

Örnek:

Güzel koku kullanmak, düzenli bir şekilde dişlerimizi temizlemek sünnettir. İnsanlarla olan ilişkilerimizde güler yüzlü olmak, onlara nazikçe davranmak sünnettir.

Sahabi Ne Demektir?

Sahabi kelimesi “arkadaş, dost” manasına gelir.

Peygamber Efendimiz Hazret-i Muhammed hayattayken ona inanan, onu gören, onunla sohbet eden, Peygamberimiz’e yardımcı olan Müslümanlar’a denir.

Sevgili Peygamberimiz, kendisine inanıp İslâm’a gönül veren bu dostlarını çok sevmiştir. Sahabîler ise, Allah Resulünü, uğrunda canlarını seve seve feda edecek kadar çok sevmişlerdir.

Allah ve Resulüne çok büyük hizmetlerde bulundukları için onlara “sahâbe-i kirâm” “çok kıymetli dostlar” adı verilir. İslâm dini onların gayretleri sayesinde günümüze gelmiştir. Bu sebeple bir sahabiden bahsederken “radiyallahu anh (Allah ondan razı olsun)” denir.

Allah'ı seven her insan, Allah'ın peygamberini de sevmelidir. Hazret-i Muhammed'i seven her Müslüman da Ashab-ı Kirâm'ı çok sevmeli, onlara gereken saygıyı göstermelidir.

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ

Ve muhakkak ki sen, mutlaka çok büyük bir ahlâk üzeresin.

(Kalem Sûresi 4. Ayet)

İKİNCİ DERS

Hikâye (Yoldan Güzel Geçmek)

Zamanın birinde adaletli bir hükümdar varmış. Başkentine çok güzel bir yol yaptırmış. Yolun açılacağı gün bir yarışma düzenlemeye karar vermiş. Yarışmayı kazanmak, son derece basitmiş. Yeni yapılan yolda en güzel şekilde yürüyen kişiye mükâfat olarak bir kese altın verilecekmış. Bu yarışmaya katılmak için herhangi bir şart da yokmuş. İsteyen herkes katılabilmış.

Siz böyle bir yarışmaya katılmak ister miydiniz? Neden?

“Duyduk duymadık demeyi!” diye tellallar şehirde dolaşarak hükümdarın düzenlediği bu yarışmayı halka ilan etmiş. Yolun açılacağı gün bütün ahali akın akın şehrin meydanında toplanmış. Yeni yapılan yol, dualarla açılmış. Açılan sofralarda halka birbirinden güzel yemekler ikram edilmiş. Herkes neşe içinde yiyip içip eğleniyormuş. Yarışmaya katılmak isteyenlerin sayısı da hayli fazlamış. Bazı insanlar, en güzel kıyafetlerini giyerek gelmişler. Bazıları en güzel süslerini takınarak süslenmişler. Kimisi de çok güzel atlara binerek yarışmaya katılmayı düşünmüş. Bazı askerler silahlarını kuşanarak yoldan geçmeyi planlıyorlarmış. Bazı yakışıklı ve güçlü kuvvetli gençler de fizikî güzelliklerine güveniyorlarmış. Yoldan en güzel kendisinin geçeceğine inanan bütün yarışmacılar heyecanla yarışmanın başlayacağı anı bekliyormuş. Öğlene doğru yarışma başlamış. Yarışmaya katılan herkes, şehrin etrafında dolanan yol boyunca yürüyerek şehrin kapısından içeri girecekmış. Kimi insanlar kendilerinden emin bir şekilde yürümüş. Kimisi de havalı havalı yürüyerek üstünlüğünü göstermeye çalışıyormuş. Bazı komik insanlar da yol boyunca insanları güldürmeye çalışarak yarışmayı kazanmaya çalışmışlar. O gün akşama kadar herkes yeni yapılan yoldan gelmiş de geçmiş. Hemen herkes yolu çok beğenmiş. Yeni yapılan yol çok güzelmiş; ama sadece bir kusuru varmış: Giriş kapısının yanında büyükçe bir taş unutulmuş. Bu kocaman taş, insanların gelip geçmesini zorlaştırıyormuş. Şehirdeki herkes aynı şikâyeti dile getiriyormuş.

Siz böyle bir durumda ne yapardınız?

Yarışmanın sonuna doğru bir genç gelmiş. Taşın yanında durmuş. Yarım saat kadar uğraşarak koca taşı yerinden oynatmayı başarmış ve onu yoldan uzaklaştırmış. Herkes dikkatle onu izliyormuş. Delikanlı çok

yorulmuş, dinlenmek için hemen oracığa oturuvermiş. Padişah hemen delikanlıyı yanına çağırmış. Merakla yarışmanın sonucunu bekleyen halka padişah şunları söylemiş:

“Yarışmayı bu delikanlı kazandı. Çünkü şu ana kadar bu yolda en güzel şekilde yürüyen tek kişi o oldu. Buradan geçen herkes, bu taşı gördü ve bu taştan rahatsız oldu. Fakat kimse bu engeli kaldırmak, yolu güzelleştirmek için elinden gelen gayreti göstermedi. Ama bu delikanlı yoldan geçerken gördüğü bir yanlışı düzelterek yolu güzelleştirdi. Bu yüzden yarışmayı işte bu delikanlı kazandı. Mükâfat olarak da bir kese altını hak etti.”

Bu hikâyenin başlığı başka ne olabilirdi?

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي بِطَرِيقٍ، وَجَدَ غُصْنًا شَوْكًا عَلَى الطَّرِيقِ، فَأَخَّرَهُ

attı (uzaklaştırdı) yolda diken dal buldu yolda yürürken bir adam iken

فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ فَغَفَرَ لَهُ

Onu bağışladı ondan Allah memnun oldu

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

Bir adam yolda yürürken yol üzerinde bir diken dalı buldu ve onu yoldan uzaklaştırdı. Bu sebeple Allah ondan hoşnut oldu ve onu bağışladı.

(Müslim, Birr 127)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Hadis-i Şeriften anlaşıldığı üzere yoldan insanlara zarar verecek şeyleri kaldırmak günahların bağışlanmasına bir vesiledir. Günahların bağışlanması demek de başka bir rivayette de belirtildiği üzere “insanın cennete girmesi” manasına gelir. Bu hadis-i şerif “Hayır Yollarının

Sayısızlığı” başlığı altında yer almaktadır. Bu da hayır yapmak isteyen bizler için birçok imkânın ve yolun olduğunu gösteren güzel bir misaldir.

İslâm medeniyetinde yolların ayrı bir ehemmiyeti vardır. Geçmiş dönemlerden beri büyüklerimiz yolların temizliği ve güvenliği hususunda son derece hassasiyet göstermişlerdir. Çünkü yollar bizi sevdiklerimize kavuşturan, uzak diyarları birbirine bağlayan güzel bir vasıtaadır. Dolayısıyla da bu vasıtamızın güvenliği ve temizliği son derece önemlidir.

Ayrıca burada belirtilen yolların temizliği ve insanlara zarar verecek şeyleri yoldan kaldırma meselesi insanlığın yararına yapılacak güzel bir hizmettir. Samimi olarak yapılan bu küçük zannettiğimiz iyilik bile toplum menfaatine olduğu için Cenab-Hakk'ı memnun ediyor. Bu memnuniyetini de bizleri affederek ve cennetine koyarak gösteriyor. Günümüz açısından düşündüğümüzde yollarda gördüğümüz ve insanlara zarar verebilecek taş, cam kırıkları, şişe vs. kaldırmak da yine bu Hadis-i Şerif'in kapsamına dâhildir. Ayrıca bu bir insanlık vazifemizdir.

Sözün Özü

1. İyilik yapmak isteyen insan için birçok imkân vardır.
2. İnsanlık için büyük ehemmiyet taşıyan yolları temizlemek güzel bir iyilik ve hayırlı bir hizmettir.
3. Küçük zannettiğimiz fakat Allah rızası için yaptığımız iyilik bağışlanmamıza ve cennete girmemize vesile olabilir.
4. Yollarda insanlara zarar veren nesneleri gücümüz ölçüsünde kaldırmak Müslüman olarak bizlerin de sorumluluk alanına girer.

ÜÇÜNCÜ DERS

Hikâye (Zamanın Kıymetini Bilmeyen Çocuk)

Kahramanımızın bir adı var; ama biz söylemek istemiyoruz. Çünkü okuyan herkes, kendisini onun yerine koysun istiyoruz. Arkadaşımız ilkokul 7. sınıf öğrencisi. Her öğrenci gibi o da hafta sonu tatillerine bayılır.

Cuma günü okuldan gelirken bir plan yapmıştı. “Bu hafta sonu önceki haftalardan farklı olacak! Derslerime çalışıp hafta içindeki sınavlara iyi hazırlanacağım.” demişti. Buna karar verince cuma akşamüstünü ve geceyi eğlenerek ve dinlenerek geçirdi. Televizyon seyretti, müzik dinledi, bilgisayar oyunu oynadı ve gece oldukça geç saatte yattı. Çünkü ders çalışması için daha önünde iki uzun gün ve gece vardı.

Sizce bu çocuğun yaptığı doğru mu? Neden?

Akşam çok geç saatte yattığı için cumartesi günü ancak sabah 10’da uyanabildi. Kahvaltı yapıp dışarıya çıktı; çünkü arkadaşları kendisini aramış ve beraber vakit geçirmeye davet etmişlerdi. Cumartesi günü arkadaşlarıyla beraber oldu. Biraz dolaştılar, her zaman gittikleri yere gittiler. Zamanın nasıl akıp geçtiğini fark etmemişti bile. Akşam eve döndüğünde çok yorgundu; ama yine de ders çalışabileceğine inanıyordu. Fakat biraz sonra ailesinin farklı bir planı olduğunu öğrenince ders çalışma hayâlleri suya düştü. Amcasına misafirliğe gideceklerdi. Amcasını çok sevdiği ve oğluyla çok iyi anlaştıkları için buna pek de üzülmedi.

Ders çalışmadığından dolayı zaman zaman biraz rahatsızlık duyduğu oldu; ancak içinden gelen bu huzursuzluğu bastırmaya çalıştı. Akşamki misafirlikten geç saatte döndükleri için hemen yattı. Kendi kendisini şu şekilde teselli ediyordu: “Daha önümde koskoca bir pazar var.”

Pazar sabahı, işte bu şartlar altında saat 9’da uyandı. Yataktan kalktığı gibi hemen ders çalışmak istedi; ama aç karnıyla okuduğu konuları anlayamayınca hemen bu işten vazgeçti. Önce güzel bir sabah kahvaltısı yaptı. Sonra babasıyla birlikte gazetelerin eklerini şöyle bir gözden geçirdi.

Ders çalışmaya karşı içinde duyduğu heves ve istek hiç azalmamıştı. Fakat saat 10.30 olmuştu. İçerideki odadan televizyonun sesi geldi kulağına. Şöyle bir televizyona göz atıp odasına geçmek istedi; fakat film öyle heyecanlıydı ki, bir türlü televizyonun başından kalkamadı. “Nasıl olsa önümde daha koskoca bir pazar günü var!” diye düşünerek bu filmi

izlemesinde bir sakınca olmadığına karar verdi. Film bittiğinde saat 13'ü geçiyordu. Hafta içi bu saatte yemek yemeğe alışkın olduğu için karnı acıktı. Annesinin özenle hazırlamış olduğu yemekleri yerken evdekilerle koyu bir sohbe girdi. Daha fazla vakit kaybetmek istemiyordu artık. Yemekten sonra yine çalışma odasına yönelmişti ki, televizyonda maç yayını başlamıştı. Haftanın en önemli maçıydı. Bu maçı seyretmemenin büyük kayıp olacağını düşündü. Maç biter bitmez (nasıl olsa 90 dakika) sıkı bir şekilde çalışırım diyerek maçı izlemeye koyuldu. Maç bittiğinde hafta sonu vaktini nasıl geçirdiğini düşünmeye başlamıştı. Bu sırada annesi içeriden çayın hazır olduğunu söyleyerek onu da çay içmeye çağırdı. Çay içip ders başına geçmenin daha doğru olacağına karar verdi. Çay bittiğinde üzerine bir ağırlık çökmüştü. Haftanın yorgunluğu, maçın gerginliği, sınav stresi ve çayla birlikte yediği yiyecekler onu iyice gevşetmişti, "Bu hâlde çalışırsam nasıl olsa hiçbir şey anlamayacağım." diye düşündü ve biraz istirahat ettikten sonra çalışmaya karar verdi.

Saat 19.00 sıralarında kendisini oldukça dinlenmiş hissediyordu. Fakat fazla zamanı da kalmamıştı. İçindeki pişmanlığı bastırmaya gayret ederek çalışma masasına yönelmişti ki en sevdiği arkadaşı, ailesiyle onlara misafirliğe geldi. Haydaaa! Şimdi misafir varken de ders çalışılmaz ki! Misafirlerin kaçta gideceklerine dair aklından küçük bir hesap yaptı. Kendisine ders çalışmak için pek bir vakit kalmıyordu. O da çaresiz misafirlerle birlikte ailecek sevdikleri diziyi seyrettiler.

"Artık, kalan zamanımda sadece en önemli iki dersi çalışırım!" diye düşündü. Misafirler gidice nihayet kitaplarının başına oturabilmişti. Fakat bu sefer de yavaş yavaş uyku bastırmaya başladı. Eğer uyumazsa yeni başlayan haftaya yorgun ve uykusuz girecekti. Bu sebeple kendi kendine şöyle dedi:

"Bugün çalışmadım. AMA YARIN MUTLAKA ÇALIŞACAĞIM!" Yarı sıkıntılı yarı huzurlu odasının yolunu tuttu son kez. Ancak çalışmak için değil, uyumak için.

Siz eve geldiğinizde ilk olarak ne yaparsınız?

Böyle bir durumda Peygamber Efendimizin bize tavsiyesi ne olabilir?

Bu hikâyenin başlığı başka ne olabilir?

Bu hikâyede çocuğun yaptığı en temel hata nedir? Eve geldiğinde ilk olarak ne yapmalıydı?

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ: الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ

boş vakit ve Sıhhat İnsanların çoğu o ikisinde aldanmıştır iki nimet

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

“İki nimet vardır ki, insanların çoğu bunları iyi kullanma konusunda aldanmıştır: Sıhhat ve boş vakit.”

(Buhârî, Rikak, 1)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Yüce Rabbimiz bizlere el, ayak, akıl, düşünce gibi sayamayacağımız kadar çok nimet vermiştir. Sağlık ve boş vakit de bu nimetlerdendir. Eğer insan kendisine verilen bu nimetleri amacına uygun yerlerde kullanmazsa başka bir hadis-i şerifte de belirtildiği üzere gerçek manada iflas edenlerden olur.

Özellikle vakit bizim en büyük sermayemizdir. Bizler her gün bu sermayeden tüketiyoruz. Eğer vaktimizi doğru yerlerde ve doğru işlerde kullanmazsak hikâyedeki çocuk gibi elimizde avucumuzda hiçbir şey olmadığı halde yeni haftaya başlamış olacağız.

Eğer bizler Rabbimiz tarafından her gün verilen yirmi dört saati iyi programlayabilirsek hem işlerimizi vakti vaktinde yapmış olacağız hem de uzun süre yapmayıp da biriktirdiğimiz işlerin ağır yükünden kurtulacağız. Unutmayalım ki ertelemek bir işi terk etmenin ilk basamağıdır. Ertelediğiniz anda bir sonraki günün işleri de bir araya gelecek ve işlerin içinden çıkmak hayli zorlaşacak.

Bir günümüzü çok iyi planlamalı ve programlamalıyız. Oyuna, eğlenceye, akraba ziyaretlerine ayıracağımız ve derslerimize çalışacağımız vakitler belli olmalı ve bir denge oluşturmalıdır. Mesela internet karşısında 4-5 saat vakit kaybediyorsak bu bizim için büyük bir israftır, kayıptır. Unutmayın internetin başında geçen saatlerimiz bizi ihtiyarlığa bir adım daha yaklaştırıyor. Eğer böyle bir alışkanlığımız varsa Allah muhafaza Peygamber Efendimizin Hadis-i şerifte de belirttiği üzere aldananlardan olmuş oluruz.

Sözün Özü

1. Allah bizlere saymakta aciz kalacağımız kadar bol nimetler vermiştir. Boş vakit de onlardan birisidir.
2. Bizler Müslümanlar olarak daima planlı ve programlı çalışmalıyız.
3. Aldananlardan olmamak için bu gün elimizde bulunan vakti çok idareli kullanmalıyız.
4. Müslüman daima ölçülüdür. Bütün işlerini de bu ölçüye göre yapmalıdır.

DÖRDÜNCÜ DERS

Hikâye (Kimseyi Küçümseme!)

Bir sahil kenarında denizin iki yakası arasında sandal ile insanları taşıyarak rızkını kazanıp geçinen bir sandalcı varmış. Bu adam, okuma yazma bilmeyen zavallı ve câhil bir adammış. Günlerden bir gün sandalcı müşteri beklerken sandalına bir âlim binmiş.

- Sandalcı beni karşıya geçirmek için kaç para istersin?
- Sizi garşuya bir akçaya geçirürüm efendü.

Âlim müşteri, sandalcının verdiği cevabı beğenmemiş. Kaba saba konuşmasına bakarak onu küçümsemiş:

- Bu ne biçim konuşma! Yoksa sen dilbilgisi bilmiyor musun?

Siz böyle bir durumda ne cevap verirdiniz?

Zavallı sandalcı, boynunu bükerek cevap vermiş:

- Yok ağam, güççükken haytalık ettük, okuyamaduk.

Âlim: “Tüh yazık sana! Desene gitti hayatının dörtte biri!” diyerek onunla alay etmiş. Sandalcı utanmış, yüzü kıpkırmızı kesilmiş. Bilgisizliğinin yüzüne vurulması gururuna dokunmuş. Bir müddet gittikten sonra dil âlimi tekrar sormuş: “Allah bilir şimdi sen, matematiği de bilmezsin!” Sandalcı tekrar utana sıkıla cevap vermiş: “Yok beyüm! Onu da bilmezük! Dedik ya, güççükken haylazluktan okula gidemedük.”

Müşteriyi, ne hor gören bir ifade takınmış ve adamı aşağılamış:

- Tüh yazık, yazık! Hayatının dörtte biri daha boşa gitti desene!

Bir müddet daha yol aldıktan sonra bilgili adam tekrar sormuş sandalcıya: “Sakın fizik ve kimya okumadım deme! Yoksa onları da mı bilmiyorsun?”

İki de bir hor görülüp küçümsenmek zavallı sandalcının canını sıkmış.

Artık alacağı cevabı tahmin edebiliyormuş. Bilgisiyle övünen adama demiş ki: “Belki hayatımın dörtte birü daha boşa getti emme, o dediklerini de bilmem efendü, vaktinde öğrenemedük işte!”

Sandalcının yerinde olsaydınız ne hissederdiniz?

Bilgili adam kibirli bir hava takınarak sandalcıya sormuş:

- İyi de sandalcı! Dilbilgisi bilmezsin, matematik, fizik ve kimya bilmezsin, sen ne diye yaşarsın? Sandalcı cevap vermek istememiş. Çünkü hava bozulmakta ve gitgide dalgalar artmaktaymış. Bu dalgalı denizde işinin iyice zorlaşmakta olduğuna canı sıkılmış. Bilgili adamın kendisinden bir cevap beklediğini görünce ona demiş ki: “Ekmek parası kazanup çoluk çocuğumuzu geçindirmek için yaşarız efendü!”

Denizdeki dalgaların artıp havanın iyice bozulmaya başladığını bilgili adam da fark edip korkmaya başlamış. Sandalcıyla uğraşmaktan vazgeçmiş. Hava iyice bozulup da sandal, ceviz kabuğu gibi sallanmaya başlayınca kayıkçı, bilgisiyle övünüp duran adama sormuş:

- Efendi siz yüzme bilirsiniz de mi?

Bilgin adam âdeta yalvarırcasına cevap vermiş:- Vallahi sandalcı ağa, ben yüzme bilmiyorum! Çocukluktan beri o ilmi öğren, bu ilmi öğren derken yüzme öğrenmeye fırsat bulamadık. Yoksa hayatî bir tehlike mi var?

Sandalcının cevabı tam yerini bulmuş:

- Yooo! Ne hayatî tehlikesü? Şimdilik bir şey yok, emme dua et, sandal devrölmesün. O zaman gitti hayatının hepsi. Fıkır fıkır boğulur gidersin, o zaman bütün ömrün boşa gider.

Sizce bu hikâyedeki kıssadan hisse ne olabilir?

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

بِحَسْبِ امْرِئٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ

küçük görmesi (hakir görmesi) şer olarak (kötülük) kişiye yeter

أَخَاهُ الْمُسْلِمَ

Müslüman kardeşini

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir gün şöyle dedi:
“Bir kişinin, din kardeşini hor görüp küçümsemesi, kendisine günah olarak yeter.”

(Müslim, Birr, 32)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Cenab-ı Hak insanları farklı kabiliyet ve yeteneklerde yaratmıştır. Bu kabiliyet ve yetenekler insanlar arasında farklılık arz edebilir. Yani kimini kiminden daha yetenekli yaratmıştır veya bazı kimselerin yetenekleri diğer insanlar göre daha ön plana çıkmış olabilir. Bu durum yetenekli insanların daha az yetenekli insanları küçük görmesini veya aşağılanmasını gerektirmez.

İnsanları küçük görmek ve alay etmek aynı zamanda o insanı yaratan Yüce Mevla'ya karşı da bir saygısızlıktır. İnsan yaratılış itibarıyla hürmete ve saygıya layıktır. Bu sebeple bizler yaratılanı çok severiz. Çünkü onu Allah yaratmıştır. Yaratılana hakaret ise Yaratana karşı bir hürmetsizlik ve saygısızlıktır. Bu da büyük günahdır. Mesela sınıfımızda dersi anlama hususunda zorluk yaşayan arkadaşlarımız olabilir. Ya da sınavlardan sürekli düşük not alıyor olabilir. Bu durumda bize düşen vazife onlarla dalga geçmek, onları küçük görmek değil, onlara yardımcı olmaya çalışmaktır.

Hadiste dikkat çekilen diğer bir hususta Müslümanın Müslümanı küçük görmesidir. Buradaki asıl büyük günah da bu olsa gerek. Müslüman olmayanların Müslümanları hor görmesine şaşmamak lazım. Çünkü onlar kendilerinde olanı Müslümanlara aktarıyorlar. Ama bir Müslümanın din kardeşini aşağılaması, küçük görmesi asla düşünülemez ve kabul edilemez. Hadis-i Şerifimiz de bunu net bir dille yasaklıyor.

Sözün Özü

1. Her insan farklı kabiliyet ve yeteneklerle yaratılmıştır.
2. İnsanı küçük görmek ve aşağılamak, onu yaratana karşı büyük bir saygısızlıktır.
3. İnsanı tahkir etmek büyük günahdır.
4. Müslümanın Müslüman kardeşini hor görmesi asla düşünülemez ve kabul edilemez.

BEŞİNCİ DERS

Hikâye (Gerçek Kuvvet)

İsmail, çok hareketli ve sabırsız bir çocuktur. Oyun oynarken arkadaşlarına kızmaya görsün. Hemen öfkelenir, bağırıp çağırmaya başlardı. Böyle yersiz tartışmalar yüzünden pek çok arkadaşıyla küserdi. Ardından pişman olur, özür dileyerek tekrar onlarla barışmaya çalışırdı. Bir gün maç yaparken en sevdiği arkadaşı Mehmet'ten pas istedi. Mehmet ise pas vermeyip kendisi gol atmayı denedi; ama başaramadı. İsmail için beklenen kavgaya fırsatı doğmuştu işte. Oyunun heyecanı ve güzel bir golü kaçırmamanın verdiği öfke ile arkadaşını incitecek sözler söyledi. İsmail'in söylediği sözler Mehmet'in kalbini kırmıştı. Mehmet: "Bir daha seninle konuşmayacağım İsmail!" diyerek büyük bir hüznle oyunu bırakıp gitti.

İsmail'in yaptığı doğru mu? Doğru değilse ne yapmalıydı?

İsmail, en sevdiği arkadaşı Mehmet'in kendisine çok kırıldığını anlamıştı. Çabuk öfkelenildiği ve öfkesine bir türlü hâkim olamadığı için yine pişman oldu. Mehmet'ten ne kadar özür dilediyse de bir türlü onu barışmaya ikna edemedi. Evde büyük bir üzüntüyle otururken biricik dedesi yanına geldi. Dedesi, masal kahramanı gibi bir insandı. Onun halledemeyeceği problem olmazdı. Torununun üzgün olduğunu görünce merakla sordu:

- Hayırdır evladım! Seni bu kadar üzecek ne oldu?

İsmail, Mehmet ile arasında geçen hadiseyi anlattı. Öfkesine bir türlü hâkim olamadığından şikâyet etti. Onu güzelce dinleyen dedesi, İsmail'in yanına bir torba dolusu çivi, bir çekiç ve tahta parçası getirdi ve dedi ki:

- Öfkelenip bir arkadaşını incittiğin zaman bu tahtaya bir çivi çakacaksın. Sonra arkadaşınla aranı düzelterip kendini affettirdiğinde o çiviye sökeceksin, tamam mı?

Dedesinin yaptığı teklif, İsmail'in ilgisini çekmişti. Hemen tahtayı, çekici ve çivileri alıp odasına çekildi. Ertesi gün çivi çakma işlemine başladı. İlk gün yedi arkadaşının kalbini kırmıştı. Okuldan eve dönünce ilk işi tahtaya yedi tane çivi çakmak oldu. Hatta çivileri çakarken çekici yanlışlıkla iki kere de eline vurunca hissettiği acı, kendisine daha da anlamlı geldi. Kalbini kırdığı arkadaşlarını düşündü ilk defa. İkinci gün kendisine biraz

daha dikkat etti. Dün kalbini kırdığı dört kişiden özür dilemişti. Ama elinde olmadan yine öfkelenip beş kişinin kalbini kırdı. Eve dönünce özür dilediği dört arkadaşı için dört çiviye tahtadan söktü. Bu gün incittiği arkadaşları için de beş adet çivi çaktı. Bu şekilde iki hafta geçti. İkinci haftanın sonunda eve döndüğünde o gün okulda hiçbir arkadaşını incitmemişti. O güne kadar kalbini kırdığı arkadaşlarından da özür dilemiş, kendisini affettirmişti. Sevinçle dedesinin yanına giderek tahtayı gösterdi.

- Dede bak, bugün hiç çivi çakmadım tahtaya. Artık öfkeme hâkim olabiliyorum. Tahtada çakılı çivileri de hep söktüm. Çünkü bütün arkadaşlarıma kendimi affettirdim.

Dedesi sevinçle torununa baktı ve dedi ki: “Aferin İsmail! Bu senin öğrenmen gereken ilk dersti. Şimdi gelelim ikinci derse. Bak bakalım şu tahtaya! Ne görüyorsun söyle?”

- Tahtada hiç çivi yok dedeciğim!

- Tahtada hiç çivi yok; ama tahta daha önce çaktığın çivilerden dolayı delik deşik olmuş, değil mi?

- Yani?

- Yani bir tahtaya çivi çakıp o çiviye söktükten sonra tahta, asla eskisi gibi olmaz. “Çivi çıkar; ama izi kalır demiş.” atalarımız. Canım torunum, şunu asla unutma! Özür dileyerek kendini affettirsen de insanların kalbini kırdığında mutlaka bunun izi kalır. Çünkü “Kılıç yarası iyileşir, dil yarası iyileşmez.” Tamam mı? Bundan sonra öfkelenmek yok! Kimseyi kırıp incitmek de yok!

İsmail gibi kalbini kırdığınız arkadaşlarınız oldu mu? Olduysa böyle durumlarda ne hissediyorsunuz ve ne yapıyorsunuz?

Böyle durumlarda Peygamber Efendimiz bizlere ne tavsiyesi ederdi?

Hadîs-i Şerîf’in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah’ın selamı O’nun üzerine olsun Allah’ın Rasûlü dedi

لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرْعَةِ، إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ

hâkim olan güçlü fakat yere vuran güçlü (kuvvetli) değildir

نَفْسُهُ عِنْدَ الْغَضَبِ

Öfkelendiğinde kendine

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir gün şöyle dedi:

Gerçek babayiğit, güreşte rakibini yenen değil, öfkelendiği zaman kendisine hâkim olan kimsedir.

(Buhârî, Edeb, 102; Müslim, Birr, 106-108)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

İnsanlar hayatta birtakım zorluklar ve sıkıntılarla karşılaşabilir. İnsanlardan hoş olmayan muameleler görebilir. Mesela sınıfta arkadaşlarımız bize hiç de hoşlanmadığımız bir şaka yapabilir. Böyle durumlarda Müslüman ahlakına yakışan davranış şekli güzel bir ikazdan sonra sabır ve sükûnettir. Dinimizce övülmüş olan davranış tarzı budur.

Bazı aciz insanlar güçlü ve kuvvetli olduklarını göstermek için en küçük meseleleri de bahane ederek kavga yolunu tercih etmektedir. Oysaki bu davranış -belirtildiği üzere- aciz ve çaresiz insanların başvuracağı bir çözüm yöntemidir. Ne yazık ki bu tür davranışlar çözüm üretmek bir yana olayların daha da büyümesine sebep olmaktadır.

Hadis-i Şerifte de belirtildiği üzere kişi güçlü olduğunu, öfkelendiğinde sükûnetli ve vakarlı davranışlarıyla gösterebilir. Kendisini kızdıracak olaylarla karşılaştığında ilk önce durur ve düşünür. Kızgınlığının neticesinde ortaya çıkabilecek zararları göz önünde bulundurur. Karşılaştığı küçük ve basit meselelerde öfkesinin esiri olmaz. Nefsini dizginlemeyi bilir.

Sözün Özü

1. Gerçek güç ve kuvvet, sabırda ve nefse hâkim olmaktadır.
2. Olaylar karşısında neticelerini düşünerek öfkemizi kontrol altında tutmamız gerekir.
3. “öfkeyle kalkan zarar oturur” atasözünü aklımızdan asla çıkarmamalıyız.

ALTINCI DERS

Hikâye (Baba Sevgisi)

Seksen yaşlarında ihtiyar bir baba ile kırk beş yaşındaki oğlu salonda oturuyorlardı. Eski hatıraları anlatıp havadan sudan sohbet ettikten sonra oğlu susmuştu. Hâlbuki baba, evladının kendisiyle biraz daha muhabbet etmesini istiyordu. O anda oturdukları salonun penceresine bir karga kondu. Yaşlı baba, kargaya gülümseyerek baktı biraz, aklına bir şey gelmişti. Oğluna dönerek sordu:

- Bu ne oğlum?

Oğlu babasının sorusuna şaşırmıştı; fakat yine de cevapladı:

- O bir karga, baba!

Yaşlı baba, kargaya biraz daha dikkatle baktı ve sonra yine sordu:

- Oğlum bu ne?

Oğlu daha da şaşırmıştı. Babasının duymadığını düşünerek bu sefer yüksek sesle yine cevapladı:

- Baba, o bir karga!

Karga hâlâ pencerenin kenarında duruyordu. Komik hareketlerle başını sağa sola çeviriyor, başını yana yatırıyor, gagasıyla tüylerini düzeltiyor, sonra başını yine onlara çeviriyordu.

Yaşlı baba üçüncü defa sordu: “Oğlum bu ne?”

Siz böyle bir durumda ne düşünürdünüz ve ne yapardınız?

Oğlunun şaşkınlığı sabırsızlığa dönmüştü: “O bir karga, baba! Üç oldu soruyorsun. Dediklerimi duymuyor musun?” Yaşlı baba dördüncü defa da aynı soruyu sorunca oğlunun sabrı taştı ve sesini iyice yükseltti:

- Baba, sen benimle alay mı ediyorsun? Tam dört defadır onun ne olduğunu soruyorsun, sana cevap veriyorum ve sen hâlâ aynı şeyi sormaya devam ediyorsun. Meşgul olduğumu görmüyor musun, sabrımı mı deniyorsun?

Yaşlı babanın o zamana kadar yüzünde parıldayan gülümseme biraz sönükleşti. Yerinden kalktı, içeri odaya gitti ve elinde bir defterle geri döndü. Bu bir hatıra defteriydi. İhtiyar baba, defterin sayfalarını

karıştırırken oğlu da babasına karşı sesini yükselttiğine biraz pişman olmuştu. Derken yaşlı adam karıştırıp durduğu defterde aradığını buldu. Sayfası açık bir vaziyette defteri oğluna uzatırken tekrar biraz önceki gibi gülümsüyordu.

- Şu sayfayı okuyabilir misin bana oğlum!

Oğlu okumaya başladı:

“Bugün üç yaşındaki minik yavrumla salonda otururken yanı başımızdaki pencerenin pervazına bir karga kondu. Oğlum tam 23 defa bana onun ne olduğunu sordu. Her defasında da ona sevgiyle sarılarak onun bir karga olduğunu söyledim. O tekrar tekrar aynı soruyu soruyor, ben de ona aynı cevapları veriyordum. Rahatsız olmak mı? Hayır! Onun masumca tekrar tekrar aynı şeyi soruşu içimi sevgiyle dolduruyordu.”

Böyle bir durumda nasıl bir duygu yaşıdınız?

Adam okumayı bitirdiğinde gözleri yaşarmıştı. Babasından defalarca özür dileyerek şefkatle ona sarıldı.

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

لَا يَجْزِي وَلَدٌ وَالِدًا إِلَّا أَنْ يَجِدَهُ مَمْلُوكًا،

köle olarak onu bulur ancak baba çocuk karşılığını veremez

فَيَشْتَرِيهِ، فَيُعْتِقَهُ

serbest bırakır satın alır

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir gün şöyle dedi:

Hiçbir evlat, babasının hakkını ödeyemez. Şayet onu köle olarak bulur ve satın alarak hür bırakırsa ancak o zaman babalık hakkını ödeyebilmiş olur.”

(Tirmizî, Birr, 8/1906)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Dünyaya gözlerimizi açtığımız ilk andan itibaren birçok kişinin bizler için bir şeyler yaptığını görürüz. Bu son nefesimizi verinceye kadar devam eder. Üzerimizde annemizin-babamızın, hocalarımızın ve birçok insanın hayatımızda çok özel yerleri vardır ve Bunlardan bir kısmı Hadis-i Şeriflerde özellikle anılmıştır. Baba da hadislerde özellikle zikredilen şahsiyetlerdendir.

Bizim için gecesini gündüzüne katan, her türlü sıkıntıya katlanan babalarımızın hakkını ödememiz neredeyse mümkün değildir. Çünkü Hadis-i Şerifte belirtilen köle olarak bulup azat etme hadisesi çok duyulan ve vuku bulan bir olay değildir. Burada vurgulanmak istenen husus babanın üzerimizdeki hakkının ne kadar fazla olduğudur. Bizlerin babalarımız için yaptığı iyilik ve ihsan ekstra bir şey olmayıp, bir vazife ve yükümlülüktür. Yani bizler zaten babalarımıza iyilik yapmak zorundayız ve zaten onları memnun etmekle vazifeliyiz. Ayrıca babaya karşı yapılan iyilik zaruri olmakla birlikte sevabı ve mükâfatı da büyüktür.

Şair babasına olan muhabbetini ne güzel dile getirmiş;

Baba

Nasihat eyledin hayatı tanımam için,
Çalıştın çabaladın giyinmem için,
Sofrada sıcak çorbalar yedirmek için,
Yedi diyar gezdin didindin çalıştın baba.

Ayakkabım eskimeden yenisini alırdın,
Okul çantamı bile ellerinle kendin yapardın,
Yüzüme tebessümle, şefkat ile durup bakardın,
Yüreğin yufkaydı, başımı hep okşadın baba.

Selahattin ÖLMEZ

İsrâ Sûresi 24. Ayetle bu bölümümüzü nihayete erdirelim;

Onları esirgeyerek alçakgönüllülükle üzerlerine kanat ger ve:
"Rabbim! Küçüklüğümde onlar beni nasıl yetiştirmişlerse, şimdi de sen onlara (öyle) rahmet et!" diyerek dua et.

Sözün Özü

1. Babanın çocukları üzerindeki hakkı ve emeği çok büyüktür.

2. Bir evlat ne kadar çalışırsa çalışsın babasının hakkını ödeyemez.
Ama onu memnun edebilir ve rızasını kazanabilir.
3. Babaya hizmet ve hürmet hem bir vazifedir hem de büyük sevap.

YEDİNCİ DERS

Hikâye (Cennet'teki Komşu)

Hazreti Musa, bir gün Cennet'teki komşusunun kim olduğunu çok merak etti ve bunu öğrenmek istedi. Sonra da Allah Teâlâ'ya el açıp,

“–Ya Rabbi! Benim Cennet'teki komşum kimdir?” diyerek yalvardı.

Yüce Mevla da, “Senin Cennet'teki komşun filan şehirde kasaplık yapan falanca kulumdur.” diye ona haber verdi.

Bir kasabın Hz. Musa'ya komşu olması mümkün müdür? Neden?

Hazreti Musa, Allah'a şükretti. Fakat bir kasabın Cennet'te kendisine nasıl komşu olabileceğini de çok merak etmişti. Hemen kalkıp bu adamla tanışmak için onun yaşadığı şehrin yolunu tuttu. Şehre varınca kasabın dükkânını sordu, aradı, buldu. Hazreti Musa, kasaba selam vererek içeri girdi. Kendisinin bir peygamber olduğunu söylemedi. Bir müddet sohbet ettiler. Kasap, Hazreti Musa'nın kalacak yeri olmadığını öğrenince onu evinde misafir etti. Tanımadığı bu güzel misafir için kendi elleriyle güzel yemekler hazırladı. Hazreti Musa'ya evinde bir güzel hizmet etti.

Hazreti Musa, adamın misafiri olunca onun evde neler yaptığını dikkatle izlemeye başladı. Onun yaşlı bir annesi olduğunu öğrendi. Annesini doyurmadan kasap kendisi yemek yemiyordu. Kadıncağız o kadar yaşlı ve zayıftı ki, hiçbir işini kendisi göremiyordu. Bu yüzden anneciğinin bütün hizmetini oğlu yerine getiriyordu. Hiçbir kadın, annesine bakmayı ve onunla aynı evde yaşamayı istememişti. Kasap bu yüzden annesini üzmemek için şimdiye kadar da evlenememişti.

Siz böyle bir durumla karşılaşıyorsanız nasıl bir çözüm yoluna müracaat ederdiniz?

Hazret-i Musa, annesinin bütün hizmetlerini muhabbet ve hürmetle yerine getiren bu adamı hayranlıkla izliyordu. Annesine hizmetinin sonunda yaşlı kadıncağız, evladına zayıf bir sesle bir şeyler fısıldadı. Oğlu gülümseyerek: “Âmin anneciğim, âmin! İnşallah” dedi.

Yaşlı annenin oğluna ne dediğini çok merak eden Hazret-i Musa, kasaba sordu. Adam şu cevabı verdi:

– Annem yaptığım hizmetler için bana daima: “Allah seni Cennet’te Musa (a.s.)’a komşu eylesin!” diye dua eder. Ben de onun bu güzel duasına “Âmîn” derim. Ancak ben basit bir kasabım. O yüce peygambere nasıl komşu olabilirim ki!

Hazreti Musa’nın gözleri yaşarmıştı. Ayağa kalkıp kasabı kucakladı ve ona dedi ki:

“Ey benim Cennet arkadaşım! Ey Allah’ın güzel kulu! Musa Peygamber benim! Beni sana Allah Teâlâ gönderdi. Seninle Cennet komşusu olduğumuzu bildirdi. Sen annenin gönlünü kazandın, duasını aldın. Cennet’e girmeyi hak ettin. Ben bu müjdeyi sana ulaştırmak için geldim. Çünkü Allah’a ibadetten sonra yapılacak en büyük hayırlı iş, anneye ve babaya hizmet etmektir. Onların gönlünü kazanmaktır.”

Hayretler içinde kalan kasabın da gözlerinden sevinç gözyaşları akıyordu. Cennet’te birbirlerine komşu olacak iki güzel insan sofraya oturdular. Cenab-ı Hakk’ın kendilerine bu dünyada ikram ettiği lezzetli yemekleri yiyip Allah’a şükrettiler.

Bu hikâyenin başlığı başka ne olabilirdi?

Hadîs-i Şerîf’in Arapça Metni

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ،:

Allah ondan razı olsun Abdullah İbni Mes’ûd dedi

سَأَلْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah’ın selamı onun üzerine olsun Peygambere sordum

أَيُّ الْعَمَلِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ؟ قَالَ: «الصَّلَاةُ عَلَى وَفَّيْهَا»،

vaktinde kılınan namaz dedi ki Allah’a daha sevimlidir amel hangi

قُلْتُ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: «بِرُّ الْوَالِدَيْنِ»

anne-babaya iyilik dedi ki hangisi sonra dedim ki

قُلْتُ: ثُمَّ أَيُّ؟ قَالَ: «الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ»

Allah yolunda cihad dedi ki hangisi sonra dedim ki

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Abdullah İbni Mes'ûd Allah ondan razı olsun şöyle dedi;

Peygamber (s.a.v.)'e:

- Allah'ın en çok beğendiği amel hangisidir? Diye sordum
- “Vaktinde kılınan namazdır” diye cevap verdi.
- Sonra hangi ibadet gelir? Dedim.
- “Ana ve babaya iyilik ve itaat etmek” buyurdu.
- Daha sonra hangisi gelir? diye sordum.
- “Allah yolunda cihad etmek” buyurdu.

(Müslim, Îmân 137-139)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Anne ve babalarımız bizim dünyaya geliş vesilemiz sevgi ve merhamet kahramanlarımızdır. Birer evlat olarak onların sevgi ve merhametlerinin gölgesinde yetiştik ve bu günlere geldik. Bizler için her türlü sıkıntı ve zorluğa katlanan anne ve babamızın hakkı herkesten daha fazla ve daha özeldir.

Özellikle annemizin dünyamızdaki yeri bir başkadır. Bizleri dokuz ay boyunca karnında taşıması, doğum sırasında çektiği sıkıntılar, uykusuz geçen geceleri ve daha bir sürü şey. Adeta hizmetimize adanmış bir ömrün sembolüdür annelerimiz. Bu yüzdendir ki “Cennet annelerin ayakları altındadır.” Ve Bu yüzdendir ki anneye iyilik ve itaat Allah'ın en çok beğendiği amellerdendir.

Dolayısıyla da en çok iyilik yapmaya ve hizmetinde bulunmaya değer kişi de annemizdir. Bizler de annemize hizmet ederken hikâyedeki kasap gibi onun duasını alma gayreti içerisinde olursak umulur ki Hz. Mûsâ'ya ve nice Allah dostlarına komşu olabiliriz.

Bu bölümü de şairin şu güzel mısralarıyla nihayete erdirelim;

Annem başa taç imiş her derde ilaç imiş,
Bir evlat pir olsa da anneye muhtaç imiş.

İlk oyuncağım sendin, sıcacık kundağım sendin,
Küçük bir bebek iken, dilim dudağım sendin.

Annem hakkın ödenmez sevmeye ömür yetmez,
Bütün dünya benim olsa bir tane annem etmez.

Sözün Özü

1. Anne ve babamız dünyaya geliş vesilemizdir.
2. Bizim üzerimizde en çok hakkı bulunan kişi annemizdir.
3. Hayatta kendisine iyilik yapılmayı en çok hak eden kişi annemizdir.
4. Annemiz “şefkat kahramanımızdır”

SEKİZİNCİ DERS

Hikâye (En Güzel kardeşlik)

Bir zamanlar yaşlı bir baba, vefat edince iki oğluna büyük bir çiftlik kalmış. Kardeşler birbirlerini çok sever ve sayarlarmış. Hem ahlâklı hem de çalışkan insanlarmış. Kardeşlerin ikisi de babalarından kalma çiftlikte canla başla çalışırlar, geçimlerini sağlamak için bütün gün didinip dururlarmış. Kardeşlerden biri evliymiş ve tam yedi çocuğu varmış. Küçük kardeş ise bekâr olduğu için tek başına bir kulübede yaşıyormuş.

Her günün sonunda iki kardeş, topladıkları ürünlerden elde ettikleri kazancı eşit olarak bölüşürlermiş.

Haftalar, aylar böyle geçip gidiyormuş. Bir gün kardeşlerden bekâr olanı kendi kendine şöyle düşünmüş: “Kazandıklarımızı eşit paylaşmamız hiç de hakça değil! Ben yalnızım ve bu kadar mala pek fazla ihtiyacım yok. Ama ağabeyimin çoluk çocuğu var. Onun benden daha fazla ihtiyacı var. Dolayısıyla onun daha fazla alması gerekir.”

Böyle düşünen küçük kardeş, her gece evden çıkıp bir çuval tahılı, erkek kardeşinin tahıl deposuna gizlice götürmeye başlamış. Bu arada evli olan kardeş de aynı günlerde kendi kendine şöyle düşünmüş:

“Mahsulümüzü eşit olarak bölüşmemiz hiç de doğru değil. Hem ben evliyim, bir eşim ve çocuklarım var. Yaşlandığım zaman onlar bana bakarlar. Ama kardeşim evlenmezse ileride kimsesi olmayacak. Bu ürünlere onun benden daha fazla ihtiyacı var.”

Evli olan büyük kardeş de bu düşüncelerle her gece evinden çıkıp bir çuval tahılı gizlice erkek kardeşinin tahıl deposuna götürmeye başlamış. İki kardeş de yıllarca ne olup bittiğini bir türlü anlamadan karar verdikleri yardımı yapmaya devam etmişler. Hiçbiri de bunu fark etmemiş; çünkü her ikisinin de deposundaki tahıl miktarı değişmiyormuş. Bir gece iki kardeş gizlice birbirlerinin deposuna tahıl taşıırken karanlıkta fark edemeyip çarpışmışlar. O anda olan biteni anlamışlar. Çuvallarını yere bırakıp gözyaşları içinde birbirlerini kucaklamışlar.

Günümüz şartlarında düşünüldüğünde böyle bir olayın veya benzerinin olması mümkün mü? Neden?

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ

kardeşi için sevmedikçe sizden biri îman etmiş olmaz

مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ

kendisi için sevdiğini

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

Sizden biriniz, kendisi için arzu edip istediği şeyi, din kardeşi için de arzu edip istemedikçe, gerçek anlamda iman etmiş olmaz.

(Buhârî, Îmân 7; Müslim, Îmân 71-72)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Bu hadisimiz Müslümanlar arasında olan ya da olması gereken ilişkiyi çok güzel bir şekilde özetlemektedir. Hakiki mümin kendisi için istediği ve arzu ettiği bir güzelliği mümin kardeşi için de arzulamalıdır. Ayrıca kendisi için istemediği bir durumu kardeşi için de hoş görmemelidir. Bunun aksi ise haset ve çekememezliktir. Bu da Müslümanın özelliklerinden değildir.

Hadis'te belirtilen "İman etmiş olamaz" kısmı "hakiki manada iman etmiş olamaz" şeklinde anlaşılmalıdır. Yoksa burada ifade edilen mana dinden çıkar şeklinde değildir. Kişi kendisi için istediği güzelliği, iyiliği mümin kardeşi için istemedikçe imanın mahiyetini kavrayamayacak. Yani imanı olgunluk seviyesinde yaşayamayacak.

Ayrıca hadis-i şerifte belirtilen arzu edilen şey, hayırlı bir nimet olmalıdır. Kişinin kendi başına gelen kötülüğü veya belayı Müslüman kardeşi için istemesi doğru değildir.

Sözün Özü

1. İmanı olgun kişiler kendileri için arzu ettikleri güzel şeyleri mümin kardeşleri için de arzu ederler.
2. Kişinin kendisi için istediği güzellikleri mümin kardeşi için istememesi hasettir, çekememezliktir. Bunun da dinimizde yeri yoktur.
3. Mümin kardeşimiz için arzu ettiğimiz şey iyilik ve hayır cinsinden olmalıdır.

DOKUZUNCU DERS

Hikâye (Birinci Vazifen)

Bir ülkenin en önemli üniversitelerinden birinde öğrenciler, “zaman yönetimi” dersindeydiler. Derslerine, fakültedeki en iyi hoca giriyordu. O günkü derste, hocalarından hiç unutamayacakları bir ders aldılar. Hoca, sınıftaki yerine geçtiğinde karşısında yarım daire hâlinde oturan öğrenci grubuna şöyle seslendi: “Evet! Şimdi ders zamanı!”

Ardından hoca, masasının altından geniş ağızlı büyükçe bir cam küp çıkarıp öğrencilerin görebileceği bir yere koydu. Öğrenciler, sessizce seyrediyorlardı. Hocaları yine masanın altına eğilip içi taş dolu bir kutu çıkardı. İçinden aldığı yumruk büyüklüğündeki taşları, dikkatli bir şekilde boş küpün içine yerleştirdi. Küp, ağzına kadar dolunca öğrencilere bakıp sordu:

– Söyleyin bakalım gençler! Küp doldu mu?

Siz ne dersiniz... Küp doldu mu?

Soru, gayet basitti; zira cevap, gözlerinin önündeydi. Sınıftaki bütün öğrenciler, kendilerinden emin bir şekilde cevapladılar:

– Evet!

– Doldu hocam!

– Küp şu an dolu efendim!

Hoca, keyifsizce dudaklarını büktü.

– Öyle mi? Emin misiniz? diye karşılık verdi.

Sonra yine masanın altına eğilip bir kova çakıl taşı çıkarıp masanın üzerine koydu. Daha sonra çakıl taşlarını küpün içine koymaya başladı. Bir yandan eliyle bir avuç çakıl taşı koyuyor bir yandan da küpü sallıyordu. Böylece küçük çakıl taşları büyük taşların arasında kalan boşluklarda kendilerine yer buluyordu. Öğrenciler; verdikleri cevabın yanlışlığını anlamışlardı. Çakıl taşlarını yerleştirmeyi bitiren hoca, aynı soruyu bir kez daha sordu:

– Tekrar söyleyin bakalım gençler, küp şimdi doldu mu?

Sınıftaki öğrencilerden biri: “Herhâlde hayır!” diye cevapladı bu soruyu. Bir başkası:

– Belki hâlâ bir şeyler sığacak yer kalmıştır! dedi.

– Güzel! Şimdi anlamaya başladınız! dedi hoca.

Masanın altından bu defa bir kavanoz kum çıkardı. Kumu küpe boşaltmaya başladı. Kumlar, büyük taşlarla çakıl taşları arasındaki boşlukları doldurdu ve küp ağzına kadar kumla doldu. Soruyu tekrar sordu:

– Peki, küp şimdi doldu mu?

Öğrenciler hep bir ağızdan “Hayır!” diye bağırdı. Hocanın keyfi yerine gelmişti. Hoca, “Çok güzel, aferin!” dedi ve masanın altından bir sürahi su çıkarıp küpü ağzına kadar suyla doldurdu. Sonra da öğrencilerine dönüp sordu:

– Herhâlde şimdi dolmuştur, değil mi?

Öğrenciler hep bir ağızdan, “Evet Hocam!” dediler.

– Peki bu küp örneği bize neyi gösteriyor? Cevaplamak isteyen var mı? diye sordu hoca.

Sizden cevaplamak isteyen var mı? Arkadaşlar...

Çalışkan bir öğrenci elini kaldırdı ve çıkardığı dersi şöylece özetledi:

“Günlük veya haftalık programımız ne kadar dolu olursa olsun, gerçekten gayret edersek, o programa birkaç şey daha ilave edebiliriz. Programımızda değişik işler için yer bulmak her zaman mümkündür.”

Bu cevapla alakalı sizin fikriniz nedir?

Zaman yönetimi hocası başını sağa sola sallayarak “Hayır!” dedi:

– Dediğin doğru; ama istediğim cevap bu değil. Başka cevap vermek isteyen var mı? diye sordu.

Hocanın bu sorusu cevapsız kaldı. Bütün sınıfı derin bir sessizlik ve düşünce almıştı. Hoca hiçbir öğrencisinden doğru cevap alamayınca cevabı kendisi verdi.

“Bu örneğin bize öğrettiği şey şudur: Eğer büyük taşları önce koymazsanız, bir daha asla koyamazsınız. Kovanıza sadece çakıl taşı, kum ve su gibi küçük hacimli şeyler koyabilirsiniz.”

Sonra konuşmasına devam etti:

“Sizin hayatınızdaki ‘büyük taşlar’ nedir? Öncelik sıralamanızda ilk sırayı hangi işler alıyor? İşte o büyük taşlar ne ise, hayat küpünüze önce onları koyun. Sonra sıra çakıl taşları, kum ve su gibi olan diğer işlere gelecektir.”

Bu hikâyenin başlığı başka ne olabilirdi?

Hadîs-i Şerîf’in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah’ın selamı O’nun üzerine olsun Allah’ın Rasûlü dedi

إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

kiyamet gün kul hesap vereceği şey ilk olarak şüphesiz

مِنْ عَمَلِهِ صَلَاتُهُ، فَإِنْ صَلَحَتْ

sağlam olursa namaz iş-amel -dan

فَقَدْ أَفْلَحَ وَأَنْجَحَ، وَإِنْ فَسَدَتْ فَقَدْ

muhakkak bozuk şayet ve kazanır ve kurtulur muhakkak

خَابَ وَخَسِرَ

hüsrana uğrar ve kaybeder

Hadîs-i Şerîf’in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

“Kıyamet günü kulun ilk hesap vereceği iş namazdır. Eğer kul namazlarını Allah’ın istediği şekilde güzelce kılmışsa, kurtulur ve istediğini kazanmış olur. Namazlarını kılmamış veya eksik kılmışsa, kaybeder.

(Tirmizî, Salât, 188/413)

Hadîs-i Şerîf’in Açıklaması

Daha önce de belirtildiği üzere Allah Teâlâ’nın insana verdiği nimetlerin başında vakit gelmektedir. Özellikle günümüzde işlerimiz, derslerimiz ve görevlerimiz çok daha fazla. Bununla birlikte vaktimiz de bir o kadar kısıtlı. Tam bu nokta da bize büyük bir vazife düşüyor...

Önceliklerimizi belirlemek ve bunları bir sıraya koymak. Hikâyede de belirtildiği üzere hayatımızdaki 'büyük taşlar'ı çok iyi tespit etmemiz gerekiyor. Yani yapılacak işler için Çok önemli, Önemli, Önemli değil gibi bir sıralama yapmamız gerekir. Mesela; okuldan eve geldiğinizde birçok işin sizi beklediğini fark edersiniz; namaz kılınacak, ödev yapılacak, film izlenecek, oyun oynanacak, akrabalar ziyaret edilecek vs. bütün bu işleri belli bir önem sıralamasına koymadığımız takdirde birçoğunu yapamayabiliriz.

Dinî yaşantı boyutuyla baktığımızda olaya programımızın başköşesinde bulunması gereken görev hiç şüphesiz namazdır. Çünkü Peygamber Efendimizin (s.a.v.) de buyurduğu gibi kıyamet günü ilk bu görevden hesap vereceğiz. Eğer namazı hayatımızın başköşesine koymadıysak imtihanımız çok daha çetin olacak.

Yine Hadis-î Şerif'ten çıkaracağımız bir diğer ders de namazı kılmakla beraber sağlam ve düzgün kılmaktır. Yaşantımızın tamamını göz önünde bulundurduğumuzda namazın bütün hayatımızı kuşattığını görürüz. Farkında olunarak ve şuurlu bir şekilde kılınan namaz vesilesiyle insan her türlü çirkin ve kötü işlerden de kendisini korumuş olacaktır.

Sözün Özü

1. Hesaba çekileceğimiz ilk amel namazdır.
2. İnsan hayatındaki öncelikleri çok iyi belirlemelidir.
3. Namaz hayatımızın merkezinde olmalıdır.
4. Namazı maksadına uygun bir şekilde tam ve düzgün bir şekilde kılmamız gerekir.

ONUNCU DERS

Hikâye (Kazandıran Çalışma)

Ülkenin uçsuz bucaksız ormanları, dillere destan güzellikteydi. Bir sincap bir ağaçtan diğerine atlaya atlaya, ayağını toprağa basmaksızın kilometrelerce gidebilirdi. Bu orman ülkesinin halkı, geçimini ormandan sağlardı. Odun keser, ormanın hayvanlarını avlardı.

Ülkedeki ormancılardan ikisi çok meşhurdu. Bu iki ormancıdan biri çok genç, diğeri orta yaşlıydı. En çok odunu onlar keser, âdeta makine gibi çalışırlardı. Günlerden bir gün bu ikisinin arasında bir rekabet başladı. Hangisinin daha iyi olduğunu anlamak için bir yarışma yapılmasına karar verildi. İki ormancının yarışacağı gün belirlendi. Beklenen gün geldiğinde, bir hafta boyunca sürecektir bir yarış başladı.

Genç ormancı kahvaltı dahi yapmadan hırsla çalışmaya başladı. Orta yaşlı olanı ise güzel kahvaltıdan sonra çalışmaya başladı. Genç olanı sevinmişti. Ondan önce çalışmaya başlayarak önüne geçmişti. Saat on civarında orta yaşlı ormancı, çalışmasına biraz ara verdi. Bunu gören genç, içten içe kızıyordu ona

– Beni ciddiye almıyorsun demek! Ama son gülen iyi gülecek!

Öğlene doğru genç ormancı, bitkin bir hâlde çalışmaya ara verdi. Karnı çok acıkmıştı. Getirdiği yiyecekleri hemen atıştırıp biraz dinlendikten sonra çalışmaya kaldığı yerden tekrar devam etti. Orta yaşlı ormancı ise öğlen yemeğinde de dinlenme molası verdi. Onun odun keşişini görenler: “Sanki bu adam yarışmayı unuttu! Baksanıza, ha bire dinleniyor! Bu adam yarışı kesinlikle kaybedecek.” diye söyleniyorlardı.

Böyle bir durumda sizin düşünceleriniz nasıl olurdu?

Yarışmanın birinci günü biterken orta yaşlı adam, işi erken bıraktı. Baltasını ve eşyalarını çuvalına doldurup evinin yolunu tuttu. İzleyiciler arkasından laf atıyorlardı,

– Bugün gencin gerisinde kaldın! Aman, erken yat da aradaki farkı rüyanda keseceğin odunlarla kapat!

Genç ormancı ise adamın tembelliğine kızıp bir müddet daha çalıştı. Hava kararırken işi bıraktı, yorgun argın eve geldi. Oturduğu yerde sızıp uyudu. İkinci gün orta yaşlı ormancı, gençten daha erken gelip başladı

odun kesmeye. Genç ormancı dün çok yorulduğu için bugün erken kalkmamış, iki saat gecikmişti. Genç, geldiğinde diğer ormancının dinlenme molası verdiğini gördü.

Genç, daha bir hırsla çalışmaya başladı. “Bugün çalışmaya benden erken başlayarak aradaki farkı herhâlde kapattı!” diye düşünüyordu. Öğlene kadar durmadan, dinlenmeden. deli gibi odun kesti. Hatta içeceği suyu bile öğlen vereceği molaya ertelemişti. Çok; ama çok çalışıyordu. O günün sonuna doğru orta yaşlı ormancı yine erken bıraktı çalışmayı. Eşyalarını toplayıp huzurlu bir şekilde evine, eşi ve çocuklarının yanına döndü. Genç ise çalışmaya geç başladığı için bugün daha çok çalışması gerektiğini düşünerek epey bir müddet daha çalıştı. Çok yorulmuş ve acıkmıştı. Yorgunluk ve açlığının öfkesini, sofrada kendisini bekleyen eşinden çıkarttı. Yemekler soğuk diye eşine kızdı. Hâlbuki eve geç döndüğü için yemekler soğumuştur. Hanımı kendisine küsüp yattı. Genç ormancı da karnını doyurup hemen yatağına uzandı. Çok yorgun olduğu için başını yastığa koyar koymaz uykuya dalmıştı yine.

Üçüncü ve dördüncü gün de böyle geçti. Fakat yarışmayı takip edenler, kimin önde olduğuna artık karar veremiyorlardı. Evet, genç deli gibi çalışıyordu; ama orta yaşlı olanın da bir hesabı olduğu anlaşılıyordu artık. Orta yaşlı ormancı, kendisini fazla yormuyordu. Erkenden çalışmaya başlayıp erkenden işini bitiriyordu. Zaman zaman ara veriyor, dinleniyor, karnını doyuruyordu. Sanki odun kesmekten büyük bir zevk alıyormuşçasına çalışıyordu. Genç olanı ise kendini harap edercesine çalışıyor, her geçen gün daha da yorgun düşüyordu. Yarışma, onun için işkenceye dönmüştü.

Genç oduncunun ne yapması gerekirdi?

Yarışma süresinin bitiminde iki ormancının kestikleri odunlar bir araya getirildiğinde herkesin ağzı hayretten açık kalmıştı. Orta yaşlı ormancı, gençten neredeyse iki kat daha fazla odun kesmişti. Genç olan, öfkeyle bağırdı:

– Bu işte bir hile var! Benim kestiğim odunların bir kısmı mutlaka bu adamın odunlarına karıştırıldı.

Bütün odunlar tekrar gözden geçirildi. Diğer ormancı ise hiç sesini çıkarmadan gülümsüyordu sadece. Sonuçta herhangi bir yanlışlık olmadığı söylenince delikanlı büyük bir hüsrarla olduğu yere yığıldı kaldı. Deliler

gibi çalışmış; ama kaybetmişti. “Acaba nerede hata yaptım?” diye kendi kendine, düşünüyordu genç.

Seyirciler, bu işin sırrını diğer ormancıdan öğrenmek için merakla sordular. Orta yaşlı ormancı, gencin koluna girdi ve merakla kendisine bakan insanlara şunları söyledi:

Sizce bu işin sırrı ne olabilir?

– Evet, bu kardeşim benden çok, hem de çok daha fazla çalıştı. Ama başarmak için çok çalışmak değil, planlı ve düzenli bir şekilde çalışmak gerekir. Evet, o çalışırken ben dinleniyordum. Ama sadece dinlenmiyordum. Aynı zamanda baltamı bileliyordum. Tekrar döndüğümde dinlenmiş ve daha güçlü kollarla, üstelik daha keskin bir baltayla çalışmaya başlıyordum. Böylece ben, onun kadar yorulmadan ve onun yaptığından daha fazla iş yapıyordum. Benim başarımın sırrı budur. Benimle alay etmek yerine ne yaptığıma dikkat etseydiniz, bunu siz de anlayabilirdiniz!

Bu kıssadan alacağınız hisse nedir?

Hadîs-i Şerîf’in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah’ın selamı O’nun üzerine olsun Allah’ın Rasûlü dedi

أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى أَدْوَمُهَا، وَإِنْ قَلَّ

Az olsa da Devamlı olanıdır Allah Teâlâ’ya Amellerin En sevdiği

Hadîs-i Şerîf’in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

Allah Teâlâ’nın en sevdiği iş, az da olsa devamlı (düzenli) olanıdır.

(Müslim, Müsâfirîn, 218. Buhârî, Rikâk, 18)

Hadîs-i Şerîf’in Açıklaması

Müslümanlar olarak bizlerin yaratanimıza karşı belli sorumlulukları ve vazifeleri vardır. Buna binaen bizler de bu sorumluluklarımızı yerine getirmek için elimizden gelen gayreti ve çabayı sarf ederiz. Sevgili

peygamberimiz özellikle dîni vazifelerimizin yerine getirilmesi hususunda az fakat sürekliliği esas alan çok güzel bir prensip belirlemiştir.

İbadetlerdeki devamlılığın diğer bir boyutu da Yüce Rabbimizle irtibatımızın sürekli olmasıdır. Örneğin; Allahu Teâlâ bir günde kıldığımız kırk rekât namazı bir anda kılmamızı istememiş, belirli vakitlere yayarak sürekli bir birlikteliği murad etmiştir. Ayrıca bir günde beş defa Allah'ın huzuruna gelip niyazda bulunmamız günahlara karşı daha dayanıklı durmamıza da vesile olacaktır.

Hadis-i Şeriften anlamamız gereken başka bir husus da yapılan ibadet bir vakit disiplininin, kararlılığın, sabrın ve amellerden lezzet alarak yapıldığının bir göstergesidir. Ayrıca sindire sindire yapılan ibadetler insanın kemale ulaşmasını sağlayacak bir eğitim sürecidir. Eğitim de istikrar isteyen ve bunun neticesinde bazı değişimlerin ve dönüşümlerin elde edildiği bir süreçtir.

Hadisi şerifte belirtilen amellerin devamlılığı meselesi günlük işlerimiz için de geçerlidir esasında. Örneğin; düzenli olarak ders çalışıp ödevlerimizi yaptığımızda, sınav zamanında hiç telaş etmeden dersleri kısaca gözden geçirerek sınava hazır hale gelebiliriz. Aksi durumda ise vaktinde çalışılmayan konular birikecek ve içinden çıkılmaz bir hale gelecek. Bu hususta başka bir örnek de günlük düzenli olarak 10 sayfa kitap okuduğumuzda, yıllık 3650 sayfaya denk gelmektedir. Bir kitabı ortalama 150 sayfadan hesapladığımızda yaklaşık 24 kitaba denk gelmektedir. Bu da bizler için ciddi manada bilgi ve kültür birikimi manasına gelmektedir.

Sözün Özü

1. Rabbimize karşı vazifelimizi yerine getirirken belli bir düzen ve disiplin içerisinde olmalıyız.
2. İbadetlerimizde istikrarlı olursak Yaratanımızla olan irtibatımız da o nispette sağlam olur.
3. İbadetlerimizin sürekliliği olgunlaşmamız için gerekli olan bir eğitim sürecidir.
4. Günlük işlerimizi de belli bir disiplin içinde yaptığımızda hayırlı ve güzel neticelere ulaşmamız mümkündür.

ON BİRİNCİ DERS

Meşhur Hadis Kitapları Nelerdir?

Peygamberimiz'in mübarek hadisleri onun vefatından sonraki yüzyılda, büyük hadis âlimleri tarafından çeşitli kitaplarda toplanmaya başlamıştır. Bu büyük ilim adamları uzun züren çok zorlu yolculuklar yapmışlardır. Peygamberimiz'i gören, ondan hadis dinleyen sahabe ve onların talebeleri olan tâbiîni ziyaret etmişler ve sevgili Efendimiz'in hadislerini birer birer toplamışlardır.

Bu büyük gayretler sonucunda oluşturulan hadis kitapları içerisinde altı tanesi çok meşhurdur. Bu kitaplar Peygamber Efendimiz'in en değerli hadislerini ihtiva eden çok kıymetli hadis eserleridir.

1- Sahîh-i Buhârî: İmam Buhari tarafından hazırlanan bu kitap 16 senede hazırlanmıştır. En önemli hadis kaynağıdır. Bu kitapta 7275 hadis bulunur. Kitap 97 ana bölüme ayrılmıştır. 3400' den fazla konuya ayrılmıştır.

2- Sahîh-i Müslim: İmam Müslim tarafından hazırlanan bu eser İmam Buhârî'nin kitabından sonra en güvenilir hadis kaynağıdır. Bu kitapta 3033 hadis vardır. 54 ana bölüm ve 1322' den fazla konu bulunur.

3- Sünen-i Ebî Davud: Ebu Davud tarafından hazırlanan bu kitapta 40 ana bölümde 4000 kadar hadis yer alır.

4- Sünen-i Tirmizî: İmam Tirmizî tarafından hazırlanan bu kitapta 40 ana bölüm ve 2496 konuda 4000 hadis bulunmaktadır.

5- Sünen-i Nesâî: Nesâî tarafından hazırlanan bu eserde 51 ana bölüm, yaklaşık 2400 konu ve 5700' den fazla hadis bulunur.

6- Sünen-i İbn-i Mâce: İbni Mace tarafından hazırlanan bu eserde ise 37 ana bölüm 1515 konu 4341 hadis yer alır.

İslâm alimleri, yıllarca süren titiz çalışmalar sonunda bu kitapları oluşturmuşlardır. On binlerce hadis arasından en güzellerini seçerek son derece kıymetli ilmî eserler hazırlamışlardır.

Hadisleri Bilmek Bize Neler Kazandırır?

1- Sevgili Peygamberimiz'i daha iyi tanırız.

2- Peygamberimiz'i tanıdıkça O'na olan sevgimiz daha da artar.

3- Peygamberimiz'in getirmiş olduğu mukaddes kitabımız Kur'ân-ı Kerîm'i daha iyi anlayabiliriz.

4- O'nun bizim nasıl bir insan olmamızı isteğini iyi anlar ve O'nun istediği gibi bir müslüman olmaya çalışırız.

5- Hayatı Allah Resulü gibi yaşamaya gayret ettiğimiz için daha mutlu ve huzurlu oluruz.

Hız. Muhammed ve Hadislerinin İslâm Dinindeki Önemi

YüceAllah, özelliklerle donatarak yarattığı yer küremizde insanları yüceliklerle vasıflandırarak yaratmıştır.

Onları kulluk denemesine tabi tuttuğu için de Âhiret Hayatı'nın varisi kılmıştır.

Allah(c.c) kulluk denemesini koyduğu yasalarla yapmayı dilemiş, yasalarını da insanlar içinden seçip gönderdiği Peygamberleriyle bildirmiştir.

Hız.Muhammed seçilen ve ilahî emirlerin ve yasakların tebliğinde aracı ve öğretici kılınan yüz yirmi dört bin peygamberin sonuncusudur.

Ahzâb Sûresi âyet 40:

"...Muhammed Allah'ın Resûlü ve Peygamberlerin de sonuncusudur..."

Yüce Allah Hız. Muhammed'i (s.a.v.) diğer Peygamberleri gibi belirli topluluklara değil bütün insanlığa bir rahmet Peygamberi olarak göndermiştir. O'nun Peygamberliğini ve O'nunla gönderdiği Kur'ân-ı Kerim'i de Kıyamet Günü'ne kadar geçerli kılmıştır.

Sebe Sûresi, âyet 38:

"Biz seni ancak bütün insanlara müjdeleyici ve korkutucu bir Peygamber olarak gönderdik; fakat insanların çoğu (bunu) bilmezler".

RabbimizinKurân-ı Kerim'deki açıklamasına göre Hız. Muhammed (S.) ancak kendisine vahiy yolu ile bildirilen gerçekleri dile getiren bir Peygamberdir."

Necm Sûresi, âyet 3-4:

"O, nefsinden konuşmaz O (na inen Kurân veya O'nun söylediği sözler kendisine) vahyedilen vahiyden başka bir şeydeğildir."

O, kendisine indirilen ilahi buyrukları tebliğ etmekle, tebliğ ettiklerini de iyice açıklamak ve yaşamakla mükellef kılınan bir Peygamberdir."

Yunus Sûresi âyet 15:

"Onlara açık açık âyetlerimiz okunduğu zaman bize kavuşmayı ummayanlar; "Bundan başka bir Kur'ân getir veya bunu değiştir" dediler. De ki: Onu kendi tarafımdan değiştirmeme imkân yoktur. Ben sadece bana vahyolunana uyarım. Şayet ben Rabbime karış gelirim; büyük bir günün azabından korkarım."

Yukarıda özetlediğimiz sebeplerden ötürüdür ki Yüce Allah O'na itaati emretmiş ve O'na itaatin kendisine itâat olacağını bildirmiştir.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

(Resûlüm!) Biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik.

(Enbiyâ Sûresi, 107. Ayet)

ON İKİNCİ DERS

Hikâye (Engel Olma Köprü Ol)

İki erkek kardeş varmış. Çiftlikleri birbirine komşuymuş. Bir gün iki kardeşin arasında bir tartışma çıkmış. Münakaşa büyümüş ve birbirlerine incitici sözler söylemişler. Araları açılmış ve birbirlerine küsmüşler. Küssün kardeşler bu kadarla da kalmamışlar. Babalarından kendilerine kalan ortak malları bölüşerek aralarında ortak kullandıkları hiçbir şey bırakmamışlar.

İki kardeşin yaptığı davranış doğru mu? Neden? Ne Yapmaları gerekirdi?

Bir gün küçük kardeş, çiftlikteki traktörünü kullanarak kardeşinin çiftliğiyle kendisinininkini ayıracak bir kanal açtı. Kanalı yakındaki dereye bağlayarak içinden su geçirdi. Böylece onunla arasına bir engel koymuş oldu. Ağabeyi bunu görünce çok sinirlendi. Kardeşinin bu yaptığına karşılık vermeyi günlerce düşündü durdu. Mutlaka kendisinin de bir şeyler yapması gerekiyordu. Uzun uzun düşünüp ince ince hesaplar yatıktan sonra o da bir şeye karar verdi.

Çiftliğine bir marangoz davet etti. Gelen ustaya deposundaki keresteleri gösterdi. Dedi ki: “Şu çiftlikteki adam benim kardeşim olur. Onunla uzun zamandır küssüz. Bak şu gördüğün dere var ya! Sırf benimle arasını ayırmak için bu kanalı açtı. Ben de ona bir karşılık vereceğim. Benim çiftliğimle onunkinin arasına yüksek bir çit örmeni istiyorum. Depodaki bu keresteleri kullanabilirsin. Eğer yetmeyecek olursa, bu çiti yapman için ne kadar kereste daha gerekliyse bana söyle. Ben sana bütün ihtiyacın olan şeyleri temin edeceğim. Yalnız ben iki üç gün kadar buralarda bulunamayacağım. Şehre inmem gerekiyor.” Ağabey bunları söyledikten sonra ayrıldı ve şehre gitti. Usta ise işe koyuldu. İki gün boyunca hiç ara vermeden büyük bir heyecanla çalıştı durdu. İkinci günün sonunda usta işini bitirmişti.

Ustanın yerinde olsaydınız ne yapardınız?

O gün akşama doğru çiftliğin sahibi olan büyük kardeş de şehirden döndü. Adam, ustanın yaptığı işi çok merak ediyordu. Çiftliğine dönünce gözlerine inanamadı. Çünkü ortada çit falan yoktu. İki çiftliği birbirinden ayırmak için çit örmesini istediği usta bambaşka bir şey yapmıştı. İki çiftliğin arasını açan derenin üzerine usta çok güzel bir köprü yapmıştı. Adam bunu görünce ne yapacağını, kime ne diyeceğini şaşırılmıştı.

Adam, küçük köprünün üzerine çıkmış karşı çiftliği seyrediyordu. O sırada karşı çiftlikten kardeşinin kendisine doğru geldiğini gördü. Eli ayağı birbirine dolanmıştı. Şimdi kardeşi gelip kim bilir ona ne küstahlıklar yapacaktı.

Küçük kardeşi yüzünde mahcup bir tebessümle kollarını iki yana açmış, köprüde kendisine doğru geliyordu:

– Abi, bilmem beni affedebilecek misin? Sana bunca kötü söz söylememe, çiftliklerimizin arasına ayrılık sokmama rağmen sen ancak sana yakışacak bir büyüklük yaptın. Aramızdaki ayrılığı bu köprüyle kaldırdın. Senden bir büyüklük daha yapmanı rica ediyorum. Lütfen beni affet!

İki kardeş birbirine sarılırken kurduğu kardeşlik köprüsüyle onları barıştıran usta, bir ağacın altında oturuyor, onları seyrederken keyifle gülümsüyordu.

Bu kıssadan alacağımız hisseler nelerdir?

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

لَا تَبَاغُضُوا، وَلَا تَحَاسَدُوا، وَلَا تَدَابَرُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا،

kardeş Allah'ın kulları olun sırt çevirmeyin kin beslemeyin nefret etmeyin

وَلَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثٍ

üçün üstünde kardeşini yalnız bırakması Müslümana helal olmaz

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

Birbirinize kin tutmayınız, hased etmeyiniz, sırt dönmeyiniz ve ilginizi kesmeyiniz. Ey Allah'ın kulları, kardeş olunuz. Bir Müslümanın, din kardeşini üç günden fazla terk etmesi helâl olmaz.

(Buhârî, Edeb 57, Müslim, Birr 23)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Müslümanlığımızın gerektirdiği bazı vazifelerimiz vardır. Bunlardan birisi de gerek kan bağı ile gerekse din bağı ile bağlı olduğumuz Müslüman kardeşlerimize karşı vazifelerimizdir. Hiç şüphesiz bu görevlerimizin başında onlarla iyi geçinmek ve onlara küsmemek gelir.

Bizler toplumsal hayatta birtakım sıkıntılarla ve problemler karşılaşabiliriz. Yer yer kızabiliriz de. Bu tür kızgınlık durumlarında ister istemez bir takım tartışmalar ve kavgalar da yaşanabilir. Fakat hayatta yaşadığımız ve karşılaştığımız bu olumsuz durumlar bizleri diğer insanlara karşı kin ve nefret beslemeye sevk etmemelidir. Bir insan fıtratı gereği elbette kızabilir, öfkelenebilir, öfkelenmelidir de. Burada dikkat edilmesi gereken en temel ölçü öfkenin ve nefretin kime karşı ve niçin olduğu meselesidir. Birisine karşı olan sevgimiz ve nefretimiz de Allah için olursa problem yok demektir. Veya Müslüman bir kardeşimiz şahsımıza karşı hata yaptı. Bu durumda yapılması gereken şey ilk önce o kardeşimizi münasip bir lisanla uyarmak daha sonra ise kardeşimizin şahsına değil de o hatasına veya kötü bir hasletine karşı öfke duymaktır.

Hadisi şerifte ifade edilen haset kelimesi; başka birisinin elinde bulunan imkânın ondan çıkıp kendisine gelmesini isteme manasına gelmektedir. Gıpta etmek yani başkasında olan imkânın onda kalıp kendisinin de aynı benzer şeylere sahip olmasını istemek tavsiye edilmişken kıskançlık (haset) yasaklanmıştır.

İnsanlara karşı kin ve nefret beslemek, insanları kıskanmak elbette neticesinde bazı toplumsal problemleri de beraberinde getirecektir. Bunların başında da hiç şüphesiz belli bir vakit sonra onlara sırt çevirme ve küskünlük gelmektedir. Dolayısıyla da Müslümanların bu şekilde iletişimi kesmesi ve irtibatı koparması Hadis-i Şerif'te nehyedilmiştir. Daha sonra da 'kardeş olunuz' buyurularak Müslümanların arasındaki kardeşlik bağına vurgu yapılmıştır.

İfade edildiği üzere insanlar arasında bir takım problemlerin çıkması ve bunun neticesinde de küskünlüklerin dargınlıkların olması gayet tabii ve doğaldır. Fakat bu ayrı kalmanın bir zamanı ya da usulü olmalıdır. İşte Hadis-i Şerif'in son kısmında bu belirlenmiştir. Bir Müslüman, Müslüman din kardeşine karşı en fazla üç gün küs durabilir. Bunun fazlası doğru değildir. Barışmaya yanaşmayan kişi için de vebaldir, günahtır.

Sözün Özü

1. Müslümanın din kardeşine karşı vazifelerinden biri de onunla iyi geçinmektir.
2. Müslüman kardeşine kin besleyemez, kıskanamaz, ona küsüp irtibatı koparamaz.
3. Müslümanlar daima kardeştir.
4. Müslüman, din kardeşine üç günden fazla dargın duramaz.

ON ÜÇÜNCÜ DERS

Hikâye (En Lezzetli Ekmek)

Eskiden bir hamal varmış. Pazarda yük taşıyarak günlük rızık kazanırmış. İş bulunca yükün altında ezilir, iş bulamasa aç kalırmış. Buna rağmen halinden hiç şikâyetçi değilmiş. Her vakit namazını kıldıktan sonra Rabbi'ne şöyle dua edermiş: 'Ya Rabbi, bana vereceğin rızkın hayırlısını ver! Kuru bir ekmek bile olsa hayırlısı olsun. Hayırsız rızık istemem Allah'ım!'

Yine bir gün camide namaz kıldıktan sonra böyle dua ediyormuş. Yanındaki adam hamalın neden bu şekilde dua ettiğini çok merak etmiş ve sormuş: 'Kardeşim, neden bu şekilde dua ediyorsun ki! Hayırlı ekmek, rızık istiyorsun. Ekmeğin hayırsız mı, olur tövbe estağfurullah!'

Hamalın cevabı ne olmuş olabilir sizce?

Hamal tatlı tatlı gülmüş. Elini adamın omuzuna koyup adamın sorusuna şöyle cevap vermiş.

Olur, birader olur! Hem de öyle bir olur ki! Başına gelmeden bilemezsin. İstersen başımdan geçen hadiseyi anlatayım. O zaman benim neden bu şekilde dua ettiğimi de anlamış olursun. Hatta sen de aynı duayı dilinden düşürmezsin.

Yanındaki adamın daha da meraklandığını görünce başlamış anlatmaya; 'Ben hamallık yaparım. Ekmeğimi her gün taşıdığım yüklerin altından çıkarırım. Yine bir gün birisi benden yük taşımamı istedi. Adamın pazardan aldığı odunları eve götürmek için yokuş yukarı sırtımda taşımam gerekiyordu. Taşı taşı... Ben de insanım neticede. Yokuşun ortasında öyle bir yoruldum ki! Çareyi sırtımdaki yükü yere indirmekte buldum. Nefes nefese kalmıştım. Alnımdan şıpır şıpır terler akıyordu. Hey güzel Allah'ım! Bir lokma ekmek veriyorsun. Görüyorsun ne zahmetler çekiyorum. Senin her şeye gücün yeter ya! Ne olursun, günlük bir lokma ekmeğimi şöyle oturduğum yerden kazanmayı nasip eylesen! Bir gün de böyle yük altında pestilim çıkmasa!' diyerek hâlimi Allah'a şikâyet etmek istedim.

Böyle bir dua doğru olur mu? Neden?

Ben bu duamı tam bitirdim, bir de baktım ki karşımdaki iki adam kavgaya tutuştular. "Yahu ayıptır, etmeyin! Durun, yapmayın!" diye araya gireyim dedim. Onları ayırmaya çalışırken burnumun üstüne bir yumruk

da ben yedim. Ağzım burnum kan içinde kaldı. Derken polisler geldi. Polisler beni de kavga edenlerden zannedip yaka paça tuttular. Ne dediysem derdimi anlatamadım, beni de onlarla beraber nezarete attılar. Mahkemeye çıkarılıp da masumiyetim anlaşılınca kadar üç gün orada kaldım. Nezarete her gün bana taze ekmek veriyorlardı. Yük altında ezilmeden, oturduğum yerde ayağıma geliyordu işte ekmeğim. Fakat tutuklu olmanın verdiği hüzünden bir türlü boğazımdan geçmiyordu mis kokulu lokmalar. Diyorum ki kendi kendime:

- Haydi, afiyetle yesene işte! Bak bedavadan ayağına geliyor ekmeğin! Ne yükün altında ezildiğin var, ne de bir damla terlediğin!

Üç gün sonra benim suçsuz olduğum anlaşıldı ve beni serbest bıraktılar. İşte kardeşim, ben o zaman anladım. Kendim çalışarak, alnımın teriyle kazanacağım kuru ekmek, ayağıma kendiliğinden gelen taze ekmekten daha hayırlı rızıkmiş. İşin kolayına kaçarak “Zahmetsiz ekmek istemişim” de yanlış dua etmişim.

Bu hadiseden sonra dualarımda hep hayırlısın istedim.

Bu kıssadan alacağımız hisseler nelerdir?

El emeği göz nuru ifadesini hiç duydunuz mu? Bu ifadeden ne anlıyorsunuz?

Kendi ihtiyaçlarınızı kendiniz gidermek zorunda olduğunuz anlar oldu mu?

Peygamber Efendimiz bizlere bu hususta ne tavsiye etmiş olabilir?

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلٍ يَدِهِ

elinin emek -den yediği -den daha hayırlı bir yemek bir kimse yemedi

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

Hiçbir insan, kendi elinin emeği ile kazandığından daha hayırlı bir lokma asla yiyemez.

(Buhârî, Buyû 15)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

İslamiyet'te asıl olan kişinin elinin emeğiyle geçinmesi, kimseden bir şey istememesidir. Dilencilik çok zor durumda kalındığında başvurulacak en son çaredir. Yani dilencilik geçimin temin edilebileceği bir çeşit kazanç kapısı değil, geçici bir süreçtir. Çünkü dilencilik Müslümanın haysiyetine ve izzetine uygun düşmeyen bir durumdur.

Diğer taraftan bakıldığında insanlar kendileri için hayırlı olup olmadığını düşünmeden, yorulmadan, emek sarf etmeden, kısa yoldan kazanç el etme peşine düşmektedir. Bu İslam ahlakı ile bağdaşmayan bir düşünce tarzıdır. Nitekim Allah'ın elçileri dahi peygamberlik vazifelerini yerine getirmekle birlikte, insanlara yük olmamışlar çalışarak kendi kazançlarını temin etmişlerdir. Bu hususta Peygamber Efendimiz gençlik yıllarında çobanlık yaparak daha sonraki yıllarda da ticaretle uğraşarak geçimini temin etmiştir. Yine Hz. Dâvûd (as) demircilikle, Hz. Nuh (as)marangozlukla Hz. İdrîs (as) terzilikle geçimini sağlayan peygamberlerdendir.

Bu hususta Allahu Teâla Necm Sûresi 39. Ayette 'İnsan için ancak çalıştığının karşılığı vardır.' buyurarak bizleri çalışmaya teşvik etmektedir. Kur'ân-ı Kerîm'deki ve Hadis-i Şeriflerdeki bu anlayış kültürümüze de yerleşmiş olup 'Emeksiz yemek olmaz' atasözü ile vücut bulmuştur.

Eğitim ve öğretim hayatında bu kural aynı şekilde geçerlidir. Yani düzenli olarak ders çalışmadan, kafa yormadan, emek sarf etmeden başarıya ulaşmak mümkün değildir. Derslerimizde ve hayatımızın geri kalan safhalarında başarılı olmak istiyorsak çalışma ve gayret etme altın prensibini asla aklımızdan çıkarmamalıyız.

Bu mesele ile alakalı olarak önemli bir sınava hazırlanan öğrencilere seminer veren bir hoca şöyle bir soru sorar;

- Hiç ders çalışmadan sınavı kazanmanın yolunu öğreteyim size?
Öğrenciler heyecanlanır ve salonda;

- Öğretin hocam... Çok iyi olur... Süper olur... Gibi sesler yükselir.

Hoca devam eder;

- Önce sağ elinizi kaldırın der. (Siz de aynı şekilde yapabilirsiniz)

Bütün eller kalkar ve hoca

-Şimdi de yalayın der.

Yani bedavadan başarı sadece filmlerde ya da rüyalar âleminde olur.
Gerçek hayatta bunların yeri yoktur.

Sözün Özü

1. İslamiyet'te asıl olan el emeği ile kazanmaktır.
2. Dilencilik meslek değildir.
3. Herkes gücü nispetinde geçimini kendisi temin etmelidir. Bu hususta en büyük örneğimiz Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v)'dir.
4. Eğitim hayatımızda da başarının temel prensibi çalışmaktır.

ON DÖRDÜNCÜ DERS

Hikâye (Vardır Bir Hayır)

Eski zamanlarda Afrika’da güzel bir ülkede bir sultan yaşarmış. Bu sultanın akıllı bir yardımcısı varmış. Sultanın yardımcısı aynı zamanda onun çocukluk arkadaşıymış. Aradan geçen uzun yıllar, onların dostluğunu daha da kuvvetlendirmiş.

Sultana her konuda danışmanlık yapan bu iyi dost hiç öfkelenmez, akıllıca düşünmeyi elden bırakmazmış. Başına kötü bir olay geldiğinde ümitsizliğe kapılmak yerine: “Bunda da bir hayır vardır!” dermiş.

Başına güzel bir şey gelirse buna da çok fazla sevinmez, yine aynı şekilde sakince: “Bunda da bir hayır vardır!” dermiş. Bir gün sultan, yanına güvendiği adamlarını ve yardımcısını alarak ava çıkmıştı. Sultanın tüfeğini en yakın arkadaşı doldurup ona veriyor, sultan da ateş ediyordu. Sultanın yardımcısı tüfeklerden birini doldururken herhâlde bir yanlışlık yapmış olmalı ki, istenmeyen bir kaza yaşandı. Tüfek yanlış zamanda ve yanlış şekilde patlayınca sultanın başparmağı koptu. Yardımcısı buna çok üzüldü; ama alışkın olduğu üzere sakin bir şekilde,

– “Bunda da bir hayır vardır!” deyiverdi.

Siz sultanın yerinde olsaydınız böyle bir durumda yardımcınıza ne söylerdiniz?

Canı yanan sultan, yardımcısının bu umursamaz tavrına fena hâlde kızdı:

– Ne hayırı be adam! İstersen bir de zil takıp oyna. Parmağım koptu, görmüyor musun?

Yakın arkadaşına çok kızan sultan, öfkeyle ne yaptığını bilmeyerek onu zindana attırdı. Aradan birkaç ay geçince sultan bazı adamlarıyla birlikte tekrar ava çıktı. Ormanda ilerlerken farkında olmadan yamyamların yaşadığı bölgeye girmişlerdi. Bir ceylanı kovalarken birden yamyamların eline düştüklerini fark ettiler. Yamyamlar sultanı ve adamlarını kısıvrak yakalayıp esir aldılar. Ellerini kollarını bağlayıp köylerine götürdüler. Yakaladıkları bu esirlerle kendilerine güzel bir ziyafet çekeceklerdi. Köyün meydanına odunlar yığılıp büyük bir ateş yakıldı. Sultanın adamlarını teker teker öldürüp bu ateşe atıyorlardı. Tam öldürülme sırası sultana gelmişti ki birden etrafındaki yamyamlar

telaşlandılar. Sultanın parmağı kopmuş elini birbirlerine gösterip telaşla bağışıyorlardı. Bu kabilenin bir inancı vardı: Onlara göre bir uzvu eksik olan bir insan uğursuzluk getirirdi. Böyle bir insanı asla yemezlerdi. Yamyamlar korkuyla sultanı çözüp salıverdiler. Sultan, olayın şokunu atlattıktan sonra yaşadığı korkunç olayı tekrar düşünmeye başladı. Bu felaketten kurtuluşu kopan parmağı sayesinde olmuştu. Eğer parmağı kopmamış olsaydı şimdi kafası gidecek, yamyamlara yem olacaktı.

Sultan böyle bir durumda arkadaşı aynı zamanda yardımcısına karşı nasıl bir duygu içerisinde olur?

Hemen zindandaki arkadaşını oradan çıkartıp yanına getirtti.

– Beni affet dostum, sen haklıymışsın. Parmağımın kopmasında büyük bir hayır varmış, dedi ve başından geçenleri ona bir bir anlattı. Ondandır özür diledi: “Seni zindana attırdığım için beni affedebilecek misin?”

Arkadaşı sultanın anlattıklarını sakın bir şekilde dinleyip gayet samimi bir şekilde şöyle dedi:

– Sen ne hata işledin ki seni affedeceğim? Sen bana kötü bir şey yapmadın. Mutlaka benim zindana atılmamda da bir hayır vardır.

– Sevgili dostum, senin zindana atılmanda ne gibi bir hayır olabilir ki? diye sultan hayretle sormuş.

Arkadaşı gülümsemiş ve sultana demiş ki:

– Düşünsenize sultanım! Eğer zindanda olmasaydım, sizinle birlikte avda olurum, öyle değil mi? O zaman ne olurdu benim hâlim?

Bu kıssadan alacağımız hisseler nelerdir?

Hadîs-i Şerîf’in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah’ın selamı O’nun üzerine olsun Allah’ın Rasûlü dedi

عَجَبًا لِأَمْرِ الْمُؤْمِنِ، إِنَّ أَمْرَهُ كُلَّهُ خَيْرٌ،

hayırdır hepsi onun işi şüphesiz mümin işi için şaşılır

وَلَيْسَ ذَاكَ لِأَحَدٍ إِلَّا لِلْمُؤْمِنِ، إِنَّ أَصَابَتُهُ

isabet eder şayet mümin içindir ancak kimse için bu değildir

سَرَّاءُ شُكْرٍ، فَكَانَ خَيْرًا لَهُ،

onu için hayır olur şükreder sevinir ona

وَإِنْ أَصَابَتْهُ ضَرَاءٌ، صَبَرَ فَكَانَ خَيْرًا لَهُ

onu için hayır olur sabreder bela-sıkıntı ona isabet eder şayet

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir gün şöyle dedi:

Mü'minin durumuna gıpta edilir. Çünkü her hâli kendisi için bir hayır sebebidir. Böylesi bir özellik sadece mü'minde vardır: Sevinecek olsa, şükreder; bu onun için hayır olur. Başına bir bela gelecek olsa, sabreder; bu da onun için hayır olur.

(Müslim, Zühd 64)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Dünya her insan için bir yönüyle sıkıntıların ve meşakkatlerin olduğu bir yerdir. Yani kimse bu dünyada her daim neşe ve sevinç içinde yaşayamıyor. Elbet bir yerlerden insanı üzebilecek bir şeyler çıkabiliyor. Kimi zaman hüznü anlar yaşıyor, kimi zaman iyi bir haber alıyor ve bu haberle mutlu olabiliyor.

Kimi zaman yaşanan problemler ve kimi zaman da karşılaşılan sevinçli hallerde mümin, diğer insanlara nispeten çok daha farklı bir konumdadır. Şöyle ki mümin günlük hayatta karşılaştığı bu tür durumlarda iman ile sergileyeceği İslâmî duruş ona farklı bir konum kazandıracaktır. Yani başına gelene üzücü hallerle karşılaştığında sabır silahıyla mücadele edecek ve bunun karşılığında sevap işlemiş olacak. Yine sevinçli ve mutlu anlarında da Allah'a şükredecek bunun karşılığında da mükâfata nail olacak.

Burada belirtilmesi gereken diğer bir husus da Allah'a iman etmiş olmanın belalardan ve musibetlerden emin olunması manasına

gelmemesidir. Bilakis mümin olmak bazen daha fazla meşakkat, daha fazla dert, daha fazla keder manasına da gelebilmektedir. İşte müminin farkı arz burada sergileyeceği İslâmî duruşta ortaya çıkacaktır.

Ayrıca hadisi şerifte Müslümanların her duruma karşı hazırlıklı olmaları gerektiği vurgulanmakta ve hayatta daha güçlü ve mutlu olmanın yöntemi gösterilmektedir.

Örnek üzerinden gidecek olursak; çalışmalarımız neticesinde çok iyi bir puanla okulu bitirdik. Hatta okul birincisi olduk diyelim. Bu durumda Müslümanca sergilenecek davranış; “ Ey Rabbim! Bu başarı benim gayretlerimin ve çalışmamın vesilesiyle senin bana lütfun ve ikramındır. Sana binlerce kez şükürler olsun.” şeklindedir. Bu da bir sevap ve hayır vesilesidir. Olayın diğer boyutu ise; Çok sevdiğimiz bir yakınımızın vefat ettiğini düşünecek olursak burada sergilenecek davranış tarzı ise; “Ey Rabbim! Senden gelen her şey başım gözüm üstüne. Bize şer gibi gözükse de senden gelen her şey hayırdır, senin her işin hayırlıdır. Sana binlerce kez hamdolsun” şeklinde olmalıdır.

Ey Rabbimiz! Bizlere Müslümana yakışır tarzda bir hayat yaşamayı nasip eyle... Âmîn...

Sözün Özü

1. İnsanın her anı mutlu ve neşeli olmayabilir.
2. Müslümanın sevinçler ve musibetler karşısındaki tutumu farklıdır. Farklı olmalıdır.
3. Müminler belalardan beri değildir.
4. Belaya sabır hayır vesilesi olduğu gibi nimete şükür de hayır vesilesidir.

ON BEŞİNCİ DERS

Hikâye (En Kötü Arkadaş)

Zamanın birinde attığını vuran, yiğit bir avcı varmış. “Avcılar kralı” diye tanınırmış. Bu avcı bir gün ormanda vuracak bir hayvan bile bulamamış. Yorulmuş ve canı sıkılmış. Gidip bir derenin kenarına oturmuş ve sırtüstü uzanarak dinlenmeye başlamış. Bir ara boğuk bir homurdanma gelmiş kulağına. Doğrulup dikkat kesilmiş. Ses, derinlerden geliyormuş. Silahını kapıp sesin geldiği yere doğru koşmuş. Koştukça sesler daha da net geliyormuş. Boğuk homurdanmaya bir başka haykırış daha karışmış. Bu sesi tanımış. Bir ayı sesiymiş bu. Sanki imdat istiyormuş. Sonunda onu görmüş. Bir ayı, gerçekten de zor durumdaymış. Dev gibi bir ejderha, zavallı ayıyı güzelce yemek üzereymiş. Korkudan tavşan gibi titreyen ayıcık, bağmaktan başka bir şey yapamıyormuş. Cesur avcı, silahını ejderhaya doğrultup “Heey! Buraya gel koca aptal!” diye bağırarak.

Avcının yaptığı doğru mu? Siz böyle bir durum karşısında nasıl davranırdınız?

Ejderha, olanca hiddetiyle avcıya dönmüş. Korkunç bir sesle haykırmış. Çatallı dilini çıkarıp avcının üzerine doğru yürümeye başlamış. Silahıyla ona nişan alan avcının da zaten niyeti buymuş. Tam isabet! Avcı; koca ejderhayı kalbinden vurmuş, ejderha yere yıkılmış. Bıçağını çekip ejderhanın başını gövdesinden ayırmış.

Ayıcık hâlâ korkudan titreyip ağlıyormuş. Ejderhanın öldürüldüğünü görünce saklandığı yerden çıkarak koşa koşa avcının yanına gelmiş. Önünde diz çöküp çizmelerini yalamaya başlamış. Böylece hayatını kurtardığı için avcıya teşekkür ediyormuş. Avcı, onu okşayıp demiş ki:

– Haydi geçmiş olsun! Artık rahat rahat evine dönebilirsin.

Ama ayı, canını kurtaran avcıya minnet duyduğu için gitmiyormuş. Sadık bir köpek gibi avcının peşine düşmüş. O nereye giderse peşinden geliyormuş. Bir ara avcı demiş ki:

– Yeter yahu! Gelme! Bana borcun morcun yok! Hadi, git!

Ayı, sevgi dolu gözlerle masum masum ona bakıyormuş. Kaç kere kovsa da avcı ondan kurtulamamış. Sonunda demiş ki: “Demek geri dönmüyorsun. Ne yapalım, gel bari! Herkes evinde kedi, köpek besler; biz de ayı besleriz!” O gün evinin önüne bir ayı kulübesi yapmış.

Ayı tıpkı bir köpek gibi avcının evini bekliyor, onu koruyormuş. Bir gün avcı hastalanmış. Yataklara düşüp yerinden kalkamaz olmuş. Ayı, avcının hastalanmasına öyle üzülmüş ki, artık onun evine yerleşmiş. Yatağın yanından hiç ayrılmıyormuş. Gece uyurken onun üstü açılrsa hemen örtüyor, terini siliyormuş. Onun bu kadar iyi kalpli olduğunu gören avcı, “Sağ ol ayıcık! Ayıların böyle candan, vefalı olduğunu bilmezdim.” dermiş.

Bir gün avcının bir arkadaşı ziyarete gelmiş. Kapıyı çalıp karşısında koskocaman bir ayı görünce korkup şaşırılmış. Gelenin iyi biri olduğunu sezince ayı onu içeri almış. Misafir, bu duruma çok şaşırılmış. Arkadaşını hasta yatağında görünce hayretle sormuş:

– Yahu, bu ne hâl? Demir gibi adamdın! Ne oldu sana?

– Sorma kardeşim sorma! Hastalık bu! Demir gibi falan dinler mi? Sonunda bir ayıcığa muhtaç olduk işte.

– Haa! Sahi! Bu ayının ne işi var burada? Şuna bak! Pek de terbiyeli! Genç kız gibi edepli maşallah!

Avcı, bütün olan biteni arkadaşına anlatmış.

– İşte böyle! Peşimi bırakmayınca dost olduk bu ayıyla.

Arkadaşı kahkahayla gülmeye başlamış.

– Amma yaptın kardeşim! Hiç ayıdan dost olur mu?

Avcı, itiraz etmiş: “Olmaz olur mu? Görmüyor musun? En yakın arkadaşım oldu işte! Bir dediğimi iki etmiyor. Bu ayı senin bildiğin gibi değil!”

Arkadaşı demiş ki: “Yahu! Bütün hayvanlardan dost olur; ama ayıdan olmaz!?”

Sizce misafir haklı mı? Neden?

– Neden olmazmış?

– Ayılar aptal olurlar da onun için. İyi ile kötüyü ayıramazlar.

– Ama iyilik nedir biliyorlar!

– Belki biliyordu. Fakat iyilik yapayım derken bilmeden kötülük yapar. İnsan, arkadaşını iyi seçmeli dostum. Arkadaşı aptal olanın başına

mutlaka bir bela gelir. Sana benden tavsiye: Bu aptal ayıyı bir an önce başından atmaya bak!

Sizce avcı ne yapmalı?

Avcı birden sinirlenmiş. Ters ters bakarak: “Yok! Ben bu ayının çok iyiliğini gördüm. Böyle vefalı bir dostu kovamam.”

– Benden söylemesi. Sonra pişman olursun, demiş arkadaşı.

– Haydi be sen de! Ne diye her şeye karışyorsun! Şimdi de kalkmış beni ayıcığımdan ayırmaya çalışyorsun. Haydi, şimdi git! Yorgunum. Uyuyacağım, diye öfkeyle bağırmış.

Arkadaşı gider gitmez avcı derin bir uykuya dalmış. Onun uyuduğunu gören ayı, hemen yatağın başucuna oturmuş. Avcının çabucak iyileşmesi için dua etmeye başlamış kendince. Derken bir sinek gelip avcının burnuna konmuş. Ayı, eliyle sineği kovalamış. Ama inatçı sinek tekrar gelmiş. Bu sefer avcının ağzının kenarına konmuş. Ayı yine kovalamış. Sinek o kadar yüzsüzmüş ki, havada biraz uçup yine avcının yüzüne konuyormuş. Ayı sinirlenmeye başlamış. O kovaladıkça, sinek konuyormuş. Sonunda ayı kovalamaktan yorgun düşmüş. Ama sinek yorulmamış. En son gelip avcının alnının ortasına konmuş. Ayı sinirinden, ağzı köpürerek kalkıp dışarı çıkmış. Bahçeden irice bir taş alıp dönmüş. Bakmış, sinek hâlâ avcının alnında kıpır kıpır yürüyor. Öfkeyle taşı kaldırmış, “Al sana!” dercesine homurdanarak indirivermiş. Sineği sonunda öldürmüştü. Ama avcı? Ayı, taşı kaldırıncaya avcının yamyassı olmuş kafasını görmüş. Aptal aptal etrafına bakınmaya başlamış. “Ne oldu şimdi buna yahu?” der gibiymiş.

Bu kıssadan alacağımız hisseler nelerdir?

Hadîs-i Şerîf’in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah’ın selamı O’nun üzerine olsun Allah’ın Rasûlü dedi

إِنَّمَا مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ، وَالْجَلِيسِ السُّوءِ، كَحَامِلِ الْمِسْكِ، وَنَافِخِ

(çeken) (güzel) koku taşıyan gibidir kötü arkadaş salih arkadaş örneği

الْكِرِ، فَحَامِلُ الْمِسْكِ: إِمَّا أَنْ يُحْذِيكَ، وَإِمَّا أَنْ تَبْتَاعَ مِنْهُ،

ondan satın almak ya da örnek almak ya koku taşıyan körük

وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ مِنْهُ رِيحًا طَيِّبَةً، وَنَافِخُ الْكِرِ:

körük (çeken) güzel koku ondan bulursun ya da

إِمَّا أَنْ يُحْرِقَ ثِيَابَكَ، وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ رِيحًا خَبِيثَةً

kötü koku bulursun ya da elbiseni yakar ya

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir gün şöyle dedi:

İyi arkadaşla kötü arkadaşın misali, misk satanla demircinin körüğünü çeken insan gibidir. Misk satan ya sana güzel kokusundan ikram eder veya sen ondan satın alırsın. Körük çekene gelince o, ya senin elbiseni yakar yahut da onun pis kokusu sana da bulaşır.

(Müslim, Zühd 64)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Bizler arkadaşlık yaptığımız ve vakit geçirdiğimiz çevremizden muhakkak etkileniriz. Bu kaçınılmaz bir gerçektir. Hadisi şerifimiz de bu konuyu gayet veciz bir şekilde ifade etmekte, iyi arkadaşın insana sağlayacağı faydaya, kötü arkadaşın da insana getireceği zarara dikkatleri çekmektedir. İnsanların bir birinden etkilenmesi gayet tabii ve doğal ve yaratılıştaki bir özelliktir. Bu durumda insanın çevresindeki arkadaşları ve vakit geçireceği ortamları çok iyi belirlemesi gerekir.

Hadisi Şerifteki örneğe dikkat ettiğimiz de körük yani ateş parçasının yakmasa bile kokusunun bulaşacağından bahsediliyor. Diyelim ki okulda beraber takıldığımız arkadaşlar biraz fazla problemlili ve sürekli insanlara ve çevreye zarar veren tipler. Bu arkadaşların bir hırsızlık olayına karıştığını düşünelim. Asıl suçlu hırsızlığı yapan kişi olmakla beraber bizler o hırsızlığı yapan kişilerin çevresinde bulunuyorsak, yani onlarla arkadaşsak eğer bizim ismimizin de onlarla beraber zikredilmesi kaçınılmaz olacaktır. Yani o hırsızlığı yapmasak bile hırsızlık ithamıyla karşılaşma ihtimalimiz hayli yüksektir.

İyi arkadaşın örneğine baktığımızda ise güzel kokunun sinmesinden bahsedilmektedir. Bizler belki o insanlar kadar çok iyi olmayabiliriz. Fakat onlarla vakit geçirdikçe ve arkadaşlık yaptıkça onlardaki güzel huyların ve güzel davranışların bize sinmesi onların tesirinde kalmamız muhakkaktır. Nitekim Yüce Rabbimiz de Tevbe Sûresinin 119. Ayetinde iyi insanlarla birlikte olmamızı tavsiye etmekte ve bizleri bu hususta uyarmaktadır.

Sözün Özü

1. Arkadaşlık yaptığımız kişileri ve vakit geçirdiğimiz çevremizi çok iyi seçmeliyiz.
2. Kötü arkadaşlardan ve kötü ortamlardan uzak durmalıyız.
3. Kötülerle arkadaşlık yapanlar kötülük yapmasalar da muhakkak bir şekilde zarar görürler.
4. İyilerle arkadaşlık ve dostluk yapanlar da iyilik yapmasalar da muhakkak onlardan bir iyilik ve fayda görür.
5. Daima Allah'ın sevdiği salih insanlarla birlikte olmaya ve Allah'ın hoşnut olacağı ortamlarda bulunmaya çalışmalıyız.

ON ALTINCI DERS

Hikâye (Doğru Sözün Gücü)

Büyük Allah dostlarından (evliya) Abdülkadir Geylânî Hazretleri henüz küçük yaşta bir çocuktur. İlim öğrenmeye Bağdat'a gitmek için annesinden izin istedi. Annesi de dedi ki: "Ey benim gözümün nûru evladım!" Senin ayrılığına dayanamam. Sensiz ben ne yaparım?

Küçük Abdülkadir annesine yalvardı yakardı. Onun ısrarına dayanamayan annesi gitmesi için izin verdi. Kalkıp babasından ona miras kalan kırk altını bir keseye koydu ve keseyi elbisesinin koltuğuna dikti. Sonra da oğluna dedi ki: "Hadi yolun açık olsun! Belki bir daha görüşmek nasip olmaz, gidip de dönememek, dönüp de bulamamak var. Sana ana vasiyetimdir: Eğer hakkımı helal etmemi istersen, hiçbir zaman yalan söyleme. Doğruluktan asla ayrılma! Allah Teâlâ her zaman ve her yerde doğruların yardımcısıdır."

Abdülkadir Bağdat'a giden bir kervana katıldı. Bir müddet yol aldılar. Birden kervanda bir bağırıp çağırma koptu. Bir eşkıya sürüsü kervana saldırmıştı. Bir anda eşyalar yağma edilmeye başlandı. Eşkıyalar, insanların üzerlerinde ne buldularsa aldılar. Sıra Abdülkadir'e geldi. Eşkıyalardan biri onu önüne çekip sordu:

– Fakir çocuk, söyle bakalım senin neyin var?

Paranızı almak isteyen birisine karşı nasıl bir tepki verirdiniz?

– Üzerimde yalnız kırk altınım var.

Eşkıya, Abdülkadirin kendisiyle alay ettiğini zannetmişti. Ama onun ne kadar ciddi olduğunu görünce vaziyeti reislerine bildirdiler.

– Bu çocuk üzerinde kırk altını olduğunu söylüyor, dediler.

Reisleri adamlarına: "Açın bakın, bakalım!" dedi.

Eşkıyalar, Abdülkadir'in üstünü aradılar, içinde kırk altın bulunan keseyi bulup reislerine verdiler. Eşkıya reisi hayretle sordu:

– Peki evlât, sen neden üzerinde altın olduğunu söyledin?

Abdülkâdir dedi ki: "Ben evden ayrılırken anneme asla yalan söylemeyeceğime söz vermiştim. Kırk altın için sözümü bozar mıyım?"

Bu sözleri duyan eşkıya başının gözleri yaşardı. Kendisinin bu yaşa kadar ne kötülükler işlediğini, bir gün olsun Hak'ka yönelmediğini acı acı düşündü. O güne kadar yaptıklarından pişman olup ellerini başına vurarak büyük bir pişmanlıkla şöyle dedi:

– Eyvahlar olsun bize! Kulluk edeceğimize dair biz de Allah Teâlâ'ya söz vermiştik. Bunca zamandır şeytana uyup sözümüzü bozduk. Fenalık yaptık. Yarın Hakk'ın huzurunda acaba bizim hâlimiz ne olacak?

Sonra arkadaşlarına dönerek dedi ki:

– Ey arkadaşlarım! Bana bakınız, beni dinleyiniz! Ben, içimden gelen bir pişmanlıkla bütün günahlarıma tövbe edip eşkıyalığı bırakıyorum. Bundan sonra Rabbimin razı olmadığı bir şeyi yapmayacağım.

Reislerine bağlı olan eşkıyalar hep bir ağızdan dediler ki: “Biz de reisimizden ayrılmayız. Kötü yolda reisimizdin, iyi yolda da önderimiz ol!”

Bunun üzerine insanlardan ne alınmışsa sahiplerine iade edildi. Eşkıyaların hepsi, küçük Abdülkadir'in örnek hareketinden etkilenerek tövbe etti. Abdülkadir, tekrar yoluna devam ederek Bağdat'a vardı.

Bu kıssadan alacağımız hisseler nelerdir?

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ،

yalan söyler Konuştuğunda Üç Münafık alamet

وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أُؤْتِمِنَ خَانَ

ihamet eder güvenildiğinde yerine getirmes söz verdiğinde

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

Münafığın alameti üçtür: Konuşunca yalan söyler. Söz verince sözünde durmaz. Kendisine bir şey emanet edilince hıyanet eder.

(Buhârî, İmân 24)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Münafık: Gerçekte, inanmadığı halde görünürde Müslüman gibi davranan kimselere denir.

Yalan söyleyen, sözünde durmayan ve emanete ihanet eden kâfir ya da münafık değildir elbette. Fakat hadisten anlaşıldığı kadarıyla sayılan bu tür kötü davranışlar ancak münafığın özelliği olabilir. Müslümana yakışmaz. Ayrıca burada zikredilen kötü hasletlerin ne kadar büyük bir günah olduğunu belirtmek üzere münafıklarla kıyaslanmıştır. Çünkü bilindiği üzere İkiyüzlülükleri sebebiyle münafıkların ahiretteki cezaları çok daha ağır olacaktır.

Yalan söyleyen insanlar kısa vadede kar ettiklerini düşünseler bile uzun vadede ve özellikle ahirete bakan yönüyle büyük zarara ve ziyana uğramışlardır ve uğrayacaklardır. Örneğin okulda çok sevdiğiniz bir arkadaşınız sınıfın camını kırdı. Siz de camı kıranın arkadaşınız olduğunu biliyorsunuz. Öğretmeniniz camı kimin kırdığını sorduğunda arkadaşınızla aranızın açılmaması için bilmediğinizi söylediniz. İşte bu durumda ilk bakışta arkadaşınızı korumuşsunuz gibi görünebilirsiniz. Ama bununla birlikte bir vebali, sorumluluğu da üstlenmiş oluyorsunuz. Müslüman zarara uğrayacağını bilse dahi asla doğruluktan taviz vermemelidir.

Allah'ım bizleri doğruluktan ayırma ve doğrularla beraber haşr eyle.

Sözün Özü

1. Yalan söyleyen, sözünde durmayan ve emanete ihanet eden kâfir olmaz. Fakat bu fiiller kâfir ve münafığın fiilleridir.
2. Müslüman özü-sözü bir olandır. Her durumda da doğrudan ve doğruluktan ayrılmaz.

ON YEDİNCİ DERS

Hikâye (Çabuk Meyve Veren Ağaç)

Abbasilerin meşhur halifesi Harun Reşit, Bağdat kenarındaki bahçelerde gezerken çok yaşlı bir zatın hurma fidanı dikmekle meşgul olduğunu görüp yanına yaklaşır ve şöyle der:

“Ey Zat! Tecrübelerden bilindiğine göre, hurma ağacı uzun yıllardan sonra meyve verir. Sen ise oldukça yaşlısın. İstifade edemeyeceğin ağacı niye dikiyorsun?” diye sorar.

Sizce bu adamın bu yaşına gelmiş olmasına rağmen hala ağaç dikmekle meşgul olması doğru mu? Neden?

Yaşlı adam tanımadığı bu adamın yüzüne bakarak çok ibretli şu cevabı verir:

“Biz, bizden evvelkilerin ekip diktiklerini yiyoruz. Bizim ektiklerimizi de bizden sonrakiler yiyecekler.”

Halife bu muhteşem cevaptan çok memnun kalır ve o yaşlı zata bahşiş verir. Yaşlı zata parayı aldıktan sonra tebessüm ederek:

“Ya Rabbi sana şükürler olsun.” der.

Harun Reşit:

“Niçin hamd ediyorsun?” deyince, yaşlı zat birinci cevap kadar güzel bir cevap verir:

"Herkes ektiği meyvenin karşılığını kırk yılda aldığı halde, ben bugün ektiğim ağacın meyvesini hemen şimdi bugün aldım. Buna göre hamd ettim."

Halife bu güzel cevabı da karşılıksız bırakmayıp yeniden ona bahşiş verir. Yaşlı zatta yine tebessümle hamd ve teşekkür eder.

Harun Reşit bu hamdin sebebini de sorduğunda, basiretli yaşlı zat şu ibretli cevabı verir:

"İnsanlar ektiği ağacın meyvesini yılda bir defa alır. Bense bir günde iki defa alıyorum. Bu seferki hamdin sebebi de budur."

Bu ferasetli ve basiretli yaşlı zatın birbirinden güzel cevapları karşısında hayrete düşen halife ona biraz daha bahşış verdikten sonra yanındaki vezirine şöyle seslenir:

Çabuk buradan uzaklaşalım. Böyle giderse bu yaşlı zat bizim hazinemizi tamamen boşaltacak.

Dikilen ağaçlardan ve meyvelerden kimler faydalanır?

Aranızda ağaç diken var mı? Nasıl bir duygu?

Bu kıssadan alacağımız hisseler nelerdir?

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

لا يَغْرِسُ مُسْلِمٌ غَرْسًا، وَلَا يَزْرَعُ زَرْعًا، فَيَأْكُلُ مِنْهُ إِنْسَانٌ وَلَا دَابَّةٌ

hayvan ve insan ondan yer tohum ekmez fidan Müslüman dikmez

وَلَا شَيْءٌ إِلَّا كَانَتْ لَهُ صَدَقَةٌ

sadaka onun için olur Ancak herhangi bir şey ve

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

Bir Müslüman bir ağaç diker veya ekin eker de ondan bir insan veya kurt kuş yerse, bunlar o Müslüman için sadaka olur.

(Buhârî, Hars 1)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Kâinatta görmüş olduğumuz bütün nimetler insan için yaratılmıştır ve insanın istifadesine sunulmuştur. Bizler ağacın dalından, yaprağından, meyvesinden istifade ederiz. Bunlarla birlikte havanın temizlenmesi, yağmurun yağması, iklimin düzenlenmesi ve diğer bitkilerin de temizlenmesi yine ağaçlara bağlıdır. Bu gözle bıkıldığında ağaç insan için gerçekten çok önemlidir.

Ayrıca Müslüman sadece kendini düşünemez, diğer insanlar ve canlılar için de bir şeyler yapmanın gayreti içinde olmalıdır. Dikilen bir ağaçta sadece diken kişi için değil hadisi şerifte de belirtildiği üzere birçok insan ve canlı varlık için de fayda vardır.

Ağaç dikmek sadaka-i cariyedir. Yani kesilmeyen bitmeyen ve sürekli devam eden bir sadakadır. Belki birçoğumuzun cami, çeşme vs. yaptırmak gibi imkânları olmayabilir. Fakat uygun bir mekân bulup Peygamber Efendimizin de tavsiyesini yerine getirerek sadaka-i cariyeye sevabına nail olabiliriz.

Ağaç dikmek bir sevap kaynağı olmakla birlikte kuraklığın, çoraklığın, donukluğun önlenmesi adına güzel bir faaliyettir ve hayır kapısıdır.

Bu hadisi şerifte ayrıca Peygamber Efendimiz bizlerdeki çevre bilincini uyandırmaya çalışmaktadır. Müslümanlar olarak bizler de atalarımızdan gelen 'Yaş kesen baş keser' sözünü dikkate alarak içinde yaşadığımız çevreye karşı duyarlı olmalıyız ve bizlere düşen sorumluluğu en iyi şekilde yerine getirmeliyiz.

Hadis-i Şerif'ten Öğrendiklerimiz

1. Ağaç insanların istifadesine sunulmuş güzel bir nimettir.
2. Dikilen bir ağaç birçok varlık için rızıktır.
3. Ağaç dikmek sürekli devam eden bir sadaka çeşididir.
4. Müslüman çevresine karşı duyarlı olmalıdır.

ON SEKİZİNCİ DERS

Hikâye (Hizmet Eden Hizmet Bulur)

Yavuz Sultan Selim Han, bir gün kıyafet değiştirerek halkın arasına karışmıştı. Çarşı ve sokaklarda gezerek insanların durumları hakkında bilgi topladı. Bir ara yol üzerinde bir hamamın yanından geçiyordu. “Şuraya da bir gireyim, bakalım içerisi nasıl, temiz mi, insanlar edep ve ahlâk kurallarına dikkat ediyorlar mı? Hem güzelce yıkanır, temizlenirim.” dedi kendi kendine. Tesadüfen hamam pek tenhaydı. İçeride sadece, tek başına bir köşede yıkanmaya çalışan bir ihtiyar vardı. Yavuz Sultan Selim de bir peştamala bürünüp bir köşeye çekildi ve sessizce yıkanmaya başladı. Bu sırada ihtiyar adam, elindeki hamam tasını kurnanın kenarına vurdu. Hamamlarda bu hareket, tellâk çağırarak için yapıldı. O ihtiyar da bir tellâk çağırarak sırtını keselettirecekti. Fakat hamam tasını kurnanın kenarına defalarca vurduğu hâlde kimse gelip de ihtiyara ne istediğini sormadı. Sultan Selim Han, ihtiyarın hâline acıdı: “Nasıl olsa, benim kim olduğumu bilen yok! Şu ihtiyara bir iyilik yapayım.” diye düşündü ve dedi ki: “Baba! Tası kurnanın kenarına vuruyorsun. Tellâk mı lâzım sana?”

– Evet, evladım; fakat içerideki tellâk duymuyor herhâlde, diye cevap verdi yaşlı adam.

Yavuz Tekrar sordu: “Tellâktan ne isteyeceksin ki?”

İhtiyar: “Tellâktan ne istenir oğlum? Sırtımı keselettirecektim, deyince Sultan Selim Han: İstersen ben senin sırtını keseleyebilirim.” dedi. İhtiyar sevinerek: “Hay Allah senden razı olsun evladım! Pek memnun olurum!” deyince Sultan Selim yerinden kalktı ve ihtiyarın yanına geldi. Bol köpüklü lifle ihtiyarın sırtını güzelce keselemeye başladı. Bunu yaparken de bir yandan onunla dereden tepeden, havadan sudan hasbihâl etmek istedi. “Önce ihtiyara biraz takılayım” dedi kendi kendine:

– Baba! Sen gençliğinde bir Hak dostuna hizmet etmedin mi? Büyüklerine hürmette kusur mu işledin yoksa! Sen gençliğinde büyüklere hürmeti ve hizmeti biraz aksattın herhâlde? Baksana, hamam tasını dakikalarca kurnaya vurduğun hâlde bir tellâk gelip de senin ihtiyacını görmedi baba!

Bunu duyan ihtiyar, gevrek gevrek güldü ve dedi ki: “Allah iyiliğini versin evlat! Sabun kaçtı gözüme, hele başımdan aşağıya bir tas su dök! Gözlerimi bir açayım da sorunun cevabını da veririz elbet!”

Sultan Selim keyiflenmişti. Güle güle birkaç tas su dökerek onun başını ve yüzünü sabun köpüklerinden arındırdı. İhtiyar: “Bak! Senin vücudunda tam yedi tane ben var. Onları sana göstereyim.” dedi ve Sultan Selim’e vücudundaki benleri tek tek gösterdi.

Sultan, ihtiyarın bunu nasıl bilebildiğine çok şaşırmıştı. “Allah Allah!” diyerek hayretle ihtiyara baktı. Gülümseme sırası kendisine gelen ihtiyar, sözlerine devamla,

– Eğer ben, gençliğimde bir Hak dostuna hizmet etmemiş olsam... Büyüklerime hürmette, etrafımdaki muhtaçlara hizmette kusurlu olsaydım... Hamamda bunca tellâk varken, onları bunca çağırmama rağmen, “İhtiyara yardımcı olmak bize düştü.” diyerek koskoca cihan sultanını bana tellâklık etsin diye gönderir miydi Rabbim? deyimvermez mi?

Sultan Selim Han, işte o zaman anlamış, karşısındaki ihtiyarın sıradan bir yaşlı olmadığını. Hızır’a (a.s.) bir güzel hizmet edip onun hayır duasını almış.

Bu kıssadan alacağımız hisseler nelerdir?

Hadîs-i Şerîf’in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah’ın selamı O’nun üzerine olsun Allah’ın Rasûlü dedi

مَا أَكْرَمَ شَابٌّ شَيْخًا لِسِنِّهِ إِلَّا قَيَّضَ اللَّهُ لَهُ

ona allah gönderir ancak yaşından dolayı yaşlıya genç saygılı davranırsa

مَنْ يُكْرِمُهُ عِنْدَ سِنِّهِ

yaşlılığında saygılı davranacak

Hadîs-i Şerîf’in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir gün şöyle dedi:

Allah Teâlâ, yaşından ötürü bir ihtiyara saygı gösteren gence, yaşlılığında hizmet edecek kimseler lütfeder.

(Tirmizî, Birr 75)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Hiç kuşkusuz dünyaya gelen herkes eğer ömrü varsa, büyüyecek, yaşlanacak ve bu dünyadan asıl yurdu ahirete göç edecektir. Bazen bizler bu gerçeği unutuyoruz. Bu unutkanlık nedeniyle de bazen büyüklerimize karşı hürmetsizce davranabiliyoruz. Oysaki bizlerin de bir gün o ihtiyar ve çaresiz insanların durumuna düşme ihtimalimiz var. Bunu düşündüğümüzde ve bir an kendimizi onların yerine koyduğumuzda bakış açımız gerçekten çok daha farklı olacaktır.

Bizler çocukluk dönemimizde nasıl ki ilgiye, sevgiye muhtaç isek, ihtiyarlar da yaşları ilerledikçe bedenlen güçsüz duruma düşmekte ruhen de daha hassas bir duruma gelmektedirler. Dolayısıyla da büyüklerimiz yaşlandıkça daha çok ilgiye, alakaya ve yardıma muhtaç duruma gelmektedirler. İşte onların bu dönemlerinde onlara karşı özellikle saygı hususunda daha hassas davranılmalı, onların maddi ve manevi ihtiyaçları mümkün mertebe giderilmeye çalışılmalıdır. Ayrıca onların ihtiyaçlarını gidermek insani ve dini vazifemizdir. Özellikle de Dini vazifemizdir. Çünkü sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) başka bir hadisi şerifte buyuruyor ki; Küçüklerimize merhamet etmeyen büyüklerimize saygı göstermeyen bizden değildir.

Çevremize baktığımızda birçok büyüğümüzün sevgi ve ilgiye muhtaç olduğunu görürüz. Özellikle çevremizdeki büyüklerimizin tebessümle hal ve hatırlarını sormak, onlara hürmetle hitap etmek, basit de olsa bir ihtiyaçlarını gidermek bizler için çok basit görünse de onlar için çok büyük kıymet ifade etmekte ve bu küçükçük şeylerle dahi mutlu olabilmektedirler.

Sakin aklımızdan çıkarmayalım arkadaşlar bu gün genç ve dinç olabiliriz ama bizler de bir gün yaşlanacağız ve çocukluğumuzda olduğu gibi yine ilgiye ve sevgiye muhtaç olacağımız günler gelecek. İşte bu gün yapılması gereken şey büyüklere hürmette kusur etmeyerek yarınlarımız için sermaye biriktirmektir.

Sözün Özü

1. İnsanın ilgiye, alakaya ve sevgiye en ziyade ihtiyaç duyduğu dönemler çocukluk ve ihtiyarlık dönemleridir.
2. İhtiyarlara hürmet, hem insani hem de dini bir görevdir.
3. Gençlerin kendilerini zaman zaman ihtiyarların yerine koymaları gerekir. Ta ki gençler onların hallerini anlasın.

ON DOKUZUNCU DERS

Hikâye (Rabbim Sana Hamdolsun)

Hazreti İsa (a.s.) bir gün ashabıyla birlikte bir yere giderken dua eden bir adamın yanından geçiyorlardı. Adamın ayakları tutmuyor, iki gözü de görmüyordu. Vücudu ise yara bere içindeydi. Bütün bunlara rağmen adam hâline şükrederek şöyle dua ediyordu:

– Ey nice zenginlere vermediği nimeti bana ikram eden Rabbim! Sana ağaçların yaprakları sayısınca şükürler olsun!

Hazreti İsa şaşırdı. Adamın ettiği duaya hayret ederek şöyle sordu:

– Ayağın yürümüyor, gözün görmüyor. Her tarafın yara bere içinde! Allah sana hangi nimeti verdi ki, böyle sevinçle şükrediyorsun?

Sizce bu adam hangi nimetlerden dolayı şükrediyordur.

Adam dedi ki:

– En kötü hastalık, kalbin Allah'ı inkâr etmesidir. O'nun verdiği nimetlere şükretmemesidir. Allah bana kendisini tanıyan bir kalp vermiş. Verdiği bunca nimete şükredebilen bir dil vermiş. Hâlbuki O'nu tanıma, O'na şükretme mutluluğundan mahrum nice zenginler var! Ben şükretmeyeyim de ne yapayım!

Hazreti İsa, adamın verdiği bu güzel cevapla çok memnun olur. Onun için Allah'a dua eder ve adamın gözleri görmeye ve ayakları da yürümeye başlar.

Adam Allah'a şükretmek için secdeye tekrar kapanır ve şunları söyler:

– Rabbim! Sen'i tanıyan bir kalple, Sana hamd eden bir dilin şükrünü bile yapamazken, şimdi Sen bana gören bir çift göz ve yürüyen iki ayak lütfettin. Artık bilemiyorum bu nimetlerin şükrünü nasıl öderim?

Bu sırada çevredeki insanlar gösterdiği bu mucizelerden dolayı Hazreti İsa'nın (a.s.) elini öpmek ve duasını almak isterler.

Hazreti İsa der ki:

– Benim değil, secde eden şu adamın elini öpün! Dua isteyecekseniz ondan isteyin!

Çevresindeki insanlardan bazıları Hazreti İsa'ya der ki:

– Onun şimdi şükrettiği nimetlere bizler en başından beri sahibiz. Ama hiç böyle mutluluk duymadık. Peki bizler de aynı mutluluk ve huzuru duyabilmek için ne yapalım!

Hazreti İsa şu cevabı verir:

– Öyle ise sizler de düşünün. Elindeki nimetlerin ne kadar büyük olduğunu düşünen insan, sahip olduğu mutluluk ve huzurun da farkına varır.

Sahip olduğumuz nimetleri düşünelim ve sıralayalım?

Bu kıssadan alacağımız hisseler nelerdir?

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

مَا يُصِيبُ الْمُسْلِمَ، مِنْ نَصَبٍ وَلَا وَصَبٍ، وَلَا هَمٍّ وَلَا حَزَنٍ

Keder Üzüntü Hastalık Yorgunluk dan Müslümana İsalet eden

وَلَا أَذًى وَلَا غَمٍّ، حَتَّى الشَّوْكَةُ يُشَاكُّهَا، إِلَّا كَفَّرَ اللَّهُ

Allah Kefaret kılar Ancak ayağına batan diken -e kadar gam sıkıntı

بِهَا مِنْ خَطَايَاهُ

Hatalarına Onları (başına gelen sıkıntıları)

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

Yorgunluk, sürekli hastalık, tasa, keder, sıkıntı ve gamdan, ayağına batan dikene varıncaya kadar Müslümanın başına gelen her şeyi, Allah, onun hatalarını bağışlamaya vesile kılar.

(Buhârî, Merdâ, 1)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Bizler Müslümanlar olarak farklı şekillerde Yüce Rabbimiz tarafından imtihan ediliriz. Bu imtihanlar kimi zaman hastalık, kimi zaman sıkıntı ve keder, iki zaman da yokluk-fakirlik şeklinde olabilir. Her insanın imtihanı farklı farklıdır.

Allah Teâlâ tarafından bu ve buna benzer tarzlarda imtihan ediliyor olmamız muhakkak bir ceza manası taşımamaktadır. Hadisi şerifte de belirtildiği üzere belki de başımıza gelen musibetler sabrettiğimiz ve mükâfatını Cenab-ı Hak'tan beklediğimiz takdirde bizler için bağışlanma vesilesi olacaktır. Hatta bazı musibetler günahsız insanlar için cennette derecesinin yükselmesine vesiledir. Burada dikkat edilmesi gereken en temel mesele Allah'tan gelen her türlü bela ve musibete karşı sabretmek ve Hamd etmektir. Belalar ve musibetlere sabredilmediği takdirde, hem bu sıkıntıları yaşamış olacağız hem de büyük bir sevaptan mahrum olacağız. Daha da ötesi hikâyede de belirtildiği üzere Allah'ın bizlere ikram etmiş olduğu diğer nimetlere karşı nankörlük etmiş olacağız.

Allah'ım bizlere ikram ettiğin sonsuz nimetlerin şükrünü hakkıyla eda edebilmeyi nasip eyle ve bizleri Senin zikrinden mahrum eyleme...

Sözün Özü

1. Müslümanlar dünyada daima imtihan halindedirler. Bu imtihanlar çeşit çeşittir.
2. İmtihanlar her zaman ceza manasına gelmez.
3. Müslümana yakışan her türlü bela ve musibete karşı sabır ve şükürdür.

YİRMİNCİ DERS

Hikâye (Adam Olmak)

Bir adamın çok yaramaz bir oğlu vardı. Büyüğü küçüğü ayırt etmez; saygı, sevgi nedir bilmezdi. Daha on yaşına girmeden bütün mahalleli ondan “İllallah!” demişti. Çocuğun zavallı babası, oğlunun yaptıklarından utandığı için neredeyse insan içine çıkamaz oldu. Mahallenin imamından okuldaki öğretmenlerine kadar pek çok insandan yardımcı olmalarını istedi. Evladına nasihat edip öğüt vermelerini rica etti. Bütün bunlar fayda etmedi. Çocuk, kendine yapılan öğütlere aldırıyor, bildiğini yapıyordu.

Dertli babanın bir iş ortağı vardı. Âdeta kardeş gibiydiler. Bu adam zavallı arkadaşının durumuna çok üzülürdü. Arkadaşının haylaz oğlunu her gördüğünde karşısına alıp nasihatler ederdi:

– Bak evlat, bu şekilde davranman çok yanlış! Büyüklerine hiç saygı göstermiyorsun!

Bu nasihatler karşısında çocuk nasıl bir davranış sergilemeli?

Çocuğun kendisini dinlemediğini gören baba dostu ona, “Sen bu gidişle adam olamazsın!” derdi. Babasının ortağının bu sözlerinden çocuk iyice sıkıldı. Babasıyla arası da iyi değildi. Babası onu her seferinde azarlıyor, harçlığından keserek cezalandırıyordu. Bir gün babasının tavırlarına daha fazla dayanamayıp evden kaçtı. İstanbul’a geldi ve bir aile dostunun yanında işe başladı. Çalışıp başarılı bir insan olmaya karar verdi. “Nasıl adam olunmuş” onlara gösterecekti. Delikanlı işe öyle bir gayretle sarıldı ki, hem yarım kalan ilkokul eğitimini tamamladı hem de lise derslerini dışarıdan verip diploma aldı. Ardından da üniversite imtihanlarına çalışmaya başladı. Üniversiteyi de bitirirse kendisine, “Senden adam olmaz!” diyenlere gösterecekti.

Çok sıkı bir çalışmanın sonunda Siyasi ve İktisadi İdari Bilimler Fakültesi’ni kazandı. Yıllar, su gibi geçti. Fakülteyi başarıyla tamamlamış çalışkan bir devlet memuru olmuştu. Âmirleri tarafından seviliyordu. Fakat aradan geçen bunca zamana rağmen bir kere olsun memleketini, kasabasını, eşini dostunu; hatta ailesini ve akrabalarını bile arayıp sormamıştı.

Delikanlı yıllar sonra ADAM olmuştu. Kendi memleketine VALİ olarak tayin edildi. Görev yerine vardığında ilk iş olarak kendi kasabasını

ziyaret etti. Aradan bu kadar zaman geçince kasabada kimse kendisini tanıyamamıştı. Belediye başkanının makamına bir VALİ edasıyla, gururla oturdu.

Belediye başkanına sordu:

– Bu kasabada, falanca mahallede esnafılık yapan bir Mustafa Efendi vardı. Bir de onun ortağı Hüsnü Efendi olacaktı. Ne oldu onlara, sağ mıdırılar?

– Evet sayın valim! Kendi hâllerinde yaşlı iki insandır, siz nereden tanırırsınız onları?

– İkisini de bulup getirin bakalım bana!

Belediyede görevli iki müdür, adamcağızların dükkânına vardılar.

– İlimize yeni atanan Vali Bey sizleri huzuruna emrediyor, deyip iki ihtiyarı apar topar valinin huzuruna getirdiler.

Mustafa Efendi ve Hüsnü Efendi gördükleri bu kaba muameleyle iyice tedirgin oldular. “Bizim ne kabahatimiz oldu da Vali Bey bize bu kadar öfkelen-di?” diye düşünmeye başladılar. İki ihtiyar iyice yaşlandıkları için gözleri iyice seçemedi ve karşısındaki valinin kim olduğunu tanıyamadılar. Vali, önce babasının ortağı Hüsnü Efendi’ye sordu:

– Hüsnü Efendi, beni tanıyabildin mi?

– Özür dilerim Vali Bey! Sizi tanıyamadım! dedi Hüsnü Efendi titrek bir sesle.

– Yaa! Öyle mi? dedi vali, alaylı bir ses tonuyla ve devamında şöyle dedi:

– Üzerimizde emeğin çoktur Hüsnü Amca! Hani şu senin ortağın Mustafa Efendi’nin yaramaz bir oğlu vardı ya! İki de bir “Evladım sen, adam olamazsın!” der dururdun. İşte o adam olamaz dediğin çocuk, çok çalıştı, çabaladı VALİ oldu Hüsnü Amca!

Sizce adamlığın ölçüsü nedir?

Babası Mustafa Efendi’nin gözlerinden iki damla yaş süzüldü. Sevinç gözyaşları değildi bunlar. Kardeşi gibi sevdiği Hüsnü Efendi’ye kendi oğlunun terbiyesizlik yapması, çok ağırına gitmişti. Oğluna, hak ettiği cevabı da kendisi vermeliydi.

– Oğlum, Hüsnü Amcan sana “ADAM olamazsın!” derdi. Sana bir kere olsun “VALİ olamazsın!” dedi mi? Maşallah bu kadar çalışmış, çabalamışsın, VALİ olmuşsun. Ama evladım; bir insan babasına hürmeti, baba dostuna saygıyı bilmiyorsa... Büyüklerini ayağına çağırıp ona saygısızlık ediyorsa... O insan, VALİ değil CUMHURBAŞKANI olsa ADAM değildir. Hüsnü Amca’nın dediği doğruymuş evladım. ADAM olamamışsın! Yazıklar olsun sana!

Bu kıssadan alacağımız hisseler nelerdir?

Hadîs-i Şerîf’in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah’ın selamı O’nun üzerine olsun Allah’ın Rasûlü dedi

لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيُوقِّرَ كَبِيرَنَا

büyüklerimize saygı göstermek küçüklerimize merhamet etmeyen bizden değildir

Hadîs-i Şerîf’in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir gün şöyle dedi:

Küçüklerimize merhamet etmeyen, büyüklerimize hürmet etmeyen bizden değildir.

(Ebû Dâvûd, Edeb 58; Tirmizî, Birr 15)

Hadîs-i Şerîf’in Açıklaması

İslamiyet bizlere insani ilişkilerde nasıl hareket edeceğimizi gayet güzel bir şekilde öğretmiştir. Zikredilen hadisi şerif de bunlardan birisidir. Bulunduğumuz yaş itibariyle elbette bizden yaş itibariyle küçük ve büyük insanlar olacaktır. Küçüklerimizle olan ilişkilerimizde daha çok sevgi ve merhamet ön planda olmalıdır. Büyüklere karşı davranışlarımız ise daha çok saygı, hürmet ve edep dairesinde olmalıdır. Bizler makam ve ilim olarak her kadar da ileri bir noktaya gelmiş olsak da bu büyüklerimize karşı saygısızlık yapmamızı gerektirmez. Zira asıl büyüklük tevazu ve alçak gönüllüktedir.

Sevgili Peygamberimiz farklı hadisi şeriflerde de “bizden değildir” ifadesini kullanmaktadır. Örneğin; ‘bizi aldatan bizden değildir.’ (Müslim,

îman 164) Bu ifadeden hadislerde zikredilen yanlış yapan kişinin dinden çıktığı manası anlaşılmalıdır. Burada iki mana anlaşılabilir; Birincisi hadislerde zikredilen kötü vasıflar Müslümanın özelliklerinden değildir ve Müslüman ahlakına yakışmaz. Bizden değildir gibi çarpıcı ifadelerin geçmesinin diğer bir manası da bu tür günahların büyüklüğüne dikkat çekilmesi şeklinde anlaşılabilir.

Bu hususta bizlere düşen vazife büyüklerimize saygı ve edepte kusur etmemek, zaman zaman onlardan dua alıp gönüllerini kazanmaya çalışmaktır.

Sözün Özü

1. İnsani ilişkilerde saygı, sevgi ve edep sınırlarına dikkat edilmelidir.
2. Büyüklere saygısızlık Müslümanın özelliklerinden değildir.
Müslümana yakışmaz.
3. Büyüklere -özellikle de babaya- saygısızlık, büyük günahtır.

YİRMİ BİRİNCİ DERS

Hikâye (En Tatlı Şey)

Bir zamanlar güzel bir ülkenin âdil ve merhametli bir padişahı varmış. Bu padişahın güzelliği dillere destan bir de kızı varmış. Biricik kızının evlenme çağı gelince ülkesinde tellallar dolaşıp şöyle ilan ettirmiş:

- Sultanımız, güzeller sultanı kızını evlendirecektir. İsteyenler padişahımızın kızına talip olabilir. Sultanımız diyor ki: Dünyanın en tatlı şeyi nedir? Bilen, gören, duyan, bulan varsa getirsin, kızımı ona vereyim!

Bütün gençler belirlenen günde sarayın bahçesinde toplanmışlar. Sultanın huzuruna çıkan gençler, getirdikleri şeyleri takdim etmişler:

- Sultanım, bir petek halis çiçek balı getirdim!

- Sultanım, ben de gül reçeli getirdim. Tadı baldan tatlıdır, buram buram gül kokar.

- Aman sultanım şu kaymaklı baklavanın tadına bir bakın! Reçel de neymiş?

- Sultanım, hele şu şerbetin tadına bir bakın! İnsanın ömrünü uzatır vallahi!

Sizce dünyanın en tatlı şeyi nedir?

Sultanın huzuruna çıkan zeki bir medrese talebesinin elinde bir koyunun başı varmış. Kendisine bakan gençler kıkır kıkır gülmüşler.

- Sultanım, dertli bir insana güzel bir söz söyleyerek onu neşelendirirsiniz. Bir hastayı teselli eder, ona huzur verirsiniz. Güzel bir sözle iki düşman dost olur. Bir çift güzel sözden daha tatlı bir şey yoktur. Onu da dil söyler. Dünyanın en tatlı şeyi dildir padişahım!

Sultan delikanlının cevabını çok beğenmiş. Gülümseyerek demiş ki:

- Aferin delikanlı, zeki bir gençmişsin! Ama imtihan henüz bitmedi! Sizlerden yarın bana dünyanın en acı şeyini getirmenizi isteyeceğim.

İlk soruyu bilemeyen gençler bir kere daha heyecana kapılırlar.

- Acaba nedir?

- İyi düşünmeliyim!

- Hadi aslanım! Padişaha damat olacaksın!

Ertesi gün yine gençler sarayın bahçesine gelmişler. İlk delikanlı sultanın huzuruna çıkmış:

- Sultanım, bu sirke o kadar keskindir ki, acısından koca adamlar çocuk gibi ağlar!

- Sultanım, bu biberi yiyenin ağzına öyle bir ateş düşer ki, üstüne bu arkadaşın sirkesini içse, sirke şerbet gibi gelir insana.

- Sultanım, bunun çiçek gibi görüldüğüne bakmayın. Bunun adı zakkumdur. Tadı o kadar acıdır ki, Cehennem'de bile günahkârlara bununla azap edilir.

İmtihanın ilk sorusunu bilen genç, elinde üstü kapalı bir tepsi ile gelmiştir. Herkes onun vereceği cevabı merakla beklemektedir. Tepsinin kapağını kaldırınca herkes şaşırır:

Sizce dünyanın en acı şeyi nedir?

- Dünyanın en acı şeyi de dildir sultanım!

- Bre delikanlı! Bir şey, hem en acı hem de en tatlı olur muymuş?

- Sultanım! İnsan, diliyle zehirden acı şeyler söyler. Kılıç yarası geçer de dil yarası iyileşmez. Acı bir söz, kırk yıllık dostlukları bozar! İki kardeşi, baba ile evladı birbirine düşman eder.

- Aferin, çok zeki bir delikanlıymışsın. Ben de kızımı sana verdim gitti!

Bu kıssadan alacağımız hisseler nelerdir?

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ، فَإِنْ لَمْ تَجِدْ

bulamazsan şayet hurma yarım olsa dahi ateşten korununuz

فِكْلَمَة طَيِّبَة

güzel bir kelime

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir gün şöyle dedi:

Yarım hurma ile dahi olsa kendinizi cehennem ateşinden koruyunuz. O kadarını da bulamayanlar, güzel bir sözle olsun kendilerini korusunlar.

(Buhari, Edeb, 34)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Allah insanlara sayamayacakları kadar nimet vermiştir. (İbrahîm, 14/34) Haliyle de vermiş olduğu nimetlerin şükrünü eda etmemizi ister. Dil de bu nimetlerden olup şükrü doğru ve güzel söz söylemekle yerine getirilir. İnsan Allah'ın vermiş olduğu dil nimeti ile maalesef bazen kalp kırabiliyor ve kötü söz söyleyebiliyor. Adeta dil bıçak gibi vazife görüyor. Onunla, bir ibadet olan kurban da kesilebiliyor, insanlara zarar da verilebiliyor. Bizler de bazen dilimizle insanlara kötü söz söyleyerek kalplerini kırabiliyor ve onları yaralayabiliyoruz. Haliyle de Allah'ın verdiği bu güzel nimeti amacının dışında kullanıyoruz.

Oysaki biliyoruz ki güzel sözle insanların kalplerini alabiliriz ve onları mutlu edebiliriz. Bu özelliğimiz 'tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır' atasözüyle de dillerde dolanmaktadır. Söz söylerken de düşünerek ve tartarak söylemeliyiz. Yani söyleyeceğimiz sözün bize ya da başkalarına faydası varsa söylemeliyiz. Yoksa aklımıza gelen, gerekli gereksiz her şeyi söylemek doğru bir davranış değildir.

Ayrıca bizler maddi imkâna sahip olamayabiliriz. Fakat güzel bir söz söylemekten de aciz değiliz. İnsan sahip olduğu şeylerden infak etmekle mükelleftir. Ekonomik imkânı olmayan da sahip olduğu dil nimetinden infak edecektir. Nitekim sevgili peygamberimiz başka bir hadisi şerifinde güzel sözün sadaka olduğunu ifade etmektedir. (Buhari, edeb 34.)

Sözün Özü

1. Dilin şükrü doğru ve güzel söz söylemektir.
2. Dil nimetini gerekli yerlerde ve hayırlı işlerde kullanmalıyız.
3. Güzel söz sadaka sevabı kazandırır.

YİRMİ İKİNCİ DERS

Hikâye (Affedebilmek)

Bir zamanlar iki arkadaş çölde yolculuk yapıyorlardı. Yolun bir yerinde aralarında basit bir mesele yüzünden tartışma çıktı. Tartışma ilerledi ve arkadaşlardan birisi diğerinin yüzüne bir tokat attı. Tokat yiyen arkadaşın canı yanmıştı. Canının acıması bir yana, en sevdiği arkadaşının bu şekilde davranması kalbini kırmıştı. Sabretmeye karar verdi ve hiçbir şey demedi. Sadece eğilip çölün kumlarına şunları yazdı:

Çok sevdiğiniz bir arkadaşınız size tokat atsaydı ne yapardınız?

– Bugün en iyi arkadaşım yüzüme bir tokat attı.

Yürümeye devam ettiler. Çölde bir ara yollarını kaybettiler. Ne kadar uğraşılsa da yolu bir türlü bulamadılar. Suları neredeyse bitmek üzereydi. İkisini de ölüm korkusu sarmıştı. Neyse ki sonunda bir vahaya ulaştılar. Çöl ortasında küçük, yeşillik bir alandı burası. Hurma ağaçları ve küçücük bir göle benzeyen bir su birikintisi de vardı. Doya doya su içtiler. Mataralarını doldurdular. Ağaçlardan hurma silkeleyip karınlarını doyurdular. Güneşte öylesine bunalmışlardı ki, biraz serinlemek istediler. Suda yıkanmaya karar verdiler. Tokat yiyen arkadaş, küçük gölde yüzerken suyun balıklı kısmına saplanıp kaldı. Git gide batıyordu. Ama arkadaş hemen bir ip atıp onu kurtardı. Ölümün eşiğinden dönmüştü. Arkadaşına defalarca teşekkür etti. Olayın şokunu atlattıktan sonra gölün yanındaki bir kayanın yanına gitti. Cebinden çakısını çıkarıp kayanın üzerine şu yazıyı kazıdı:

– Bugün en iyi arkadaşım hayatımı kurtardı.

– Çölde sana tokat attığımda, bunu kumun üstüne yazmıştın. Hayatını kurtarınca da bunu bir kayanın üstüne yazdın. Neden böyle yaptın ki?

Sizce neden olabilir?

Arkadaşı ona şöyle cevap verdi:

– Birisi bizi incittiğinde, bunu kumun üstüne yazmalıyız. Ta ki rüzgârlar onu silip bize unuttursun ki affetmemiz kolay olsun. Fakat birisi bize iyilik yaptığında, onu taşın üstüne nakşetmeliyiz. Bize yapılan iyilikleri hiç unutmamış oluruz böylece.

Bu hikâyenin başlığı başka ne olabilirdi?

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

وَمَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلَّا عِزًّا، وَمَا تَوَاضَعَ

tevazu göstermedi şerefini ancak af ile bir kulun Allah artmadı

أَحَدٌ لِلَّهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ

Allah yükseltti ancak Allah için bir kimsenin

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir gün şöyle dedi:

Kul, başkalarının hatalarını bağışladıkça Allah da onun şerefini artırır.

Kim Allah için alçak gönüllü davranırsa, Allah da onu yükseltir.

(Müslim, Birr 69)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

İnsanlarla olan ilişkilerimizde bazen şahsımıza karşı bir takım hatalar ve yanlışlar yapılabilir. Burada bize düşen vazife af yolunu tercih etmektir. Esasında bu çok kolay bir hadise değildir. Bu hadisenin zorluğundan olsa gerektir ki birçok ayette ve hadiste affetmenin önemi vurgulanmış ve insanlar affetmeye teşvik edilmiştir. Bu hususta Kur'ân-ı Kerîm'de 'Allah'dan korkan kimseler, öfkelerini yutarlar ve insanları affederler. Allah iyilik edenleri sever.' (Âl-i İmrân 3/134) buyrulmaktadır.

Sevgili Peygamberimizin torunu Hz. Hasan'ın yaşadığı olay güzel bir örnektir. Şöyle ki;

Bir gün Hz. Hasan'ın kölesi elindeki tabağı düşürerek efendisinin elbisesini kirletmişti. Bu dikkatsizliği sebebiyle ceza göreceğini zanneden köle, yukarıdaki âyet-i kerîmenin "Onlar ki, öfkelerini yenerler" kısmını okuyuverdi. Hz. Hasan köleye bakarak: "Yendim" dedi. Köle âyetin "Ve onlar insanları affeder" bölümünü okuyunca Hz. Hasan "Bağışladım" dedi. Buna çok sevinen köle âyeti tamamlayarak "Ve Allah iyilik edenleri sever"

deyince, Hz. Hasan: “Ben de seni âzâd ettim” dedi ve köleye 400 gümüş akçe vererek onu hürriyetine kavuşturdu.¹

Tevazu, Müslümanlara karşı alçak gönüllü olmak, kibirlenmemek onlara üstünlük taslamamak gibi manalara gelir. Müslüman din kardeşine karşı mülayim ve müsamahakâr davranan kişi hadisi şeriften anlaşıldığı kadarıyla Allah katında daha yüksektir. Tersinden düşündüğümüzde Mümin kardeşine karşı kibirlenen, böbürlenen kimsenin Allah katındaki değeri de elbette daha düşük olacaktır. Müslüman meyvesi bol ağaç gibi olmalı. Meyveleri çoğaldıkça tevazuu da artmalıdır. Meyvesiz kavak ağacı gibi olmamalıdır.

Sözün Özü

1. Affetmek ve hoş görmek büyük bir erdem ve fazilettir.
2. Affedeni ve tevazu göstereni Allah da yüceltir.
3. Kibir ve büyüklük taslamak ta zillettir, alçaklıktır.

¹ Riyâzü’s Salihîn, 3. Cilt, 547. Sayfa

YİRMİ ÜÇÜNCÜ DERS

Râvî Ne Demektir?

Râvî, “anlatan” demektir. Efendimiz’in hadislerini, O’nu görememiş, O’nunla birlikte olup sohbet edememiş kişilere ulaştıran kişilere “râvî” denir. Peygamberimiz (s.a.v.) hakkındaki bilgilerin günümüze ulaşması hep râvîlerin gayretleri sayesinde olmuştur.

Bir râvî anlattığı hadisi, bizzat Peygamberimiz’den duymuşsa veya sevgili Peygamberimiz’in bir davranışını bizzat kendisi görmüşse bu çok önemlidir.

Râvîlerin hepsi sahabi değildir. Peygamber Efendimiz hayattayken O’nu göremeyip O’nunla buluşamayan kişiler de vardır. Sahabi neslini tanıyan, onlarla sohbet eden, dinimizin güzelliklerini sahabe-i kirâm (r.a.) öğrenen bu güzel insanlara “tâbiîn” (sahabiye tâbii olan onları takip eden) denir.

Yani Peygamber Efendimiz’in hadis-i şeriflerini sahabe-i kirâm “tâbiîn”e öğretmiştir. Onlar da kendilerinden sonra gelen nesle öğretmişler ve bu, bir zincirin halkaları gibi devam ederek Allah Resulü hakkındaki bilgiler bize kadar ulaşmıştır.

Örnek:

Ebû Zer (r.a.) dedi ki:

“Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) yemek pişireceğim zaman bana suyunu fazla koymamı, ondan komşuma da ikram etmemi emir buyurdular. (İbn-i Mâce, Et’ime, 58) ”

Bu hadis-i şerifin râvîsi, sahabiden olan Ebû Zer’ dir. (r.a.)

Çok Hadis Rivayet Eden Sahabiler Kimlerdir?

Peygamber Efendimiz’in kıymetli dostları, O’ndan duydukları ve gördükleri bütün güzellikleri başkalarına öğretmeye çalışmışlardır. Bu sebeple hemen her sahabi, Peygamberimiz’in hadislerini bir başkasına ulaştırmaya çalışmıştır. Ama bazı sahabiler vardır ki Peygamberimiz’in hadislerini bizlere ulaştırabilmek için çok çalışmışlardır. 1000’den fazla hadis rivayet eden sahabiler (r.a.) şunlardır:

Ebu Hureyre (r.a.) 5374 hadis rivayet etmiştir.

Hazret-i Ömer'in oğlu Abdullah İbn-i Ömer (r.a.) 2630 hadis rivayet etmiştir.

Enes bin Malik (r.a.) 2286 hadis rivayet etmiştir.

Hazret-i Ebûbekir'in kızı ve sevgili Peygamberimiz'in muhterem eşi Hazret-i Aişe (r.a.) 2210 hadis rivayet etmiştir.

Sevgili Peygamberimiz'in amcası Hazret-i Abbas'ın oğlu Abdullah İbn-i Abbas (r.a.) 1660 hadis rivayet etmiştir.

Cabir bin Abdullah (r.a.) 1540 hadis rivayet etmiştir.

Ebu Said el-Hudri (r.a.) 1170 hadis rivayet etmiştir.

Hadisler Günümüze Kadar Nasıl Ulaşmıştır?

Peygamber Efendimiz'in kıymetli arkadaşları, O'nu kendi canlarından bile çok seviyorlardı. Sevgili Peygamberimiz'in en küçük bir ricasını bile büyük bir emir kabul ediyorlardı. Allah Resulü'nün söylemiş olduğu sözler onlar için çok önemliydi. Çünkü Resulullah (s.a.v.) hadislerini başkalarına ulaştıran kişiler için şu duayı yapmıştı:

“Bizden bir şey işitip onu işittiği gibi başkalarına ulaştıran kimsenin Allah yüzünü ağartsın. (Tirmizî, İlim 7.)”

Bu hadis-i şerifin müjdelediği sevabı kazanmak isteyen ashab, Peygamberimiz'in iki dudağı arasından çıkan her hadisi ezberliyordu.

Örnek:

Allah Resulü (s.a.v.) bir yatsı vakti ashabına,

– “Yarın namaz için toplanın, size bildirmek istediğim bazı konular var.” buyurdu.

Ashabdan biri, arkadaşlarına şöyle dedi:

– “Sen Resulullah'ın söyleyeceği ilk sözü, sen ondan sonrakini, sen de ondan sonrakini iyice öğrenip belleyin ki, Allah Resulü'nün konuştuklarından hiçbir şey kaçırmayalım. (Heysemî, Mecmau'z - Zevâid, I, 46)” Hatta sahabeden bazıları bu sözleri bir yere yazıyordu.

Ashab-ı kirâm bu kıymetli sözleri kendilerinden sonra gelen tabiîn nesline öğrettiler. Onlar da kendilerinden sonraki Müslümanlara öğrettiler.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ DERS

Hikâye (Kralın Serveti)

Çok eskiden bir hükümdar varmış. Zenginliği tüm dünyaca bilinirmiş. Hükümdar, her gittiği yere hazinesinin bir bölümünü götürür ve bunları gururla sergilemiş. Bundan da büyük bir zevk duymuş. Bu zengin hükümdarın hayatta çok güvendiği bir hocası varmış. Günlerden bir gün hocasıyla otururken hükümdar, şöyle bir soru sormuş:

- Sevgili hocam, siz dünyadaki birçok insandan daha bilgili bir âlimsiniz! Birçok insan bilmediği şeyleri sizden öğrenmek için ayağına kadar gelip fikrinizi soruyor. Sizin bir konudaki fikrinizi çok merak ediyorum. Acaba benim hükümdarlığım ve herkesi hayranlıklar içinde bırakan servetim hakkında ne düşünüyorsunuz?

Hükümdar'ın gözlerine gülümseyerek bakan hoca şu cevabı vermiş:

- Şu anda kızgın ve uçsuz bucaksız bir çölde olduğunuzu düşünün sultanım. Çok susamışsınız. Susuzluktan ölmek için size uzatacağım bir kâse su için servetinizin yarısını istesem, verir miydiniz?

Hükümdar hiç tereddüt etmeden hemen şu cevabı vermiş:

- Verirdim tabii! İşin ucunda susuzluktan ölmek varsa...

- Peki sultanım! Biraz daha zaman geçti diyelim, susuzluğunuz arttı. Ne kadar sabretseniz de artık tahammül edecek hâliniz kalmadı. Size bir bardak daha su vereceğim; ama buna karşılık servetinizin öteki yarısını da verir miydiniz?

Hükümdar bu sefer biraz düşünmüş ve ardından,

- Ölmek için tabii ki verirdim, demiş.

Bunun üzerine hoca hükümdara şunları söylemiş:

- Madem öyle, o zaman sahip olduğunuz servetin bütün değeri aslında iki bardak suya eşittir. Bununla ne kadar övünebilirsiniz ki? Çünkü hükümdarım, servet dediğiniz mal mülk, para pul değildir. Gerçek zenginlik gönül zenginliğidir. Gönlünüz huzur içerisindeyse, bir bardak suyu afiyetle içebiliyorsanız, işte gerçek zenginlik budur.

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ أَسْلَمَ، وَرُزِقَ كَفَافًا

yeteri kadar rızıklandırılan müslüman olan kişi kurtulmuştur muhakkak

وَقَنَّعَهُ اللَّهُ بِمَا آتَاهُ

kendisine verdiği Allah'ın kanaat eden

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir gün şöyle dedi:

Müslüman olan ve kendisine yeteri kadar rızık verilen, Allah'ın kendisine verdiği nimetlere şükredip yetinmeyi bilen kimse şüphesiz kurtuluşa ermiştir.

(Müslim, Zekât 125)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bu hadisi şerifte bizlere kurtuluşun yollarını göstermektedir. Anlaşılacağı üzere buradaki kurtuluş kişinin ahiretiyle alakalıdır. Bunun da ilk ve öncelikli şartı Müslüman olmaktır. Nitekim Cenab-ı Hak Kur'ân-ı Kerîmde de şöyle buyurmaktadır; Şüphesiz Mü'minler kurtuluşa ermişlerdir. (Mü'minûn, 1)

İkinci olarak da kendilerine yeteri kadar rızık verilenlerden söz edilmektedir. Esasında Cenab-ı Hak herkesin rızıkını takdir ve tayin etmiştir. Bu hususta kimseye zulüm yapılmamıştır. Fakat bazı açgözlü ve doymak bilmeyen insanlar başkalarının da rızıklarını ellerinden alarak veya daha farklı yollardan gasp ederek onların açlık ve yokluk çekmelerine sebep oluyorlar.

Allah Teâlâ herkese yeteri kadar rızık tayin etmiştir. Bu durumda Müslümana düşen tutum ve davranış, kendisi için takdir edilene razı olmaktır. Yani sahip olduklarıyla yetinip, başkasının sahip olduğu şeylere göz dikmemek veya elindekini yetersiz görerek isyan etmemektir. Bu

husus ‘kanaat’ kelimesiyle ifade edilmiştir. Nitekim sevgili Peygamberimiz “Kanaat, bitmez tükenmez bir hazinedir.” buyurmaktadır. Kanaat; İnsanın elinde olandan hoşnut olması, fazlasına tamah etmeme, kısmetine razı olma halidir.

Bizler sahip olduğumuz nimetlere baktığımızda ne kadar büyük bir hazineye malik olduğumuzu fark edeceğiz ve bu nimetlerin şükrünü eda etmeye çalışacağız. Varlıkta her daim kendimizden alt seviyede olan insanların haline bakıp halimize şükredeceğiz.

Sözün Özü

1. Kurtuluşun ilk şartı hiç kuşkusuz Müslüman olmaktır.
2. Allah herkese yeteri kadar rızık vermiştir. Açlıktan ölenler varsa bu birilerinin aç gözlülüğü yüzündendir.
3. İnsanın elinde olandan hoşnut olması, fazlasına tamah etmemesi, kısmetine razı olması, bitmez tükenmez bir hazinedir.

YİRMİ BEŞİNCİ DERS

Hikâye (Kötü Sözün Sahibi)

Eskiden Uzakdoğu'da meşhur bir savaşçı yaşarmış. Bu büyük samuray artık çok yaşlanmış. Zamanını gençlerin eğitimiyle ilgilenerek geçiriyormuş. Öğrencileri, ne kadar yaşlanmış olursa olsun kimsenin hocalarını yenemeyeceğine inanıyormuş. Bir gün kasabaya acımasızlığıyla tanınan büyük bir savaşçı gelmiş. Bu savaşçının en büyük özelliği, rakibini kışkırtmayı gerçekten iyi bilmesiymiş. Rakibini öfkeden deliye döndürür, sonra da öfkeden ne yapacağını şaşırarak rakibinin bir açığını yakalarmış. Şimdiye kadarki bütün rakiplerini bu şekilde alt etmiş. İşini iyi bilen bu genç ve güçlü savaşçı, yaşlı savaş ustasının şöhretini duyup onunla dövüşmek için buralara kadar gelmiş. Bu ihtiyar savaşçıyı da yenebilirse büyük bir şöhrete kavuşacaktı. Bu sebeple yaşlı ustayla dövüşmek isteğinde bulunmuş.

Sizce bu teklifi kabul etmeli mi? Neden?

Öğrencilerinin engel olmak istemelerine rağmen ihtiyar usta genç savaşçının dövüş teklifini kabul etmiş. Kararlaştırılan gün gelince herkes, kasaba meydanında toplanmış. İki savaşçı meydandaki yerlerini almışlar.

Genç savaşçı her zamanki gibi küçük düşürücü davranışlarla rakibini öfkeliendirmeye çalışmış. Hakaretler etmiş. Yaşlı dövüş ustasının yüzüne tükürüp akla gelebilecek her türlü aşağılamada bulunmuş. Yaşlı savaşçının atalarına bile dil uzatmış. Bütün gayesi onu kızdırıp ilk hareketi yaptırmakmış.

Siz böyle bir durumda ne yapardınız? Neticesi ne olurdu?

Fakat yaşlı usta, sakın bir şekilde hareketsiz kalmış. Saatler geçtiği hâlde iki taraftan kimse ilk hücum hareketini gerçekleştirilmemiş. Yaşlı ustanın öfkesine hâkim olup saldırıya geçmemesi, genç savaşçının moralini bozmuş. Artık ondan korkmaya başlamış. Saldırmaya bir türlü cesaret edemiyormuş. Sonunda dövüş alanını terk etmek mecburiyetinde kalmış. Dövüşün bu şekilde bitmesi izleyicilerin de hayâl kırıklığına uğramasına sebep olmuş. Hocalarının bu kadar ağır hakarete karşı sessiz duruşu öğrencileri çok üzmüş. Çünkü bu kendini bilmez saygısız genç savaşçıya haddinin bildirilmesi gerekiyormuş. Sitemkâr bir ifadeyle öğrencilerden birisi sormuş:

– Bu kadar ağır hakaretlere nasıl olur da ses çıkarmazsınız? Kaybedecek olsanız bile bir cevap vermeniz gerekmez miydi? Bu korkak bir davranış değil mi?

Usta ne cevap vermiş olabilir?

Yaşlı samuray verdiği cevapla öğrencilerine bir ders daha vermiş:

– Birisi size bir hediye getirse ve siz bu hediyeyi kabul etmeseniz, o hediye kime ait olur?

– Hediyeyi getiren kişinin olur, demiş öğrencilerden birisi.

– Aynı şey hakaretler için de geçerlidir. Eğer kabul edilmezlerse onlar söyleyene ait olurlar.

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

الْمُسْتَبَّانِ مَا قَالَا فَعَلَى الْبَادِي،

başlatanın üzerinedir söyledikleri bir birine söven iki kişi

مَا لَمْ يَعْتَدِ الْمَظْلُومُ

mazlum düşmanca davranmadıkça (haddi aşmadıkça)

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

Birbirine söven iki kişinin söylediklerinin günahı, mazlum olan haddi tecâvüz etmedikçe, küfretmeyi ilk başlatana yazılır.

(Müslim, Birr 68)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Sebbetmek, sövüp saymak, karşısındakini rencide edecek şekilde konuşmak, şerefine, namusuna, dinine, imanına, hâsılı insanlık ve Müslümanlık değerlerine söz etmek, saldırıda bulunmak demektir.²

İslâmiyet'e göre insan yaratılış itibariyle çok değerli ve kıymetlidir. Dolayısıyla da bu şekilde değer ve kıymet verdiği insana her türlü kötülüğü veya incitmeyi yasaklamıştır. Bu hususta sevgili Peygamberimiz başka bir hadisi şerifte Müslümana sövmenin fâsıklık olduğunu ifade etmiştir. Fâsık (Günahkâr); Allah'ın emirlerine itaat etmemek, yasakladığı şeylerden kaçınmamak suretiyle yoldan sapan, kısacası İslâm dininin çizdiği sınırların dışına çıkan, onlara aykırı inançlara saplanan kişilere denir.

Yukarıda belirtildiği üzere küfürleşmek men edilmiştir. Bu yasağın önemini vurgulamak üzere de bu işi başlatana büyük bir vebal yüklenerek insanları bu tarz tutum ve davranışlardan vazgeçirme yolu pekiştirilmiştir. Burada tamamen de suskun kalınması emredilmemekte, karşıdaki insanın yaptığından daha fazlasının yapılması yasaklanmaktadır. Yani makul ölçüde cevap verilmekle birlikte asıl olan sükûnet ve vakar içerisinde karşıdaki insanı bir an önce başından uzaklaştırmaya çalışmak gerekmektedir.

Sözün Özü

1. Özellikle de Müslümana küfür etmek, sövmek günah bataklığına düşmüş kişilerin işidir.
2. Küfretmenin günahı küfrü başlatana aittir. Küfre maruz kalan haddi aşmadıkça tabi.
3. Müslümanı haksız yere incitmek ve kırmak yasaklanmıştır.

² Riyâzü's-Salihîn, 6. Cilt s. 542

YİRMİ ALTINCI DERS

Hikâye (Daha Güzel Bir hayat)

Bir baba, eşi ve iki çocuğuyla beraber büyük bir okyanusun ortasında ıssız bir adada yaşıyorlardı. Çıktıkları bir yolculuk esnasında gemileri batınca buraya sığınmışlardı. Adada buldukları bitki ve meyveleri yiyerek hayatlarını devam ettiriyorlardı. Bazen baba ormanda bir av hayvanı yakalıyor, bazen de balık tutuyordu. Çocuklar adaya çıktıklarında neredeyse bebeklik çağındaydılar. Bu yüzden ekmek, süt, çikolata, pasta, börek gibi yiyecekleri hiç tatmamışlardı.

Karı koca, bambulardan derme çatma bir ev yapmışlardı kendilerine. Kuru ot yığınlarından yatak ve yastık yapmışlardı. Zavallı çocuklar bu zor şartlar içinde yaşamaya çalışırken ne yumuşak bir yastık, ne de pelüş bir battaniyenin varlığını dahi hayâl edebiliyorlardı. Günler bu şekilde geçip dururken bir gün adaya dikdörtgen bir sandalın içinde dört garip adam geldi. Anne ve baba, bu adadan kurtulacakları için o kadar sevinmişlerdi ki! Lakin bu sevinçleri o kadar da uzun sürmedi. Kayık çok küçüktü. Sadece bir yolcu binebilirdi. Bu yüzden ilk önce baba binecekti. Dört adam, babayı alarak kayığa binip gittiler. Arkada kalan eşi ve çocukları ağlamaya başladılar.

Siz bu durumda ne hissederdiniz?

Babaları yaşlı gözlerle onlara el sallarken şöyle sesleniyordu:

– Üzülmeyin! Gittiğim yer buradan çok daha güzel. Yakında tekrar kavuşacağız. Yine hep birlikte olacağız. Hayâl bile edemeyeceğimiz nimetler içinde çok daha mutlu bir hayat yaşayacağız.”

Eşi ve çocukları günlerce onun hasretiyle gözyaşı döktüler. Bir süre sonra kayık tekrar geldi ve aynı acıklı ayrılık sahneleri tekrar yaşandı. Bu sefer anne bindi kayığa. Ardında kalan gözü yaşlı yavrularını teselli etmek vazifesi bu sefer anneye düşmüştü.

– Ağlamayın yavrularım! Ben şimdi babanızın yanına gidiyorum. Sizler de yanımıza geleceksiniz.

Bir süre sonra kayık iki kardeşi beraber götürmek için tekrar geldi. Çocuklar önce, hiç tanımadıkları bu adamlarla yolculuk yapmaktan korkmuşlardı. Fakat onları alıp okyanusa açılan kayık, bambaşka bir ülkenin sahiline yanaştığında çocukların korkuları geçmişti. Sahilde anne

babalarını görünce ailenin yaşadığı sevinç, anlatılır gibi değildi. Burada öyle güzel bir evleri vardı ki, çocuklar gözlerine inanamıyorlardı. Yedikleri birbirinden lezzetli yiyeceklerle karınlarını doyurmuşlar, anne ve babalarıyla tatlı bir sohbete başlamışlardı. Çocuklardan biri annesine dedi ki:

– Kayıktaki amcalar bizi buraya getirirken ne kadar korkmuştuk. Aslında korkmamıza hiç de gerek yokmuş.

Bu hikâyeyi kendi hayatımıza nasıl uyarlayabiliriz? Ya da bu hikâye size neyi anımsatıyor?

Babaları onlara şöyle dedi:

– Güzel yavrularım! Şimdi yaşadığımız bu dünya kurtulduğumuz o adaya ne kadar da benziyor. Ölüm bir deniz gibidir. Eğer imanımız varsa bu denizden korkmaya gerek yok. Küçük kayık ise tabut. Gün gelecek bu dünyayı terk edeceğiz. Gördüğünüz gibi bu ayrılığa korkacak hiçbir şey yok. Çünkü daha güzel nimetlerle dolu sonsuz bir hayatta tekrar beraber olacağız.

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

مَا الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مِثْلُ مَا يَجْعَلُ أَحَدُكُمْ

sizden birinin yapması gibidir ancak ahirete (göre) dünya

أُصْبَعُهُ فِي الْيَمِّ، فَلْيَنْظُرْ بِمَ يَرْجِعُ

döndüğüne ne ile baksın okyanusta parmağını

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

Ahirete hayatına göre dünya hayatı, sizden birinizin denize parmağını dokundurup ıslatmasına benzer. O kişi parmağında ne kadar su olduğuna bir baksın. (Ahiret hayatı bir deniz gibi, dünya hayatı ise bir damlacık su gibidir.)

(Müslim, Cennet, 55)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifte dünya ve ahiret hayatını gayet güzel ve veciz bir tarzda bizlere anlatmıştır. Hikâyede de ifade edildiği üzere ahirete nispeten dünya hayatı geçici bir süreliğine bir yerde konaklama halidir. Bizler bu dünyada geçici bir süreliğine misafir olarak kaldıktan sonra ebedî kalacağımız yere intikal olunacağız. Çünkü bizim vatan-ı aslimiz (asıl yurdumuz) ahirettir.

Bizler madem bu dünyada misafiriz ve geçici bir süreliğine kalacağız, o halde bu dünyayı maksadına uygun bir şekilde kullanmalıyız. Ayrıca bu dünyada maddi olarak kazandıklarımıza haddinden fazla değer vermemeliyiz.

Bu geçici dünya hayatında başımıza bazı sıkıntılar ve musibetler de gelebilir. Bu gayet doğal ve tabiidir. Örneğin anne-baba, kardeş gibi çok sevdiğimiz insanları kaybedebiliriz. Haliyle bunlar için üzülürüz. Fakat onların gittiği yeri düşündüğümüzde de kalbimize bir huzur ve mutluluk gelir. Çünkü bizler Müslümanlar olarak inanırız ki ahiret hayatı bu dünya hayatından daha hayırlıdır ve daha güzeldir. Bu sebeple de dünyada yapıp ettiklerimize dikkat eder, dünyayı ahiretimizi kazanmaya bir vesile kılarız.

Sözün Özü

1. Dünya hayatı geçicidir. Geçici bir hayata haddinden fazla kıymet vermemek gerekir.
2. Dünya ahireti kazanmaya vesiledir.
3. Asıl vatanımız ahirettir. (İnşallah cennet)

YİRMİ YEDİNCİ DERS

Hikâye (Dürüstlük Hep Kazandırır)

Bundan yüzlerce yıl önce Uzak Doğu'da güzel bir ülke varmış. Bu ülkenin çok zeki bir de hükümdarı varmış. Bu hükümdar artık çok yaşlandığını düşünüyormuş. Yerine bir hükümdar bırakması gerekiyormuş. Kendi çocukları dürüst insanlar olmadığı için onların hükümdarlık yapabileceğine inanmıyormuş. Bu sebeple bir değişiklik yapmaya karar vermiş. Kendisinden sonra hükümdar olacak kişiyi seçmek için değişik bir yol deneyecekmiş. Ülkesindeki bütün gençleri huzuruna toplayıp onlara şöyle demiş:

– Ben artık çok yaşlandım. Ölmeden önce yerime bir İmparator seçmem gerekiyor. Ülkemdeki bütün kabiliyetli gençlere bir fırsat vereceğim. Kim bu makama daha layıkta, ülkeyi o yönetecek. Bunu öğrenmek için de bugün her birinize bir tohum vereceğim. Sizlere bugün vereceğim tohumlar, özel olarak hazırlandı. Bunları ekecek, bir yıl boyunca da bakacaksınız. Önümüzdeki yıl hanginizin yetiştirdiği bitki daha güzel olursa, ülkemizin imparatoru da o olacak.

Gençler heyecanla evlerine dönüp olan biteni ailelerine anlatmışlar. Evlerde bir telaştır başlamış. Kolay değil tabii, sonunda gençlerden birisi ülkenin imparatoru olacak.

Herkesin işi gücü kendisine verilen tohumla ilgilenmek olmuş. Birkaç ay sonra gençler, yetiştirdikleri çiçeklerin güzelliklerini anlatmaya başlamışlar.

Sadece Ling adındaki gencin tohumu hiç yeşermemiş. Üzülüp vazgeçmek istemiş. Ama annesi devam etmesi için çok ısrar etmiş. Belki bizim tohumumuz değişik bir bitkidir, diye umutsuzca kendi tohumuyla ilgilenmeye devam etmiş Ling. Hiç yeşermese de sulamaya devam etmiş tohumu.

Siz böyle bir durumda ne yapardınız?

Beklenen gün geldiğinde bütün gençler birbirinden güzel çiçeklerini saraya getirmiş. İmparator bütün gençleri tebrik etmiş. Ling ise salonun bir köşesine saklanmış, kimsenin kendisini görmesini istemiyormuş. Tek tek gençleri ve çiçekleri inceleyen imparator, Ling'i boş bir saksıyla üzgün, bir köşede büzülmüş görünce birden irkilmiş. Hemen onu huzuruna

çağırmış. Bomboş saksıyı görenler, fiskos edip başlamışlar gülüşmeye. İmparatorun konuşmaya başlamasıyla bütün gülüşmeler kesilmiş:

– Evet delikanlılar! Yeni İmparatorunuzu selamlayın!

Gençler kulaklarına inanamamışlar. “Biz o kadar güzel çiçekler yetiştirmişken nasıl o imparator olabilir?” diye kendi kendilerine söylenmeye başlamışlar.

Bunun nedeni ne olabilir sizce?

İmparator bütün bu itirazları verdiği şu cevapla susturmuş:

– Sizlere verilen tohumlar haşlanmıştı. Yani o tohumların çiçek açması imkânsızdı. Sizler birkaç hafta sonra yeşermediğini gördüğünüzde, tohumları değiştirerek başka çiçek tohumları ektiniz. Bizim bunu anlamayacağımızı zannettiniz, değil mi? Bu hiç de dürüst bir davranış değildi. Bu arkadaşınız ise, kendisine verilen tohumu bir yıl boyunca suladı, onunla ilgilendi. Ümitsizliğe kapılsa da vazgeçmedi. Başarısız olduğu hâlde, açık yüreklilikle, dürüst bir şekilde boş saksısını alıp geldi. Ülkenin en dürüst genci olduğu için imparator olmayı hak etti.

Hadîs-i Şerîf’in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah’ın selamı O’nun üzerine olsun Allah’ın Rasûlü dedi

إِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ،

cennete ulaştırır iyilik şüphesiz iyiliğe ulaştırır doğruluk şüphesiz

وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَصْدُقُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدِّيقًا

doğrulardan Allah katında yazılır doğru söyledikçe kişi şüphesiz

وَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ،

ateşe ulaştırır günah şüphesiz günaha ulaştırır yalan şüphesiz

وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا

yalancılardan Allah katında yazılır yalan söyledikçe kişi şüphesiz

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

Şüphesiz ki sözde ve işte doğruluk hayra ve üstün iyiliğe yöneltir. İyilik de Cennet'e iletir. Kişi doğru söyleye söyleye Allah katında siddîk (doğru sözlü) diye kaydedilir. Yalancılık ise, yoldan çıkmaya sürükler. Yoldan çıkmak da Cehenneme götürür. Kişi yalancılığı meslek edinince Allah katında "çok yalancı" diye yazılır."

(Buhâri, Edeb 69; Müslim, Birr 103-105.)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Doğru söylediğimizde bazen zarara uğramış gibi görünebiliriz. Belki kısa vadede gerçekten zarar da etmiş olabiliriz. Ama bazı dil oyunları ve yalanlarla anı ve günü kurtarabiliriz. Fakat bu sadece anı kurtatır. Bununla birlikte kişiliğimiz ve karakterimiz ciddi manada zarar görür. Ayrıca bu kısa vadeli kurtarmalar bir gün muhakkak karşımıza çıkacaktır ve bunun bedelini kesinlikle ödeyeceğiz.

Diğer taraftan düşündüğümüzde yani her ne pahasına olursa olsun doğruluk ve sadakat yolunu tuttuğumuzda zarar etmiş gibi gözükebiliriz. Fakat aslında dürüstlüğümüzden, kişiliğimizden taviz vermeyerek gerçek manada kazananlardan olmuş oluyoruz.

Hadisi şerifte de doğruluğun sonucu bizlere gayet güzel bir şekilde ifade edilmiştir. Yani hadis bize adeta şunu demektedir; 'Sen doğru söylemeye devam et, o sadakatin senin muhakkak bir gün sahili selamete çıkartacaktır.' Bunun aksi düşünüldüğünde yani yalanı bir hayat tarzı edinip, yalan üzere sabit kalındığında bu yalandaki ısrar kişiyi eninde sonunda hüsrana uğratacaktır. Belki dünyasını abad edecek fakat ahiretini berbat edecektir.

Allah'ım bizleri doğru sözlü kullarından eyle... ve bizleri Sıddıklarla haşreyle... Âmîn... Âmîn...

Sözün Özü

1. Her ne pahasına olursa olsun doğruluktan taviz vermemeliyiz.
2. Doğruluğun sonunun muhakkak bir gün selamet olacağını aklımızdan asla çıkarmamalıyız.

3. Kısa hesaplar için yalan gibi aciz insanların müracat ettiği bir silaha asla tevessül etmemeliyiz.

YİRMİ SEKİZİNCİ DERS

Hikâye (Çocuk)

Gözlerimi, önümde yürüyen çocuğun üzerinden alamıyordum. Daha doğrusu, yürümeye çalışan çocuğun üzerinden. Elindeki koltuk değneklerini büyük bir güçlkle kaldırıyor ve alt tarafı tutmayan vücuduyla, bir sağa bir sola sallanıyordu. 13-14 yaşlarında görünüyordu. Yürümek için harcadığı güç, küçük vücudunu bir deri bir kemik bırakmıştı.

Sanki büyülenmiş gibi onu takip ederken, aniden düştüğünü gördüm. Koltuk değneklerinden biri kaldırımın kenarına rastlamış ve oradan kayıp çocuğu düşürmüştü.

Yanına giderek yerden kaldırmaya çalıştım. Sessizce ağlıyordu. Arkasını okşayıp:

- Üzülme!.. dedim. Olur böyle şeyler.
- Üzülüyorum!.. diye cevap verdi. Zaten ben pek üzülmem.

Elimle gözyaşlarını silerken:

- Ama!.. dedim, Ağlıyorsun.
- Kolum çok acıdı!.. dedi. Onun için herhalde.

Gömleğini sıyırıp koluna baktım. Bileğinden kesikti. Bu yüzden, koltuk değneklerinden biri özel olarak yapılmıştı.

Bu çocuk başka hangi hisler içinde olabilir?

Siz bu çocuğun yerinde olsaydınız ne hissederdiniz?

Elini fark ettiğimi anlayınca:

- Bu düşüşüm hiçbir şey değil!.. dedi. Daha önce düştüğümde, elim araba altında kalmıştı.

Ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Ama teselli olsun diye:

- Üzülme!.. dedim. Bundan daha kötü olabilirdi.

Hafif bir tebessümle:

- Üzülüyorum!.. diye tekrarladi. Zaten ben pek üzülmem.

Siz düşen bu çocuğu nasıl teselli ederdiniz?

Bu durumdaki çocuk için Peygamber Efendimizin tavsiyesi ne olurdu?

- Biraz önce de aynı şeyi demiştin!.. dedim. Neden böyle söyledin?

Koltuk değnekleri üzerindeki titrek vücudunu olabildiğince dikleştirirken:

- Çünkü ben, Allah'a inanıyorum!.. dedi. O'na inananlar, ebedi bir vücuda sahip olmayacaklar mı? Hem de sapasağlam bir vücuda.

Aman Ya Rabbi, neler duyuyordum?

Bu kadar küçük bir kalbin bu kadar büyük bir iman taşıdığını ilk defa görüyor ve sağlam zannettiğim vücudumun, onun hastalıklı vücudundan daha fazla titrediğini hissediyordum.

Teşekkür ederek yanımdan ayrıldı.

O küçük kahramanın arkasından bakarken, ister istemez hangimizin daha mutlu olduğunu düşünüyordum...

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

انْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلُ مِنْكُمْ وَلَا تَنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ

sizden üstün kimseye ki bakmayın sizden daha düşük o kimseye ki bakın

فَإِنَّهُ أَجْدَرُ أَنْ لَا تَزْدَرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

size olan Allah'ın nimetini hor görmemenize daha uygun şüphesiz o

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

“Hayat şartları sizinkinden daha aşağı olanlara bakınız; sizden daha iyi olanlara bakmayınız. Bu, Allah'ın üzerinizdeki nimetini hor görmemenize daha uygun bir davranıştır.”

(ibn Mace, Zühd, 4142)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Allah Teâlâ insanları hem ahlaki vasıflar olarak hem de ekonomik imkanlar olarak farklı farklı yaratmıştır. Bu tür özellikler bakımından bazı insanlar diğerlerine nisbetle daha üstün olabilir veya daha fazla imkana

sahip olabilir. Mesala kimi insanlar zenginken kimileri fakir olabilir. Kimi insanlar ahlak ve edep noktasında herkes tarafından beğinlen taktir edilen ve güzel bir ahlaka sahipken kimileri de ahlaki noktada bazı zaafıları olabilir.

İşte tam da bu noktada sevgili peygamberimiz bizler için çok güzel bir ölçü/prensip belirlemiştir. Hayatta karşılaşılan bu tür durumlar için izlenilmesi gereken ana yol, maddi imkanlar açısından bizden daha kötü durumda olanlara bakarak halimize şükretmetir. Bu durumdan daha kötü ne olabilir ki demeyin sakın. Hiçbir zaman unutmamalıyız ki beterin beteri vardır. Örneğin bir elimiz yoksa iki eli olmayana, bir gözümüz görmüyorsa iki gözü görmeyene veya annemiz yoksa anne-babası olmayana bakmalıyız ve halimizi hamd etmeliyiz.

Bunu yapmadığımız takdirde hadisi şerifte de ifade edildiği üzere Allah'ın verdiği sonsuz nimetlere karşı nankörlük etmiş oluruz. Haşa Allah'ın nimetlerini hor görmüş oluruz.

Eğer üstün olarak birilerini kendimize örnek alacaksak bu kimseler ahlaki, edebi ve ilmi üstün olanlar olmalıdır.

Sözün Özü

1. İnsanlar maddi ve manevi olarak farklı farklı yaratılmışlardır.
2. Maddi olarak daima kendimizden daha alt seviyede olan insanların durumuna bakmalıyız.
3. Allah'ın nimetlerine nankörlük etmemeliyiz.
4. Ahlaki noktada örneğimiz bizden daha iyi olan insanlar olmalıdır.
5. İnsan daima haline şükür içinde olmalıdır.

YİRMİ DOKUZUNCU DERS

Hikâye (Zehirli Ekmek)

Sık sık evinin kapısını çalıp bir şeyler dilenen kadından bıkip, oldukça rahatsız olan evin hanımı, bir gün yine aynı dilenci kapısını çaldığında ondan kurtulmaya karar verir. Dilenciye biraz beklemesini söyleyip mutfaktan bir ekmek alır ve ortasından yararak arasına peynir, zeytin yerleştirir.

Tabii bu arada arasına haşarat öldürmede kullandığı kuvvetli zehirden dökmeyi de ihmal etmez. Dışarıya çıkıp ekmeği dilenciye uzattığında, kadın "Allah razı olsun." deyip evden ayrılır.

Kadının yaptığı doğru mudur sizce? Kadın dilenciye başka ne tür bir karşılık verebilirdi?

Siz kapınıza gelen dilenciye nasıl muamele ediyorsunuz?

İyice acıkan kadın bir caminin avlusunda biraz önce kendisine verilen ekmeği çıkarıp tam yiyeceği esnada elini yüzünü yıkamakta olan bir askerin kendisine baktığını görür.

Askerin halinden, yoldan geldiği ve yorgunluğu anlaşılmaktadır. Dilenci, askerin bakışlarından onun aç olduğunu ve sanki "Biraz da bana ver."

Manasını çıkarmıştır. Gencin haline acıyan kadın ekmeğin hepsini askere buyur eder ve oradan uzaklaşır. Dilenci kadının verdiği ekmeği iştahla yiyen asker, çok geçmeden acıyla kıvranmaya başlar.

Bir müddet sonra camiye gelen cemaat yerde kıvranan gencin kimin nesi olduğunu sorup öğrendikten sonra alıp evine götürürler.

Evin hanımı, aylardır bin bir ümitle terhisini beklediği yeni terhis olmuş oğlunu perişan vaziyette karşısında görünce çırpınmaya, dövünmeye başlar. Biraz zaman geçip de sakinleşen kadın, oğluna ne olduğunu, niçin kıvrandığını sorup öğrenmeye çalışır.

Delikanlı biraz önce cami avlusunda bir dilenci kadının kendisine ekmek verdiğini, onu yedikten sonra bu hale geldiğini söyleyince kadın ona verdiği ekmeği hatırlar ve başından aşağıya kaynar sular dökülür. "Ben

ne yaptım?" diye dövünmeye başlar ama iş işten geçmiştir. Arslan gibi delikanlı oracıkta hayata gözlerini yumar.

Bu gencin annesi nasıl bir duygu içindedir sizce?

Âlemlere Rahmet efendimiz bu kadını görmüş olsaydı ne söylerdi?

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ لَا يَرْحَمُهُ اللَّهُ

Allah ona merhamet etmez İnsanlara Merhamet etmezse Her kim

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

“İnsanlara merhamet göstermeyen kimseye Allah da merhamet etmez.”

(Buhârî, Edeb 18)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Yüce Rabbimizin isimlerinden olan Rahman bütün mahlukatı kuşatmıştır. Yani mümin olsun kafir olsun ya da hernangibir canlı, tamamı Rahman isminden kendi payına düşeni almıştır. Yeni dünyaya gelmiş bir yavrunun güçsüz ve iktidarsız olmasına rağmen rızıklandırılması Yüce Mevlamızın bu isminin bir tecellisidir.

Engin merhamet sahibi Rabbimiz bizlerden de yaratılmışlara karşı merhametli olmamızı istiyor. Hele bu yaratılmış olan insansa onun yeri daha bir başkadır. Bütün kainatın hizmetine verildiği insan her şeyden önce yaratılışı gereği mükerrem ve mükemmeldir ve belki de merhamete en çok layık olan da insandır. Bizler Müslüman olarak herhangi bir ayırım gözetmeden insanlara mermahet etmekle ve onların ihtiyaçlarını elimizden geldiği kadar gidermeye çalışmakla mükellefiz. Bu dinimizin bize yüklediği bir sorumluluktur. Hele kapımıza gelen ve bizden yardım isteyen gerçekten ihtiyaç sahibi biri varsa sorumluluğumuz bir kat daha artıyor.

Müslüman çevresindeki mazlumlara ve ihtiyaç sahiplerine karşı asla kayıtsız kalamaz. Çevreye karşı kayıtsızlık ve merhametsizlik –Allah

muhafaza- Allah'ın merhametinden mahrum kalmaya sebet olabilir. Hadisi şerifimiz de tam bu manayı tasdik eder mahiyettedir.

Sözün Özü

1. Yüce Rabbimizin merhameti bütün mahlukatı ihata etmiştir.
2. Başta insanlara ve bütün mahlukata karşı merhametli olmak Müslümanlığımızın bir gereğidir.
3. Merhametsizlik Allah'ın merhametinden mahrumiyete sebeptir.

OTUZUNCU DERS

Hikâye (Geleceğini Biliyordum)

Hayattaki en büyük zenginlik güven duyacağımız dostlarımız olması. Bence, paradan daha da önemli. Çünkü parayla her şeyi satın alabiliriz ama gerçek dost satın alamayız.

“Savaşın en kanlı günlerinden biriydi. Asker, en iyi arkadaşının az ilerde kanlar içinde yere düştüğünü gördü. İnsanın başını bir saniye bile siperin üzerinde tutamayacağı ateş yağmuru altındaydılar. Tam siperden dışarı doğru bir hamle yapacağı sırada, başka bir arkadaşı onu omzundan tutarak tekrar içeri çekti.

- Delirdin mi sen? Gitmeye değer mi? Baksana delik deşik olmuş. Büyük bir ihtimalle ölmüştür. Artık onun için yapabileceğin bir şey yok. Boşuna kendi hayatını tehlikeye atma dedi.

Sizin için kendisini bu şekilde tehlikeye atabilecek bir dostunuz oldu mu?

Siz birisi için böyle bir şeyi göze alabilir misiniz?

Fakat asker onu dinlemedi ve kendisini siperden dışarıya attı. İnanılması güç bir mucize gerçekleşti. Asker, o korkunç ateş yağmuru altında arkadaşına ulaştı. Onu sırtına aldı ve koşa koşa geri döndü. Birlikte siperin içine yuvarlandılar. Fakat cesur asker yaralı arkadaşını kurtaramamıştı. Siperdeki diğer arkadaş;

-Sana değmez demiştim. Hayatını boşu boşuna tehlikeye attın dedi.

-Değdi, dedi, gözleri dolarak, değdi...

-Nasıl değdi? Bu adam ölmüş görmüyor musun?

-Yine de değdi. Çünkü yanına ulaştığımda henüz sağdı. Onun son sözlerini duymak, dünyalara bedeldi benim için. Ve hıçkırarak arkadaşının son sözlerini tekrarladı;

-Geleceğini biliyordum... Geleceğini biliyordum...”

Bu genç arkadaşının yanına gitmeseydi ne olurdu?

“Hiçbir dost, dostluğunu ispat edene kadar gerçek dost değildir.”

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ

kardeşinin yardımında kul olduğu müddetçe kulun yardımındadır Allah

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir gün şöyle dedi:

Mü'min kul, din kardeşinin yardımında olduğu sürece, Allah da o kulun yardımındadır.

(Müslim, Zikr 38)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Bu hadisi şerifte de sevgili Peygamberimiz bizler için çok güzel bir prensip belirlemiştir. Müslüman kardeşimize iyilik yapacağız. Fakat bu iyilik gelip geçici ya da bir defaya mahsus olmamalı imkanlar nisbetinde süreklilik arz etmelidir.

İyilik ya da yardım denildiğinde ilk akla gelen para ve benzeri şeyler olmaktadır. Fakat yardım sadece bunlardan ibaret değildir. Müslüman bir kardeşimizin sıkıntısını dinlemek, çözmekte zorlandığı bir mevzuda yol göstermek de yardım etmenin bir çeşididir. Hatta başka bir hadisi şerifte de buyrulduğu üzere zalim de olsa (zulmüne mani olarak) mümin kardeşimize yardım etmemiz istenmektedir.

Yüce Rabbimiz kendi rızası için yapılan hiç birşeyi karşılıksız bırakmadığı gibi bir müminin mümin kardeşi için yaptığı yardımı da karşılıksız bırakmıyor. Bu yardım devam ettiği sürece Allah da yardım edenlerin yardımcısı oluyor.

Sözün Özü

1. İyilik yapmak güzel bir erdemdir. İyiliği devamlı hale getirmek daha büyük bir erdemdir.
2. Yardım sadece para değildir. Bir tebessüm dahi iyiliktir.
3. Başkalarının ihtiyacını gideren ve başkalarına yardım edene Allah da yardım eder.

OTUZ BİRİNCİ DERS

Hikâye (Doğru Sözün Gücü)

Hız. Ali (ra) bir gün mescide geldi. Mescidin kapısında bir adam duruyordu. Hız. Ali, bu adamdan, kendisi mescitten çıkana kadar bineğini beklemesini istedi. Hız. Ali mescide girdikten sonra adam hayvanın yularını alıp kaçtı. Hayvanı orada başıboş bırakıverdi.

Hız. Ali mescitten çıkarken elinde iki dirhem para vardı. Adamı yaptığı yardımdan dolayı ödüllendirmek istiyordu. Fakat birde ne görsün; hayvancağız tek başına, hem de yuları çalınmış olarak kapıda bekliyor. Yapacak bir şey yoktu.

Hız. Ali evine döndü. Daha sonra, yanında çalışan çocuğı yeni bir yular alması için çarşıya gönderdi. Çocuk iki dirheme bir yular aldı. Hız. Ali yuları görünce şaşırdı. Bu yular , çalınan yular değil miydi?Hırsız onu çocuğına iki dirheme satmıştı. Bunu gören Hız. Ali şöyle dedi:

“İnsan, sabretmemekle sadece, helal olan rızkını harama çevirir. Asla, kendisine edilen rızkı arttıramaz”

Hadîs-i Şerîf'in Arapça Metni

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

Allah'ın selamı O'nun üzerine olsun Allah'ın Rasûlü dedi

لَعَنَ اللَّهُ السَّارِقَ

hırsıza Allah lanet etti

Hadîs-i Şerîf'in Türkçe Metni

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)bir gün şöyle dedi:

Allah hırsızlık yapan kimseye lanet etsin.

(Buharî, Hudud, 13)

Hadîs-i Şerîf'in Açıklaması

Alemlere rahmet olarak gönderilen sevgili peygamberimiz, kendisi de ‘Ben lânetçi değilim, davetçiyim’ buyurarak asıl vazifesinin insanları İslâm’a davet etmek, onları uyarmak olduğunu beyan etmiştir. Fakat toplumu ifsad etmeye yönelik bazı tutum ve davranışları, toplumda ortaya

çıkardığı büyük bozgunlardan dolayı lanetlemiştir. İşte bunlardan bir tanesi de hırsızlıktır.

Haksız kazanca sebep olup, insanları madur eden bu gayri ahlaki tutum ve daraniş İslâmiyette kesinlikle yasaklanmıştır. Toplumda birileri alın teri dökerek, dişini tırnağına takarak çalışıp ailesin nafakasını kazanmaya çalışırken, birileri de ortaya çıkan emeği bir anda alıp götürmektedir. Haliyle de bu toplum içinde bir takım progremlerin ve kargaşaların çıkmasına sebep olmaktadır.

Peygamber Efendimiz, eşraftan olan ve hırsızlık yapan bir kadın için elinin kesilmemesi hussunda kendisinden bağışlanma istendiğinde bu işin ciddiyetine dikkat çekme adına ‘Allah’a yemin ederim ki, Muhammed’in kızı Fatıma hırsızlık yapsaydı onun da elini keserdim.’ ifadesini kullanmıştır. Bu hususta asla taviz vermemiştir. Ve hüküm icra edilmiştir.

Sözün Özü

1. Esasında lanet etmek hoş karşılanmamışken bazı günahlar hususunda lanet edilebilir.
2. İslamiyet haksız kazancı kesinlikle yasaklamıştır.
3. Peygamber Efendimiz özellikle hırsızlık gibi kul hakkına taalluk eden mevzularda asla taviz vermemiştir.